Budapest, 1899. Negyedik évfolyam. 192. szám. Péntek, julius 14.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Haldokló theoriák.

Budapest, julius 13.

(K.) Egy nagy kórház most a világ s a hány szobája, mindegyikben valami theoria fekszik haldokolva. Csupa nevezetes theoria, amelyekért rajongók vére folyt patakokban. A bajor szobában a liberalizmus, a belgában a klerikalizmus viaskodik a halállal; a francia cellában a militarizmus, az amerikaiban a polgári demokrácia haldoklik. S még több nevezetes theoria is a végét járja ismeretlenebb és kisebb cellákban. Szomoru percek ezek s minden szobából sirámok törnek kifelé, amelyek meghasitanák az ember szivét, ha ugy egymást szinezve és keresztezve, nem volnának némiképpen — mulatságosak is. Mert nagyon különösen siratják ezeket a haldokló theoriákat. A bajor szobában például, ahol a liberalizmust siratják, felhangzik a klerikalizmus dicsérete, hogy az bezzeg életképes volna. Belga földön, ugyancsak könnyek között, igy vallják most életre képesebbnek a liberalizmust. A franciák a haldokló militarizmus fölött a polgári demokrácia vasegészségét emlegetik s a yankee ugyanakkor messzire dobja az özvegyi fátyolt, melyet még csak ezután kellene a haldokló demokrácia után viselnie. Neki már a haldokló mellől megtetszett az uniformis s alig várja, hogy megtölthesse a szabad Amerika földjét kaszárnyákkal. Mindegyik nép hangosan gyászolja a maga haldokló theoriáját s mindegyik azt hiszi, hogy a másiknak a theoriája sohasem tudna meghalni. Játszanak néha a népek ilyen furcsa társasjátékot s szavalják hozzá az ismeretes verset: „Te engemet szeretsz, én másért lángolok — kinek szive talán ismét másért dobog."

Valóban, az élet a legötletesebb mappacsináló. Milyen ostobák mellette a német iparosok, kik előszeretettel gyártják a vidám mappákat s mindössze odáig jutnak, hogy az egyes földrészeket perszonifikálják. Hát mi elmésség van abban, ha megrajzolják Olaszországot a féllábunak, aki kinlódva huzza magára a rongyos csizmáját? Vagy mi ujat mond vele a vidám mappa, ha Magyarországot kipingálja a vak embernek, aki a hátán viszi a sánta Ausztriát? Ócska tanulságok, éretlen elmésségek. De az élet nemcsak elmésen, hanem tanulságosan is csinálja a mappáit. A felnötteket oktatja vélük. Azok a felnött politikusok igy kapták meg tavaly a magyar bajok mappáját, mikor egyazon időben láthatták Magyarország térképén, hogy Szabolcsban a szocializmus, Torontálban az inség, Erdélyben a nemzetiségi járvány s a szélrózsa minden irányában a szolgalelküség, a hatalom talpának keresése, a megmérgezett politikai érzék pusztit. Valamennyi magyar bajt odafestette akkor az élet az ő tanulságos mappájára s nem az ő hibája, hogy a politikusok akkor nem okultak belőle. S ugyanilyen tanulságos volna ez a mostani mappája is, ha meg akarnák érteni. Mert soha nem mutatta még ennek a világnak mappája igy egyszerre, egymással szembeállitva, hogy minden kormányzati theoria szürke és gyarló, ha éppen csak theoria. Csak bizonyos távolságból kell nézni a mappát s meglátni róla, hogy Bajorországban az a liberalizmus haldoklik, amelyért Belgium eseng, belga földön az a klerikalizmus járta le magát, mely után sokfelé törik magukat, francia területen az a militarizmus mondott csődöt, amelylyel ujabban a szabad Amerika kacérkodik s Amerikában azt a demokráciát ültetik vissza a hamuba, amelyet a világ valamennyi ideális politikusa csak ugy keres, mint a papucsos királyfi Hamupipőkét.

Valamennyi theoria jó volt s valamennyi lejárhatta magát. Sőt egy kis igyekezettel egyik-másik gyülöletessé is tudott válni. Ezt mutatja a mappa. És ha százszor cserélnék el a népek egymás közt az elhasznált theoriáikat, ahogy már elég sokszor elcserélték, a komédia mindig csak elülről ismétlődnék. A theoriák nem nyernek a cserével s a népek sem. Az egyik tovább is élettelen marad s a másik élhetetlen. Mert a kormányzathoz nem elégséges a theoria, nagy szív is kell hozzá. Mint ahogy el lehet ugyan a lovakat is igazitani gyeplővel, de az igazándi kocsisnak a szava több a gyeplőnél. Ismeri a lovai természetét s a lovai is az övét. Szeretik egymást. S a népek kormányzása is csak ilyen kicsi példák szerint megy. Régi theoria, vagy uj theoria, régi gyeplő, vagy uj gyeplő: — sokáig nem teszi meg egyik sem. De ahol a kormány rudján olyan ember ül, aki tudja az erély idejét s a kimélés perceit, aki nem rángatja a gyeplőt, csakhogy éppen az idő teljék vele: az boldogulni fog minden időben s minden theoriával. Nincs ugyanis jó és nincsen rossz kormányzati theoria. De a legjobb is csütörtököt fog mondani, ha a népek iránt való szeretet hiányzik belőle. Mennyi rosszat tudott már eltürni az a nagy gyermek, a nép, ha cserébe csak egy csöpp szeretetet érzett! S mennyi jót kövezett már meg, ha ridegségét kellett tapasztalnia! Rá nem foghatja senki, hogy türelmesen ne próbált volna végig minden theoriát. El hagyta maga fölött zuhogni valamennyit s ha nem is ugyanaz a nép, de általában a nép érezte már liberálisok és klerikálisok, katonák és demokraták kormányzását. Nem az ő hibája, hogy rossz tapasztalásokat csinált s ugy találta, hogy a liberálisok és a klerikálisok szuronya egyformán öl és bizonyos pillanatokban a demokrata is csak olyan erőszakos, mint a katona. Mindet egyformának kellett találnia, még abban is (sőt abban leginkább), hogy a néphez nincs szivök.

Pedig elvégre mégis csak a nép a fő, vagy mi. S ha minden theoriát tudott szeretni, mig az hatalomra nem jutott, ugy kell lenni, hogy a theoria sem jön szív nélkül világra, csak a hatalom öli ki belőle. Azért fordul a nép ellen s azért gyülöli meg a nép. Valamennyi theoriát. Mert nem theoria kell neki, hanem szív, amely érti és vele

TÁRCA.

Cyrano de Bergerac.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: *Ábrányi Emil.*

Három különböző helyről három fiatal kisasszony — mind a három a *Budapesti Napló* olvasója — intézett hozzám kérdést az iránt: történeti személy-e *Cyrano de Bergerac*, akiről Rostand verses darabot irt s akinek a darabját én magyarra forditottam.

Tartozom a fiatal hölgyeknek azzal, hogy rögtön válaszoljak és pedig tárcában, mert mondanivalóm terjedelme szétrepesztené a leghosszabb szerkesztői üzenet keretét is. De Cyrano de Bergerac különben sem méltatlan arra, hogy tárcát szenteljünk neki. Életében ugy sem volt tárcája. És ha volt, lapos volt, szörnyen lapos, mert ez a különös ember — mint sok más zseniális férfiu — hamar nyakára hágott a pénznek és azután hetekig „gyéren evett", akárcsak Petőfi Sándor a debreceni cigánysoron.

Cyrano de Bergerac, Rostand drámájának a hőse, igenis történeti, jobban mondva: irodalomtörténeti személy.

Összegyüjtött müveit ujabban *Lacroix* adta ki, de hatvan évvel ezelőtt még jobb nevü francia iró: Charles *Nodier* foglalkozott Cyrano bizarr alakjával. Cyrano voltaképpen ennek a százhatvankilenc évvel később született kollegájának köszönhette föltámadását, mert Nodier ásta ki sajátszerü müveit a feledés porából. Az uj kiadás egyuttal ismerteti a költő életét és én a kérdező kisasszonyoknak ezennel bemutatok minden adatot, ami ebben a biografiában rendelkezésemre áll. *Fulda* Lajos, a darab német forditója, ugyanezt a forrást használta fel.

Savinien de Cyrano 1619-ben március 6-ikán született Párisban. Régibb biografusok azt hitték, hogy valahol vidéken, Perigordban vagy Bergeracban jött világra, de az ujabb kutatók bebizonyitották, hogy a legbrilliánsabb duhaj, aki valaha lantot pengetett, párisi születés. Három évvel idősebb volt *Molière*nél, aki később hirben, dicsőségben tulszárnyalta — de szerencse dolgában nem, mert mind a kettő végesvégig meglehetősen szegény és boldogtalan ember maradt. Molière egy kissé a Cyrano vállán is emelkedett, amennyiben a *Fourberies de Scapin* egyik pompás jelenetét (II-ik felvonás tizenegyedik jelenet, ahol *Geronte* folytonosan ezzel a kérdéssel fordul a huncut Scapinhez: *Que diable allait-il faire dans cette galère?*) csaknem szórólszóra Cyrano egyik bohózatos vigjátékából, a *Megtréfált pedáns*ból vette át.

Savinien de Cyrano a *Bergerac* nevet azért használta, hogy megkülönböztesse magát a familia többi tagjától. Valószinü, hogy *Bergerac* volt valamikor az ősi fészek, ahol Cyrano nemes elődei tanyáztak.

Tizenhárom éves koráig falun nevelkedett, azután Párisba került. Már iskolás-fiu korában benső barátságot kötött Henri *Lebret*vel, hátrahagyott irodalmi munkáinak első kiadójával. Nem lehetetlen, hogy ebben az időben irta vagy legalább tervezte *Le pedant joué* cimü vigjátékát, mert a darab főalakjában egyik professzorát gunyolta ki.

Tizennyolc éves korában végezte a kollégiumot és tanitványa lett *Gassendi*nek, a hirneves filozófnak, akinek a tantermébe egy ideig Molière is szorgalmasan eljárt. Cyrano itt ismerkedett meg Molière-rel, de bizalmasabb baráti viszony sohasem fejlődött ki köztük.

1638-ban Lebret-vel együtt belépett a királyi testőrcsapatba. Carbon de Castel-Jaloux volt a kapitánya ennek az elit-csapatnak, ahol ugyszólván csupa gascognei nemes fiu verődött együvé. Nemes családok „ifjabb fiai" voltak mindannyian, és ebben a minőségükben kadétoknak nevezték őket. Minthogy az összes vagyont az elsőszülött örökölte, nekik — mindenből kitagadva — csak a papság és a katonaság közt lehetett választaniok. Igy történt, hogy a hadseregben külön csapatokat szerveztek ezekből a nemes fiukból.

A gascognei kadétok abban a hirben állottak, hogy ők az ország legszenvedélyesebb verekedői. De verekedés dolgában Cyrano tultett valamennyin. Már az iskolában kitünt rettenetes vakmerőségével és mint kadét csakhamar megszerezte magának a *„győzhetetlen"* epitetont. Amig katona volt, állitólag egy napja sem mult el duellum nélkül. A legcsekélyebb sértést, a legártatlanabb célzást sem hagyta megtorlatlanul, de legnagyobb passzióval azokra pályázott, akik tulságosan hosszu és nem éppen bájos orrára tettek gunyos megjegyzéseket. Mondják, hogy nagy orrának a lovagias védelmében vagy *tizenkét* embert küldött a másvilágra.

1639-ben a gascognei csapat Champagne határán a németek ellen csatázott. Cyrano sulyo-

Lapunk mai száma tizenhat oldal.

érez. Nem lehet ebben az igazságban kételkedni, mert akármilyen kicsi pont a föld kerekségén Magyarország: a tanulság messzire világit belőle. A magyar szobában is haldokolt egy kormányzati theoria, mint a belgában, a franciában, az amerikaiban s a többiben. Mintha már harangoztak volna is a magyar liberalizmusnak. A nemzet, mely csak ridegséget, sziv nélkül való hatalmaskodást s gyilkos makacsságot tapasztalt a haldoklótól, szinte közönnyel nézte vivódását. Ha sirt is, inkább egy szétfoszlott illuziót siratott, mint a haldoklót. S alig pergett le néhány homokszem: ime a nemzet már megint rajongva áll a liberalizmus mellett. Miért? A föléled' theoriának örül? Van eszébe! Annak a szivnek örül, mely a haldoklót talpra állitotta; annak a szeretetnek, melylyel a felgyógyult theoria hálás próbál lenni; annak az uj korszaknak, mikor a hatalom nem ölte ki a theoriából a szivet, hanem inkább kölcsönözött neki. Csak egy históriai pillanat volt s ma már a nép minden ízében érzi, hogy akik vezetik, benne látják hatalmukat s nem sebzik, de inkább a régi sebeit is szeretettel gyógyitgatják. A népet akarják erösiteni, hogy maguk legyenek töle erösebbek s egész szivükkel közelednek a néphez, hogy az is szeretettel nézze munkájukat. Igy éledt fel annyi haldokló theoria közt a magyar liberalizmus, mert szivet öntöttek beléje s igy kell minden theoriának elpusztulnia, mert szeretet nélkül akart élni. A belga, a bajor, a francia és az amerikai cella: mind koporsója lesz a benne haldokló theoriáknak. Mert csak az az életképes kormányzati rend, amelynek a néphez való szive van . . .

BELFÖLD.

Miniszterek utazása. *Lukács* László pénzügyminiszter tegnap este *Bécsbe* utazott, de már holnap reggel visszatér *Budapestre*. Az a hir, hogy *Lukács* László Bécsben való tartózkodása a kiegyezés perfekcionálásával összefüggene s hogy *Széll* Kálmán miniszterelnök is e célból Bécsbe s onnan Ishlbe megy, teljességgel alaptalan. Hiszen a kiegyezés végrehajtása teljesen rendben van. A pénzügyminiszter azért ment Bécsbe, hogy orvosával konzultáljon, *Széll* Kálmán miniszterelnök pedig holnap Budapestről egynéhány napra elutazik ugyan, de nem Bécsbe, hanem Rátótra, ahonnét egyébiránt a kormányzati ügyeket folytonosan vezeti és ahova minden ügyiratot utána küldenek. Rátótról a miniszterelnök megint Budapestre jön és ischli utazásáról egyáltalán szó sincsen. Dr. *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter holnap hosszabb tartózkodásra Fenyőházára utazik, de az ő tárcája ügyeit onnét szakadatlanul el fogja intézni.

Széll Kálmán az udvarhelymegyeiekhez. Az udvarhelymegyei nemzeti pártnak a szabadelvü párttal való egyesülése alkalmából *Széll* Kálmán miniszterelnökhöz üdvözlő táviratot küldtek. A miniszterelnök erre a táviratra a következő választ küldte:

Tisztelt Elnök Ur!

Az Udvarhely vármegyei és székelyudvarhelyi szabadelvü párt nevében hozzám intézett üdvözlő sürgönyük igen kellemes érzelmeket támasztott bennem. Azok az elismerő szavak, amelyekkel politikámat s eddigi müködésemet helyeselni szivesek voltak, további támogatásukra nyujt nekem biztositékot, amire nehéz feladataimnak mindvégig sikeres teljesithetése érdekében számitok is.

A nekem felette becses üdvözlésért szivesked jék, kérem, meleg köszönetemet tolmácsolni pártunk ottani t. tagjainál.

Kiváló tisztelettel

Széll.

Hűtlenyilvánitás. Gróf *Zichy* Nándor az ő legujabb allokuciójában, amelyet lapjában az országgyülés elnapolása alkalmából intéz hiveihez, önhatalmulag holtnak nyilvánitja a kuriai biráskodásról szóló törvényt. Hogy mi alapon, azt még csak nem is sejtjük. Kétszer is ugy emlegeti, mint holtnak nyilvánitott törvényt. De hogy ki nyilvánitotta holtnak, azt nem mondja meg. Olyan homályos, olyan zavaros az egész irása, hogy szinte csodálatos és majdnem megdöbbentő. De éppen az ilyen homályos beszédnek van meg leginkább az a veszedelme, hogy mindenféle félreértés származik belőle és pedig olykor annak a rovására, aki éppenséggel nem tehet róla. Ezt irja egyebek közt a néppárt vezére:

> De hát nem mondja-e ki a Széll-kormány is, hogy az iskola elkereszténytelenitése dolgában nem tágit; hogy az egyházpolitikában elődjei irányát követi? Sőt ime, a kuriai biráskodás dolgában tultett elődjein. Ez pedig nem puszta szó, de törvénykönyvünkbe iktatott szó. Ha nem akarja, hogy ennek a törvénynek valaha is legyen gyakorlati hatálya, miért szavaztatta meg azt Széll Kálmán? Tudjuk, miként szokták az ilyen holtnak mondott törvényt feltámasztani.

Kevés mondatban mennyi értelemzavar. Annyit értünk csak belőle, hogy *Széll* Kálmán az egyházpolitikában elődjei irányát követi. Ez igaz. És ha az iskola elkereszténytelenitése Zichy Nándor nyelvén a szabadelvü kulturpolitikát jelenti, hát akkor az is igaz, hogy a Széll-kormány ebben sem *tágit*. És tökéletesen igaz az is, hogy a kuriai biráskodásról szóló törvénynyel Széll Kálmán tultett az elődjein. De ennek az értelmét már megzavarja az egyik utána következő mondat. Honnan veszi gróf Zichy Nándor azt, hogy Széll Kálmán nem akarja ezt a törvényt végrehajtani? Ki mondta holtnak ezt a törvényt, amely csak az imént született? Ki meri Széll Kálmánt azzal *gyanusitani*, hogy nem akarja a gyakorlati életbe átvinni azt a törvényt, amely az ő programmjának egyik sarkalatos tétele? Hisz ez szemfényvesztés volna. Ki meri ilyen szemfényvesztéssel vádolni Széll Kálmánt? Az a törvény egy cseppet sem holt, hanem nagyon is élő. Eleven annak minden porcikája, az is, amely gróf Zichy Nándornak legkevésbé tetszik. Aki ezt a törvényt holtnak mondta, az mesét mondott. Gróf Zichy Nándor és hivei tapasztalni fogják, hogy a kuriai biráskodás csakugyan „nem puszta szó, de törvénykönyvünkbe iktatott szó". Olyan szó tehát, amelynek ereje van, amely lesujtja a törvénytelenséget is, s a törvény ellen való izgatást is.

Dipauli mosakodik. Az osztrák hivatalos lapnak, a *Wiener Zeitung*nak mai száma a következőket irja báró *Dipauli* osztrák kereskedelemügyi miniszternek sokat emlegetett beszédéről:

> Azokkal a különféle lapnyilatkozatokkal szemben, amelyek báró *Dipauli* kereskedelemügyi miniszter urnak az ipartanácsban elmondott legutóbbi beszédével foglalkoznak, meg kell állapitanunk, hogy báró *Dipauli*nak nincs szüksége arra, hogy azt, amit csakugyan mondott, dementálja, vagy az ipartanács tagjainak téves felfogását helyreigazitsa, mert a miniszter ur fejtegetései, amelyeknek tartalma minden téves magyarázatot kizárt, nem adnak okot arra, hogy ujra kelljen hangsulyozni a kereskedelemügyi miniszter ur álláspontját, amely szerint a miniszter ur mindig tudatában volt és tudatában van annak, hogy *az osztrák kormány a teljes reciprocitásra kötelezte magát a Magyarországgal* létrejött megállapodásokra nézve és magától értheto'en el van tökélve ennek a reciprocitásnak *loyális* megtartására. Azonban a miniszter ur bizalmas jellegü nyilatkozatainak egyáltalán nem autentikus reprodukciójára nézve, amely először egy hetenként megjelenő lapban merült fel, meg kell jegyeznünk, hogy nem teljes, részben az összefüggésből ki van szakitva és tehát részben nem teljesen helyes. Nem felel meg a tényeknek, hogy a megállapodásokat báró *Dipauli* mint rossz kiegyezést tüntette fel; ellenkezőleg, a miniszter ur kifejezetten reámutatott a megállapodások előnyeire, amit a *Neue Freie Presse* folyó hó harmadiki számának közlése szerint az ipartanács tagjainak többsége helyeslően vett tudomásul. Hogy báró *Dipauli* nyiltan és loyalis módon azokat a pontokat is jóvá tette, amelyek Ausztriára nézve nem előnyösek és a milyenek egy kompromisszum utján létrejött müben nem hiányozhatnak, ez mindenesetre azt mutatja, hogy a megegyezés horderejére nézve nem csalódik és nem is akar csalódást kelteni. Még csak kiváló megelégedéssel kiván-

---

san megsebesült. De már a következő esztendőben részt vett *Arras* ostromában, ahol ujabb, még veszélyesebb sebet kapott.

Fényesen indult katonai pályáját csakhamar ott hagyta. Nemcsak megrongált egészsége volt az ok, hanem még inkább az a vágy, hogy az irodalom és tudomány terén tovább képezze szellemét. De heves, verekedő természete akkor sem igen szelidült. Egyik párbaját a másik után vivta és olyan félelmes hirre kapott, hogy utóbb már alig mertek kiállani vele. Pajtásai a *Bátorság démonának* nevezték. Ebből az időből több jellemző adoma maradt fönn Cyrano rendkivüli bravurjairól. Egyszer például megharagudott a Bourgognepalotában játszó királyi színészcsapat egyik csillagára, *Montfleuryre* és megizente neki, hogy egy álló hónapig ne merjen kilépni a szinpadra. Montfleury dacolt a különös tilalommal és megjelent a lámpák előtt. Ekkor Cyrano az egész közönség ellenére kierőszakolta, hogy Montfleurynek félbe kellett szakitani az előadást. A megrémült komédiás sietve kotródott el a szinpadról. Más alkalommal *egymaga száz fölbérelt orgyilkost kergetett széjjel*, akik egy nagy ur parancsából *Lignière* kuplé-énekest akarták a másvilágra transzferálni. Cyrano a gaz fickók közül kilencet összekaszabolt. A többi orditva, halálra ijedve menekült. Ez a bravurja annyira megtetszett *Gassion* tábornagynak, hogy bizalmas szolgálatra magához akarta venni a nagyszerü verekedőt. De Cyrano nem fogadta el a hizelgő ajánlatot, mert mindennél többre becsülte a függetlenségét.

Heves verekedő temperamentumával csodálatos ellentétben állott az a mélység és alaposság, amivel irói és tudományos feladatait végezte. A filozófiában és a természettudományokban korát meghaladó álláspontra emelkedett. Descartes filozófiáját abban az időben senki sem értette jobban Cyranonál.

Erős, merész, gyakran bizarrságba csapó fantáziája tette költővé. Szinte duskált a különös ötletek, sziporkázó gondolatok, meglepő képek és hasonlatok egymásra halmozásában. De nemes szív és vissza nem riasztható igazságszeretet szól hozzánk mindenből, amit irt. Szatirája épp olyan erős, amilyen gyöngédek sokszor az érzései. Az asszonyokkal szemben — tán rútsága tudatában — rendkivül félénk, tartózkodó volt. Valósággal szüzies életet élt. De annál pazarabban és annál nagyobb kedvvel irta a finom, elmés szerelmesepisztolákat. Ebben akaratlanul meghódolt a kor divatos izlésének. A presziőz modor, a cifra, ékeskedő styl akkor volt virágjában.

Agrippina cimü szomorujátéka atheista-hirbe keverte. E miatt sokan üldözték és talán ez volt az oka, hogy *Utazás a holdba* cimü munkáját, (Cyrano több mint kétszáz évvel előzte meg Jules *Vernet*) ahol merész filozófiai és fizikai elmélkedéseket halmozott össze, szatirikus regény alakjában irta meg. Igy akarta kijátszani a klerikális udvart és a haragvó hipokriták áskálódásait. Valamennyi munkája közt határozottan ez a regény a legértékesebb. Második regénye (*A nap birodalmának komikus históriája*) töredék maradt.

Cyrano egyénisége nem közönséges vonzó erőt gyakorolhatott kortársaira. Ámbár szegény volt, mint a templom egere és a hatalmasok gyakran nehezteltek rá: voltak emberek, akik odaadó, hü barátságot tanusitottak iránta. Milyen ritkaság! És milyen szép!

Egyszer, amint éppen hazafelé ballagott: sulyos fahasáb esett a fejére valamelyik ház ablakából. Több mint valószinü, hogy a fahasábot alattomos szándékból dobták alá. Hiszen annyi ellenséget csinált magának a legfelsőbb körökben! Életveszélyes sebéből nem gyógyult ki többé. (Pláne olyan doktorokkal, amilyeneket Molière rajzolt akkoriban!) Tizennégy hónapig sinylődött szegény poéta egyik barátjának a lakásán. Ezt az időt sokan arra használták föl, hogy a szabad gondolkozót visszatéritsék az igaz vallás ösvényére. Legbuzgóbb munkát végzett a téritésben szép unokahuga, Madeleine *Robineau*, Neuvillette báróné, aki Arrasnál elesett férje halála után zárdába vonult.

Cyrano de Bergerac 1655-ben halt meg, alig harminchat éves korában. Neve nemsokára feledésbe merült, de müveit sokan találták méltónak arra, hogy derekasan kiaknázzák. *Agrippina* cimü tragédiájából nem kisebb költő meritgetett, mint a *Cid* szerzője, a nagy *Corneille*. A *Pédant joué*ból Molière vette át a *Fourberies de Scapin* leghatásosabb jelenetét. Cyrano vigjátéka valóságos uttörő volt a szinpadon, mert ebben a darabban jelent meg először a paraszt, aki a maga tősgyökeres nyelvén beszél. A tájszólás, a *patois* Cyrano darabjában szólott először a párisi közönséghez. A *Holdba való utazás* ideáit és az egész szatirikus regény formáját *Swift* Jonathán a *Gulliver*ben és *Voltaire* a *Micromegasban* értékesitette. Sőt a röpülésre vonatkozó elmés utalások korszakos fölfedezésre vezettek. Mondják, hogy a Montgolfier-testvérek a Cyrano-féle utalások alapján konstruálták meg a legelső léghajót.

Ime, kisasszonyaim, ez Cyrano de Bergerac, a Rostand-féle darab szenzációs hőse, akivel önök jövő novemberben a nemzeti szinpadon is találkozni fognak.

juk konstatni, hogy báró *Dipauli* kereskedelemügyi miniszter urnak „valóságos“ nyilatkozatai teljesen födik egymást azzal a felfogással, amely a magyar miniszterelnök urnak a főrendiházban folyó hónap 11-én mondott beszédében abban a tételben jutott kifejezésre, hogy a két állam között kiegyenlithetetlen érdekellentétek nincsenek, hanem „ezen két gazdasági érdekünk, az adott európai gazdasági viszonyok közt egymást kiegésziteni van hivatva.“

——

Az országgyülés elnapolása. Az ellenzéki sajtó egy része megütközik azon, hogy az országgyülés elnapolása királyi kézirattal történt, holott a Ház a saját határozatával is elnapolhatja üléseit. Egyik laptársunk pláne már holmi államcsinyt sejt az elnapolásnak e módja mögött, amelyet roppant gyanusnak és szokatlannak igyekszik feltüntetni. Megnyugtathatjuk laptársunkat, hogy ha csakis a szokatlansága miatt nézi gyanusnak az elnapolás ilyen formáját, akkor a gyanura oka nincs, egyébként pedig joga sincs. A királyi kézirattal való elnapolás éppenséggel nem szokatlan, sőt teljesen megszokott dolog, amelyen egészen tavalyig senkisem ütközött meg. Három évtizedes parlamenti praxisunkban legalább is annyisor napolták el az üléseket királyi kézirattal, mint országgyülési határozattal. Tavaly sem a király által való elnapolás keltett gyanut, hauem a körülményei voltak gyanusak, különösen az, hogy elnapolták az országgyülést királyi kézirattal, mikor már a Ház önmagát elnapolta volt. Gyanus volt ez, különösen az akkori időben, az akkori eseményekre és az akkori emberekre való tekintettel. Most már tudjuk is, hogy volt alapos ok a gyanakvásra és azt is tudjuk, hogy mi volt az oka. A magyar alkotmányosság épségét akkor igazán komoly veszedelem fenyegette. De ez a veszedelem szerencsésen elmult és az országgyülés nyugodtan mehet pihenőre, akár királyi kézirattal, akár a nélkül. Hiszen azt a királyi kéziratot ugyanaz a *Széll* Kálmán ellenjegyezte, aki megmentette a magyar alkotmány épségét.

———

Főispánváltozás Trencsénben. *Szalavszky* Gyula, trencsénmegyei főispán legközelebb megválik állásától. Utódja, hir szerint, *Osztroluczky* Géza trencsénmegyei nagybirtokos, *Osztroluczky* Miklós országgyülési képviselő testvéröccse lesz, aki a politikában eddig nem szerepelt, csak az egyházi közéletben vett részt mint evangelikus egyházmegyei felügyelő.

KÜLFÖLD.

———

A Dreyfus-ügy.

Budapest, julius 13.

Miután pozitiv hirek nem szivárognak abból a rennesi fogházból, ahol *Drefus* kapitány az ellene emelt vádakat tanulmányozza, a párisi zsurnalisztika fantasztikus pletykákkal tartja ébren a Dreyfus-ügyet a közönségben. Egyrészt felfujják és félremagyarázzák *Ressman*nak, a nemrég meghalt olasz ex-nagykövetnek halála körülményeit — s ez az antirevizionisták fogása, másrészt nagy feneket keritenek annak a jelentésnek, amelyet *Blanc* volt párisi rendőrprefektus a Déroulède-féle lázitási kisérlet ötletéből a rojalisták érzelmeiről és szervezetéről összeállitott. Ez viszont a revizionista lapok fogása, amelyek a bekövetkezhető rojalista veszedelemmel szemben ily eszközökkel is összetartásra akarják buzditani a köztársasági érzelmü polgárokat.

Blanc jelentése különben, minden hiányossága és evidens tulzásai ellenére is, eléggé érdekes. Röviden ez a tartalma:

A boulangizmus bukása óta az orléanista párt, amely a köztársaság megdöntésére alkalmas eszköznek nézte a boulangizmust s azt nyiltan támogatta, folyton fogyott. Midőn azonban a párisi gróf meghalt és fiatal, tetterős és vállalkozó szellemü utóda lépett a párt élére, a monarkisták ujból remélni kezdtek és az orléanisták pártja ujból feléledt.

Kezdettől fogva két irányban haladtak a pártiagok: a *fiatalok*, a cselekvés terére akartak lépni, az *öregek* elővigyázatot ajánlottak. A párisi gróf régibb képviselői, *Audiffret-Pasquier* és *Dufeuille* helyébe uj erőket ültettek. Hivatalos képviselőnek Párisban *Buffett* nevezték ki; különböző szolgálatok teljesitésére *de Chevilly*, Amédeé *Dufaure*, *de Monicourt*, *Decazes* herceg, *de Luynes* herceg, gróf *Grammont* és *Aubry-Vitat* urakat szemelték ki, akik egyuttal az orléansi herceg személye körül is tiszteletbeli állásokat foglaltak el. A herceg azonban nem elégedett meg azzal, hogy Párisban képviselőket tartott, hanem a vidékre is küldött belőlük, beosztva őket különböző kerületekbe, ugy, hogy valóságos képviseleti rendszer fejlődött ki az egész országban. A párisi kerület bizottsága *a párisi royalista ifjuságból* állott. A központi bizottság tagjai: *Godeffroy* ügyvéd elnök, *Henault*, *Bertin* és *de Lormais* alelnökök, *de Castillon* és *Saint-Victor* pénztárosok, *Vauthier*, *de Fouguiéres* és *Michalin* titkárok. A párt előharcosai a *párisi royalista ifjuság*. Ezeknek élén áll a központi bizottság, amelynek elnöke gróf *Bastard d' Estang*, de *Failly gróf* vezértitkár és René *Choppin* pénztáros.

A bizottságok a különböző arrondissementokban, amelyek az egész országra kiterjedtek, családi összejöveteleket és nyilvános gyüléseket rendeztek, amelyeken orléanista propagandát csináltak. Ezeknek a bizottságoknak nincs sem alapszabályuk, sem utasitásuk. Párisban a hivatalos bizottságokon kivül egész csomó független bizottság is müködik, például a *Fehér szegfü*, a *Királyi zafir*, a *Gall pacsirta* stb. A rojalista ifjuság minden évben más városban rendez *nemzeti kongresszust*, amelyeken a párisi és vidéki bizottságok delegátusokkal képviseltetik magukat.

A propagandát különböző módon csinálják. Rendeznek gyüléseket, ünnepélyeket, szétosztanak arcképeket és más képeket, manifesztumokat függesztenek ki stb. 1896. julius 26-án mintegy 250 bizottsági tag kirándult Párisból Conflansba. A hajó orrán az orléansi herceg lobogója lengedezett és minden kirándulónak kalapján a herceg arcképe volt látható a következő felirással: *Éljen az orléansi herceg.* Az egész uton ilyen felkiáltásokat lehetett hallani: *Éljen a király! Le a koldusokkal! Le a tolvajokkal! Le a zsidókkal!* A zenekar időről időre a lotharingiai indulót és a Charette-dalát játszta. Conflansban a tüntetők királyi arcképeket osztogattak, ami azonbau ellentüntetésekre adott alkalmat. Midőn a hajó elhagyta Conflansot, valóságos kőzápor hullott a rojalistákra és összetörte a hajó ablakait. 1896. novemberében a bizottságok az orléansi herceg házassága alkalmából családi ünnepélyeket rendeztek és nemsokára ugyanolyan módon ünnepelték a hercegnő megérkezését Párisban. Minden év augusztus 15-ikén (Mária-napját) ünnepélyesen megülik a hercegnő tiszteletére, ugy szintén egy napot áprilisban is (Szent Fülöp-napját) a herceg tiszteletére. Egy ilyen banket alkalmával *Luynes* herceg, aki *Orléansi Fülöpöt* helyettesitette, felhivta a rojalista ifjuságot, hogy büszkén lengesse a magasban a nemzeti monárkia zászlóját, amire zajosan megéljenezte a királyt és a királynét.

A választmány tagjai résztvettek mindazokban a lármás tüntetésekben, amelyek a Dreyfus-affaire különböző fázisai alatt támadtak. Kifüggesztettek plakátokat, amelyeken a herceg képe volt látható a következő felhivással: *Jöjj el minél előbb orléansi herceg!* Kiosztottak Belgiumban készült melltüket a herceg képével és ezzel a felirással: *A király jön!*, nagy érmeket ilyen felirással: *Meg fogom bosszulni a a hazámon elkövetett sértéseket. Népemet minden igaz francia segélyével ismét a világ első népévé fogom tenni!* Ez év márciusában báró *de Vaux* konfettit osztogatott, amelyen a köztársaság elnökét sértő kép volt. Kis kalapos disznófejet ábrázolt és ez állott rajta: *Panama I.*

Ilyeténképpen szervezettségük pompás és sok és elszánt követőkre számitanak. Nem is annyira a herceg maga, mint inkább türelmetlen vezérkara akart a cselekvés terére lépni. Az általános felfordulás, amelyet a Dreyfus-affaire okozott, uj párthiveket szerzett neki. A már fennálló, valamint a még ezután alakitandó hazafias egyesületeket csak ugy elárasztották az orléanisták. Biztositották maguknak továbbá az *antisemiták* és a *Hazafiak Ligáját* tetemes pénzáldozatokkal. Jules *Guérin* az antisemitizmust csak köpenynek használja, tényleg pedig az orléanisták érdekében müködik. Ő ugyan titkolja ezt, azonban a herceget ugy Marienbadban, mint Brüsszelben meglátogatta. Azóta *de Plas*, a *Gazette de France* kiadója utján *a hercegtől tetemes segélyeket kap* és nagy lábon él. Ligáját nagy fényüzéssel rendezte be és a *15.000* franc házbért előre fizette ki. A liga helyiségeit kibővitették, mert az orléanisták ott fogják családi estélyeiket rendezni. Az *Antijuif* szerkesztősége is abban a házban van. A herceg sokat ad *Guérin*re és késznek nyilatkozott egy esetleges puccs céljaira nagy összeget rendelkezésére bocsátani. *Déroulède*, a *Hazafiak Ligájának* elnöke is kap a hercegtől segélyt. Néhány nappal államfelforgató kisérlete előtt állitólag 50.000 frankot kapott. *Boni de Castellane* is áldoz a liga céljaira. Hogy pénzzel bőven el vannak látva, az is bizonyitja, hogy *Faure* elnök temetésekor 4000 táviratot küldtek vidéki hiveiknek.

Faure elnök hirtelen halálát — igy végződik a jelentés — az orléanisták kedvező alkalomnak vélték a cselekvésre. A herceg a halálhir vétele után rögtön elhagyta San Remot és Brüsszelben várta a bekövetkezendő eseményeket. Biztos dolog, hogy *Buffet*, *Luynes*, *de Ramel*, *Godeffroy* és Guérin be voltak avatva *Déroulède* terveibe. *De Luynes Buffet* lakásán, Faubourg Saint-Honoré 58-ik szám alatt várta be a puccs eredményét. Midőn öt óra is mult és semmiféle mozgalom sem mutatkozott az utcákon, *de Luynes* embereket küldött a boulevardokra, hogy rögtön jelentsék neki, vajjon sikerült-e Déroulèdenek a csapatokat megnyerni. Az orléanisták, antisemiták és sokan a *Hazafiak Ligájá*-ból a Place de la Républiquen, a Place de la Nationon és a nagy boulevardokon voltak felállitva; ezek a csoportok üdvözölték az elvonuló csapatokat és egy darabig el is kisérték. Ugyanolyan kisérletre, mint amilyen *Déroulédeé* volt Párisban, *Godeffroy* vállalkozott *Amiens*-ben. Az orléansi herceg csak a legkisebb jelre várt, hogy a csapatok engednek a felhivásnak és *rögtön kész lett volna Franciaországba betörni.* Hogy Franciaországba hozzák — ugy beszélik — egész sor *automobil kocsit* tartottak készletben. Ezek a kisérletek az orléanista pártnak 300.000 frankba került.

*

Páris, julius 13.

Az *Evénement* abból az alkalomból, hogy *Ressmann* volt párisi olasz nagykövet meghalt, a következő hirt közli:

Ressman délután 1 órakor halt meg. Mialatt haldoklott, három ember állt ágya körül, köztük *Arese* gróf is, az olasz nagykövetség attaséja. Alig leheite ki lelkét a volt nagykövet, a jelenlevők magukhoz vették a kulcsokat, kinyitották az összes szekrényeket, sőt még az elhunyt ruháinak zsebeit is kikutatták. Minden levelet, okmányt, a talált pénzt és a végrendeletet is magukhoz vették és elvitték. Az *Événement* azt is irja, hogy ugyanezek már azelőtt is kutatták *Ressman* lakásán és miatt *Ressman* haldoklott, a derékalj és a párnák közt kotoráztak, a hol több fontos okmányt találtak és ezeket elégették. Pénzt azonban keveset találtak, mert a volt nagykövet egész vagyonát Rothschildnál deponálta.

Az *Événement* azt is tudni vélte, hogy *Dreyfus* Mathieu, aki nem is ismerte *Ressmant*, az utolsó napokban vagy tizszer járt *Ressman* lakásán, hogy hogyléte felől tudakozódjék. Végül fölhivta a rendőrséget, hogy deritse ki a titkot.

Ennek ellenében gróf *Tornielli* párisi olasz nagykövet kijelenti, hogy *Ressman* halála után a nagykövetség három embere: Gróf *Arese*, báró *Franchetti* és az elhunytnak egy régi intim barátja elmentek *Ressman* lakására és ott a rendes szabályszerü eljárás szerint *Ressman összes magánjellegü leveleit elégették*, az okmányokat és egyéb iratokat *lepecsételték* és a végrendeletet fölvitték az osztrák-magyar követségre. Minden egyéb hiresztelés koholmány.

Páris, julius 13.

A Dreyfus-pör kormánybiztosa *175 tanut idéz meg*, köztük vannak Esterházy, Mercier, Boisdeffre, Roget, Cavaignac, Du Paty de Clam, Gonze, Pellieux, Perier, Hannoteaux és Dupuy és az első pör terhelő tanui. A védelem behivja az összes mentőtanukat, és még több, egyelőre titkolt tanukat. Az idézéseket a jövő héten küldik szét.

———

A belgrádi merénylet.

Zimony, julius 13.

A *Milán* exkirály megsebesüléséről szóló hivatalos jelentés a következő:

Ő felsége *Milán* király a vállán könnyen megsebesült. A golyó csak a bőrt horzsolta, minek folytán két daganat keletkezett. A seb természete könnyü.

Dr. Michel E., a király udvari orvosa.

A radikálisok határozottan megmaradnak a mellett, hogy nem részesek a büntettben. Szerintük *a merényletet csak koholták*, hogy néhány kellemetlen radikális vezér ellen fölhasználhassák. Azt mondják, hogy *Knezevics*, ha komolyan akart volna merényletet elkövetni *Milán* ellen, nem követte volna el rá nézve annyira veszedelmes körülmények között. *Knezevics* Gyura bihaci születésü 25—26 éves suhanc. Személyazonosságát igazoló okmányai nincsenek. 1896-ban az utászokhoz sorozták be, ott két esztendeig szolgált. Ezután május végéig tüzoltó volt Belgrádban. Juniusban Bukarestbe ment, ahol Gyuro Milcsevicsnek nevezte magát. Ott állitólag sürün közlekedett a Karagyorgyevicsék birtokainak igazgatójával.

A merénylő a tömeg közé vegyülve várta *Milánt* az ut mellett levő gyalogjárón. Nagyságánál fogva fél fejjel kimagaslott a körülötte állók közül. Mikor *Milán* kocsija közeledett, *Knezevics* egy lap papirost lobogtatott. *Milán* erre megállitotta kocsiját és a merénylő csak ekkor rántotta a fegyvert és négyszer lőtt az exkirályra. Mindez addig történt, mig *Sándor* király a Szávában megfürdött. A merénylő kihallgatása azért is nehéz, mert *Knezevicsnek* a nyakán két sebe van. A merénylet elkövetése után ugyanis a Szávába ugrott, mire két csendőr utánaugrott és megsebesitette.

Zimony, julius 13.

A mai hivatalos lap a rögtönitélő bíróság tagjainak a kinevezését közli. Elnökké *Poppovics* Laza semmitőszéki birót, birákká *Kuzmanovics* Takut, az uzsicei törvényszék elnökét és *Stefanovics* Sándor kragujeváci törvényszéki elnököt nevezték ki. A rögtönitélő bíróság vizsgálóbirája *Simics* Vaza, belgrádi törvényszéki elnök és *Gyukics* Száva törvényszéki biró lesz.

Kladovában ma *Erkics* Urosz radikális képviselőt letartóztatták és Belgrádba fogják hozni Feltünést kelt *Angyelics* Zsifkó kerületi főnöknek a letartóztatása, a ki előkelő politikai hivatalnok. *Angyelics* a merénylőnek külföldre szóló utlevelet állitott ki, a melyet ő maga alá is irt.

Köln, julius 13.

A *Köln. Ztg.* jelenti *Belgrádból*: *Manzurov* belgrádi orosz követ kormánya nevében *hivatalos információkat kért a radikális pártvezérek letartóztatásának okáról* és a vizsgálat mostani állásáról. A letartóztatásokat folytatják, de *ugy látszik, hogy az orosz és az osztrák-magyar követ ma interveniáltak.*

Belgrád, julius 13.

A Sumadiában letelepitett montenegróiak közül *többeket elfogtak* és Belgrádba kisértek. A merénylő *Knezevics* állitólag többször megfordult a montenegróiak által lakta vidéken s többen közülök levelezést közvetitettek a Cetinjében letelepedett *Tajsics* Ránkóval, aki a két év előtti Ursizából kiindult összeesküvés szervezője volt.

Tegnap három montenegrói utast, aki Zimonyból jövet Belgrádban szándékoztak kiszállani, a vasutállomáson *Tatárovics* rendőrfőnök feltartóztatott. A montenegrói utasokat Zimonyba visszaküldte.

Petrovics Blázsót, a montenegrói fejedelem öcsét, aki *Gruics* Száva tábornok, pétervári szerb követ levelezését dr. *Vesznics* Milenkó volt igazságügyi miniszterrel közvetitette s aki eddig kegydijat huzott a szerb kormánytól, *Belgrád elhagyására* szólitották fel.

HIREK.

Urak, nem urak.

A dobsinai erdőmester néhány uriember unszolására tagul jelentkezett az odavaló uri vadásztársaságba. Az urak azonban ugy dolgoztak felette, hogy kettővel több volt a fekete golyó a kalapban, mint a fehér. A dobsinai erdőmester egyszersmind tartalékos katonatiszt is s a katonák vizsgálatot inditottak ellene. Ezt annyira a szivére vette, hogy agyonlőtte magát.

A dobsinai urak vadásztársasága rátartós. Csak rangbeli ember lehet a tagja, ur. Aki legalább is járásbiró, szolgabiró, gyógyszerész, orvos, ügyvéd vagy földesur azon a tájon. Magasabban nem igen állhat a társaság méltóság dolgában. Főhercegek valószinüleg nincsenek benne, azok nem igen szoktak társaságokba beiratkozni, mivelhogy a maguk területén puffogtatják a puskát, a született egyéb méltóságok se igen hiszem, hogy tagságért folyamodtak volna. Szóval, ezek az urak — innen messziről is esküdni merek rá — csupa olyan urak, akik urrá lettek. Kicsi urrá, meg nagyobbá, már ki amilyen észszel és szerencsével mászott fel a lajtorján. Előbb semmik voltak, aztán valamik, aztán poziciót szereztek maguknak — Dobsinán. S ezek az urak a maguk uri vadásztársaságába nem vették föl az erdőmestert. Nem volt eléggé ur nekik.

Szóval buta dolog minálunk demokráciáról beszélni. Csupa olyan kakas vagyunk, aki roppant nagy ur a maga szemétdombján s mig demokratikus hajlandóságait tüntetve kukorékolja ki a világnak, ős, méltóság, cim és rang után kapargál. S féltékenyen vigyáz arra, hogy csak ő dörzsölőzzék a nagyobb urakhoz, de hozzá ne kenjék-fenjék magukat a kisebb urak. Teszem föl a járási orvoshoz az erdőmester. Demokrácia nálunk csak a borban van, tisztelt polgártársak. Ha jól leiszszuk magunkat, összetegedőzünk mindenkivel s az erdőmesterből pajtás lesz. Cime van: — az orvos barátja, az ügyvéd barátja s ez már valami. Amit egy kaccenjammerrel elért, az sokkal több az urak szemében, mint amihez a diplomája s a tudása segitette. Miért nem kezdte ezen a dobsinai erdőmester . . . Most nem rozsdásodnék a mellében a harmadik golyó.

Ámbár voltaképpen nekem és azoknak, akik körülbelől ugy gondolkoznak, mint én, nem is sok közöm van az erdőmesterhez se. Csak éppen az, hogy meghalt s a halál még sokkal furább, mint az élet. Isten tudja, hogy odaát hogy bánnak el a kevésbé urakkal az igazándi urak. Vajjon nem fogom-e én majdan valamelyik Rothschild csizmáját pucolni a menyországban vagy a pokolban . . . Szóval rejtelmes ügy, nem tudja az ember, hogy hova ment az, aki elment. S ezért sajnálom, — de viszont azt nem szeretem benne, hogy az urak közé vágyott. Urak? ki az az az ur, mi az ur? A gentleman? Dehogy . . . a multkor megjelent ebben a rovatban egy hir egy katonaszakácsról, akit akasztófára itéltek rablógyilkosságért s elhallgatta az alibijét — egy leány miatt. Már majdhogy föl nem huzták . . . Ez a katonaszakács csak gentleman, de próbálná meg csak, hogy tagnak jelentkezzék a dobsinai urak közé . . . Hát mi az ur? Hol a mérték . . . Én azt hiszem az én egyszerü eszemmel, hogy ur a király, aki a törvényhozás egyik házát maga csinálja meg, ur aki parancsol, de engedelmeskedni nem tartozik, ur az, aki rendelkezik a nélkül, hogy neki rendelkeznének. A többi nem ur. Szebb a titulusa: — polgár, részes a munkában, kiegészitője az államfenntartó elemnek, a polgári társadalomnak . . . Az erdőmester azonban urat látott bennük s maga is ur akart lenni, dobsinai ur — s ime kigolyózta az ügyvéd meg a járási orvos meg a szolgabiró. Hát ugyan minek ment oda erdőmester ur? . . .

Mi annyira nem vagyunk még urak, hogy okvetlenül annak akarunk látszani. Ha pedig másként nem megy, legalább a firmánkra mázoltatjuk, hogy urak vagyunk, nehogy összetéveszszenek bennünket az erdőmesterrel. Csinálunk: uri kaszinót, uri dalárdát, mindenféle uri társaságot — s kukorékolunk bennük demokráciát. S szegény eszü urak vagyunk mellesleg. Máskülönben egyéb ambicióink is volnának . . .

Hopp, most jut eszembe valami, ami talán enyhitő körülmény a dobsinai uri vadászokra nézve. Talán zsidó volt az erdőmester? Az már egészen más lenne. Erre nem is gondoltam, amig itt firkáltam.

(Th)

Levél

Csók István festőművész urnak.

Pár évvel ezelőtt ön, tisztelt müvész ur, hatalmas vásznon mutatott be egy borzalmas jelenetet: Báthory Erzsébet hátborzongató kegyetlenségeit, amiket Csejthe várában elkövetett. Ezt a képet meg sem lehetett volna nézni, ha a téma nem nyulnék vissza olyan régi időkbe, hogy szinte legendává lett immáron. Azt is mondták nekünk szörnyüködőknek, hogy egy őrült asszony rémtettével állunk szemközt, amelynek borzalmasságát csak az ön kitünő müvészete enyhitette. Igaz, de azt a képet még sem feledjük el soha. Szemünk előtt terül el a havas udvar, amelyen mezitelenre vetkőztetve vonaglik egy csomó ifju lány; látjuk, mint kéjeleg a tekintetével az őrült asszony, Csejthe urnője. Kin, hátborzongató kin kellett neki, hogy vadállati hajlandóságát kielégitse . . .

Lám, müvész ur, ez a kép erősen megsápadt az emlékezetünkben, borzalmassága meg sem hat többé. Ha ön mindenkorra képet akart benne adni a besztialitásról, akkor ujra neki kell ülnie a vászonnak. Mert a „Báthory Erzsébet" immár nem hat ránk. Gyerekjáték. Egy hiszterika vagy teljesen őrült asszonynak beszámithatatlan cselekedete mindössze. Ön álljon tehát a vászon elé . . .

De előbb fogja a szerszámait, üljön vasutra, kocsira s utazzék el Komárom-megyébe, Mócsára. Nevezetes felfedezés igérkezik ott önnek s biztos lehet róla, hogy ha azt megfesti, ami ott legerősebben megrenditi önt, soha senki le nem főzi borzalmasság dolgában.

Ott ugyanis eleven embert pörköltek és sütöttek, szurkáltak, rugdostak és feszitettek fel hivatalos funkcióval. Nem is hiszterikus vagy őrült alakok, de ép és egészséges hivatalnokok.

Válogathat ott a modellekben. Akad bőven fölülről lefelé és alulról fölfelé. Az iszonyat minden rangu képviselőjéhez akad ott értékes modell. Nem kell soká törnie a fejét, nincs itt lélektani talány. Csak vadság a legfertelmesebb, fölfoghatatlanul nagy kiadásában. Ha be akarja mutatni, hogy mekkora borzalomra képes néhány emberbőrbe bujt vadállat, azt fényes sikerrel megcselekedheti, csak fesse le a mócsai hősöket. És ezzel egyuttal felhivhatja figyelmét a törvénycsinálóknak arra, hogy bizonyos esetekre rezerválniok kellett volna az állitólag embertelen középkorból a kerékbetörés és nyársrahuzás intézményét.

Figyelmébe ajánljuk tehát önnek, a Báthory Erzsébet megfestőjének, ezt a témát. Laikusok vagyunk s nem tudjuk mily fokig képes a müvész az emberi gazságot nyugodt lélekkel tanulmányozni, festeni. Lehet, hogy idegei, amelyek elbirták a Báthory Erzsébet rémtetteit, a mócsai inkvizició ábrázolásánál felmondanák a szolgálatot. Gondolja meg jól ezt az ajániatot: csak ezer évben egyszer akad egy ily téma, akkor is leginkább csak a niám-niám nevü feketék körében.

Budapest, julius 13.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Julius 15-én uj előfizetés nyilik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik a nyári hónapok alatt fürdőre vagy nyaralóhelyre szándékoznak menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szolgáljon szives tudomásul, hogy kiadóhivatalunk, amint a cimváltozásról értesül, nyomban az uj tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztassanak tehát egy rövid levelezőlapnak fölhasználásától akkor se visszariadni, ha a nyári szezon alatt talán többször is változtatják lakásukat. A Budapesti Napló kiadóhivatala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigoruan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érintkezésben óhajt lenni kedves közönségével.

— **Személyi hirek.** *Ferdinánd* trónörökös ma nejével és gyermekeivel Sinaiába utazott nyári tartózkodásra. — *Wekerle* Sándor, a közigazgatási biróság elnöke, egynéhány napra ma Dánosra utazott. — *Perczel* Dezső, a képviselőház elnöke, Bonyhádra utazott, ahonnan julius végén tér vissza a fővárosba. — *Lányi* Bertalan miniszteri tanácsos, az igazságügyminisztérium törvényelőkészitő osztályának vezetője, több heti szabadságidőre Liptóba utazott.

— **Stefánia főhercegnő utazása.** *Gmundenből* táviratozzák: *Stefánia* főhercegnő leányával, *Erzsébet* főhercegnővel, a kumberlandi herceg és hercegnő látogatására ma *Gmundenbe* érkezett.

— **A cárevics halála.** *Abasz Tuman*ból jelentik: Azon a helyen, ahol *György* trónörökös nagyherceg meghalt, keresztet állitottak fel. Tegnap az elhunyt cárevics lelkiüdveért misét mondtak, amelyen *Mihajlovics* Miklós nagyherceg, a hatóságok fejei és nagy néptömeg volt jelen. Két óra és hat óra között bebocsátották a tömeget a trónörökös ravatalához, amelyen tengerészegyenruhába öltözve, ideiglenes érckoporsóban nyugszik.

— **A szerb király a Tátrában.** *Tátralomnicról* irja tudósitónk: *Sándor* szerb király az idén Tátralomnicon nyaral. Hadsegédje, *Mattheasics* András százados már a napokban Tátralomnicra érkezik.

— **Az átköltözött copf.** Az ördög hitte volna, hogy a copf valamikor elköltözik az öreg urak fejéről s odailleszkedik a haladó ifjuság tarkójára. Pedig ha van a világon valami állandó szövetség: az öreg urak és a copf összetartozását annak lehetett hinni. Hiszen a szeles ifjuság még a saját szülőjével szemben is elgunyolódott, hogy az öregek sohsem tudják megérteni a fiatalokat a — copf miatt! Copfos öregek — igy járta ez talán a világ teremtése óta. S most egyszerre fordul egyet a világ. Az öregek azok, akik megértik, sőt teljes erővel egyengetik a haladás utját, a fiatalok pedig göcsösen fogják a copfot és gáncsot vetnek a nők egyenjogusitásának. Kopasz miniszterek és pápaszemes szociológusok megcsinálják, hogy a nők hivatalba ülhessenek s az egyetemen is kereshessék a boldogulás utját: az aranyos fiatalság pedig csökönyösen hátat fordit az egyetemre tóduló leányoknak. A berlini egyetemen például az öreg tanár urak igen jól megvannak a leánynövendékekkel, az egyetemi hallgatók ellenben már hosszabb idő óta agyarkodnak ellenük, sőt legutóbb azt is kimondták, hogy az akadémiai olvasó-egyesületben nőhallgatókat egyenjogu tagoknak föl nem vesznek. A látogatástól el nem tilthatják, de legalább magasabb taksát fizettetnek velük. Igy dolgozik a copfos fiatalság a liberális öregek ellen — amin csak azért nem lehet csodálkozni, mert ha már a khinai falat is lerombolják, akkor a khinai copf is elunhatta régi szállását s átköltözhetett az öregek fejéről a fiatalok tarkójára.

— **Magyar képviselők Norvégiában.** Az interparlamentáris konferencia az idén Norvégia fővárosában, Krisztiániában tartja üléseit. A *magyar parlament* köréből számosan jelentkeztek a konferencián való részvételre. A magyar csapat ma *Perczel* Dezső elnöklete alatt a képviselőházban ülést tartott, melyen megállapitották a Krisztiániába való utazás részleteit.

A norvég rendező-bizottság értesitette a magyar csoportot, hogy Kopenhágában julius 31-én egy, a norvég kormány által rendelkezésre bocsátott különhajó vár a magyar vendégekre. E hajó másnap, augusztus 1-én érkezik Krisztiániába, hol már két hajó elébük jön fogadtatásukra, egyébként pedig az egész norvég flotta parádéban várja az érkező vendégeket. A krisztiániai ünnepségek sorrendje ez:

Kedd, augusztus 1. A delegáltak gyülekezése. Este: Hangverseny és ismerkedési estély a St.-Hans-Haugen parkban.

Szerda, augusztus 2. Az interparlamentáris konferencia megnyitása *Steen* miniszterelnök által. Este: Estély a miniszterelnöknél.

Csütörtök, augusztus 3. Tanácskozások. Délután: Ebéd a Frognersoeterben. Ezt az ebédet Krisztiánia városa adja.

Péntek, augusztus 4. A tanácskozások folytatása és befejezése. Este: A norvég csoport banketje.

A magyar csoport, melynek elnöke eddig *Szell* Kálmán volt, ez alkalommal ujjá alakul, mert *Szell* más oldalu elfoglaltsága miatt e tisztségről lemondott. Valószinü, hogy a csoport *Apponyi* Albert grófot fogja elnökévé megválasztani, ahit erre *Szell* Kálmán maga ajánlott.

Eddig a krisztiániai konferenciára a következők jelentkeztek:

Gáll József főrendiházi tag, *Vermes* Béla képviselő, *Bessenyey* Ferenc, *Klobusiczky* János, *Pázmándy* Dénes, *Bulyovszky* Dezső, dr. *Emmer* Kornél, *Justh* Gyula, *Perczel* Dezső, *Rudnyánszky* Béla, *Bedő* Albert, *Görgey* Béla, *Visontai* Soma, *Szerb* György, *Sághy* Gyula, báró *Nikolits* Fedor, *Molnár* Sándor, dr. *Óváry* Ferenc, *Dégen* Gusztáv és *Desseffy* Aristid. Számosan családjukkal mennek el Krisztiniába.

A norvég csoport gondoskodott arról, hogy a magyar vendégek méltó elhelyezésben részesüljenek. Szép kirándulásokról is gondoskodtak. E célból a norvég, svéd és dán hajókon szabadjegyet bocsátottak a vendégek rendelkezésére.

— **Változások a kereskedelmi minisztériumban.** *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter *Edvi-Illés* Sándort, a magyar államvasutak tarifaosztályának előadóját, a jónevü közgazdasági irót, *Edvi-Illés* Károly kitünő publicistának öccsét, a kereskedelmi minisztérium tarifa-osztályába rendelte be. *Edvi-Illés* Sándor a millennium alkalmából méltó feltünést keltett a *M. Á. V. kereskedelmi monografiája* cimü nagyszabásu munkájával, amelyet a magyar államvasutak igazgatóságának megbizásából irt meg. Kivüle a miniszter *Kondor* Mihályt is berendelte a minisztériumnak ugyanabba az osztályába.

— **Beteg egyetemi tanár.** *Kézmárszky* tanár állapota a mai nap folyamán lényegesen javult, láza csökkent. Kezelő orvosa *Angyán* Béla főorvos szerint a jövő héten már el is hagyhatja az ágyat.

— **A brassói tüzoltókongresszus.** Értesülésünk szerint *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter megengedte, hogy a magyar országos tüzoltó szövetségnek augusztus 12—16. napjain Brassóban megtartandó országos nagygyülésére utazó tagjai ugy az oda-, mint a visszautazásnál a m. kir. államvasutakon és az általa kezelt helyiérdekü vasutak vonalán a II. osztályban III. osztályu egész jegygyel és a III. osztályban III. osztályu féljegygyel utazhassanak. A miniszter egyuttal felhivta a m. kir. államvasutak igazgatóságát, hogy a többi hazai vasutakat hasonló kedvezmény megadására birja, ami a mai igazgatói értekezleten meg is történt.

— **El Bulgáriából!** *Szófiá*ból jelentik, hogy *Ferdinánd* bolgár fejedelem julius végén *Bécs*be érkezik, ahonnan több napi tartózkodás után hosszabb kurahasználatra *Karlsbad*ba utazik. A fejedelemmel *Klementina* kóburgi hercegnő is Bécsbe megy, aztán nyári tartózkodásra Ebenthalba utazik.

— **Kinek kell a Vigadó?** A Vigadó nem kell senkinek. Pályázatot irt ki a tanács a bérletre s ebben a nagy városban, ahol minden téren vadul dühöng a vállalkozási kedv, senki se akadt, aki kibérelte volna. Most már adnák olcsóbban is, csak jönne valaki, aki szóba áll a dolog felől. Az első pályázatban tizezer forint biztositékot követelt a bérlőtől a főváros, most már csak kétezeret kérnek. Követelésről szó sincs.

— **Eötvös Károly Nagyváradon.** *Eötvös* Károly országgyülési képviselő szombaton Nagyváradra utazik s vasárnap délelőtt 11 órakor felolvasást tart a kereskedelmi csarnokban a Dreyfus-ügyről. A felolvasás iránt nagy az érdeklődés. A tiszta jövedelmet a vidéki hirlapirók szövetsége alapjára forditják. A nagyváradi hirlapirók a budapesti vendégek tiszteletére a Püspök-fürdőben nagy ebédet adnak, este pedig *Eötvös* Károly tiszteletére a Fekete Sasban banket lesz.

— **Elvileg nem lehet gázsit fizetni.** Azaz dehogy nem lehet. *Serly* Lajos is igy fizetett, meg a ki utána következett a Kisfaludy-Szinház direktorságában, valami Fehér vagy Fejér nevezetü ur. S a társulat éhesen lézengett odaát a szinházi kocsma körül s szomoru állapot volt az nagyon. A mostani direktor azonban nem akarja követni az elődeit semmi tekintetben s nem elvileg, hanem egészen komolyan fizeti a társulatát. Nem sok pénzt ad nekik, de azt a kicsit megadja, a mire fogadkozik. S mig az előbbi két nemfizető direktornak valóságban szubvenciót adott a főváros, ennek a fizető embernek csak elvileg ad. Tudniillik azt mondta a tanács, hogy elvben semmi kifogása sincs a szubvenció ellen, de gyakorlatban — nincs pénze rá. Kövessy, az uj direktor, most ujra kérelmet adott be a tanácshoz, hogy ne hagyják elpusztulni. Ha ő csak elvileg kap pénzt, nem fizethet igazándilag. Isten bizony, igaza van neki.

— **Mihálkovics Géza halála.** Az elhunyt rektor halála élénk részvétet keltett mindenfelé. Az özvegyhez és az egyetemi tanácshoz a világ minden részéből érkeznek részvéttáviratok. *Waldeyer* a berlini tudományegyetem Rector Magnificusa és a császári akadémia örökös főtitkára, ma táviratban tudatta, hogy a *berlini egyetem* és az *Akadémia* képviseletében személyesen eljön a temetésre.

Dr. *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter *Mihálkovics* Géza egyetemi rektor ravatalára diszes koszorut küldött, amelyen a következő felirás van: „*Szeretett barátjának — Wlassics Gyula.*"

A megrendítő gyászesetről az egyetemi tanács és az orvosi kar külön gyászjelentést ad ki. Az Egyetemi Kör épületére is kitüzték a gyászlobogót.

A rektor holttestét ma délelőtt *Pertik* tanár balzsamozta. A diszes ravatalt az egyetemi templomban állitják fel, amelyet az Entreprise emberei gyászpompával ékesitenek. A holttestet ma éjjel átszállitják a templomba, ahol holnap délután két órától fogva a közönség is megtekintheti a ravatalt. A temetés szombaton délután öt órakor lesz, amelyen az összes egyetemi tanárok részt fognak venni. Az engesztelő gyászmisét hétfőn délelőtt kilenc órakor tartják az egyetemi templomban. A holttestet ma délelőtt lefotografálták és arcáról gipszlenyomatot vettek.

*

A főváros diszsirhelyet ajánlott fel Mihálkovics számára a kerepesi-uti temetőben. A sirnál *Waldeyer* a berlini tudomány egyetem rektora és a császári Akadémia örökös főtitkára emlékbeszédet tart.

Az *Egyetemi Kör* elnöksége felszólitja az egyetemi hallgatókat, hogy az elhunyt rektor temetésén minél számosabban jelenjenek meg. Az ifjuság a körben gyülekezik szombaton délután 4 órakor, ahonnan saját zászlója alatt vonul a ravatalhoz.

Az *Orvostanhallgatók Segélyegyesületének* elnöksége a rektor temetésének rendezése ügyében pénteken délután négy órakor az egyesület helyiségében ülést tart.

*

Érdekes apróságot elevenitenek most föl Mihálkovics tanárról, akinek tudvalevőleg nagy feladat jutott ki a tisza-eszlári pörben. Reá és a hires *Scheuthauer* professzorra bizták annak az eldöntését, vajjon az a koponya, amelyet a füzesben talált női holttestből választottak el, lehetett-e a Solymosi Eszter koponyája. A pör során ugyanis egy női holttestet találtak Solymosi Eszter ruháival szoros kapcsolatban s az volt a vélelem, hogy ime, Solymosi Esztert nem ölték meg, Solymosi Eszter a vizbe fult, A holttestet megmutatták Solymosi Eszter anyjának, de ő nem ismerte föl benne gyermekét. Az anya nyilatkozatát nem lehetett megbizhatónak tekinteni, ezért a bíróság a holttest koponyáját fölküldötte Budapestre az emlitett professzoroknak, hogy mondjanak róla véleményt.

Scheuthauer mint kórboncoló és törvényszéki orvos vette vizsgálat alá a koponyát, *Mihálkovics* pedig mint a bonctan és a fejlődéstan tanára tette tanulmány tárgyává, abból a szempontjából: *hány éves leányé lehetett ez a koponya?* Mivel az egyetemnek még akkor nem volt olyan koponya-gyüjteménye, amely életkor szerint sorozva a gyermekkortól a kifejlett korig évről-évre biztos utbaigazitást adhatott volna, dr. Mihálkovics egyik legkedvesebb kollégáját, dr. *Iszlay* Józsefet kereste föl, akinek az orvosi muzeumában megtalálták az életkor szerint sorozott koponyagyüjteményt. Ebbe a muzeumba járt föl Mihálkovics tanulmányokat tenni nagy szorgalommal és lelkiismeretességgel, amig a maga véleményét megalkothatta. Rendesen papirosba göngyölve a hona alatt magával vitte a bíróság által hozzáküldött koponyát is és órákig elüldögélt, nézegetett, hasonlitgatott az Iszlay-féle koponyasorozat előtt, hosszas, kemény vitákba bocsátkozva Iszlay doktorral. A vizsgálat eredménye tudvalevőleg az lett, hogy Mihálkovics és Scheuthauer a koponyát egy tizennégy-tizenhat év között levő leány koponyájának jelentették ki.

— **„Ó kolibri! Ó Kikriki!"** A német-francia háboru idején menekülő jezsuiták egyszer észrevették, hogy egy tábor mellett kell elhaladniok. Az éjszaka sötétségében hamarosan nem tudták, francia tábor-e, vagy német. De azt ösztön szerint érezték, hogy egyiktől sem lesz bántódásuk, ha valami zsolozsmát mormolva, haladnak el a tábor mellett. Csak éppen a zsolozsma szövege lehetne árulójuk, ha latinul énekelnék is, mert a franciák még a latin szöveget is franciásan ejtik s a hibátlan latinság elárulná a német voltukat. Pedig hát franciák is lehetnek a táborozók. Am miért lettek volna jezsuiták a menekülők, ha valami okosat ki nem eszelnek? Hamarosan megállapodtak olyan szövegben, a melyet német is, francia is egyformán ejt, amely tehát nem lehet árulójuk. S elhaladván a tábor mellett, buzgón és halkan mormolták a rögtönzött zsolozsmát:

Ó Kolibri! Ó Kikriki!
Ó Kikriki! Ó Kolibri!
Ó Kolibri! Ó Kikriki!
Ó Kikriki! Ó Kolibri!

És megmenekültek . . . Eszünkbe jut pedig ez a jezsuita ötlet abból az alkalomból, hogy most egyszerre két telegramm is mesél a jezsuiták üldözéséről. Az egyik telegramm Madridon keresztül jelenti, hogy *Iklanadában* a zavargó tömeg megostromolta a jezsuiták kolostorát s a barátok — puskákkal védekeztek az ostromlók ellen. A másik telegramm pedig arról számol be, hogy *Lille* utcáin is nagy tüntetések folynak a jezsuiták ellen, mert a törvényszék *Flamidien* szerzetest fölmentette egy gyermek meggyilkolásának vádja alól. Iklanada és Lille némileg messze esnek egymástól, de a jezsuiták ellen való gyülölségben lám találkoznak. Sőt némi tulzással azt lehetne állitani, hogy még igen sok helyével is találkoznak a világnak. S akkor fölmerül az a kérdés, hogy vajjon azok a menekülő jezsuiták nem voltak e próféták, mikor annak idején olyan szöveget csináltak az ártatlan zsolozsma dallamára, melyet *a világ minden táján egyformán ejtenek?* Avagy ki tudná meg, hogy mifajta náció az a menekülő csapat, mely egyre csak azt mormolja: Ó kolibri! Ó kikriki! Se spanyol, se német, se francia, se angol. Ez az ötletes szöveg olyan nemzetközi, hogy szükség esetén *indulónak* is használják majd, ha — quod Deus avertat — a jezsuitáknak mindenfelől menekülniök kellene...

— **Tanitók kirándulása.** A délmagyarországi tanitó szövetkezet tagjaiból 120 főnyi csoport Hunyadmegyébe rándult és első állomásukat Déván tartották, hol *Koncz* Domonkos polgármester a közönség lelkes éljenzése mellett szép beszéddel üdvözölte az érkezőket. *Schenk* Jakab elnök hálásan megköszönvén a fogadtatást, hangoztatta, hogy a délvidék kétajku lakosságának képviseletében zarándokolnak a szép megye történelmi emlékeihez, hogy a testvériség és hazaszeretet érzelmeit vigyék innen. A társaság Dévaról Piskire utazott, hol a honvédemléknél ünnepélyt rendezett, koszorut helyezve az emlékre. Majd Vajdahunyadon felkeresték Hunyadi János lovagvárát s a vasmüveket. Innen Petrozsénybe utaztak.

— **Öngyilkos urinő.** *Sopron*ból telegrafálják: *Felkl* Józsefné született *Klauszer* Matild háztulajdonosnő revolverrel haláltokon lőtte magát. Felklnét idegbetegsége miatt gyógyintézetbe akarták szállitani s félelmében lett önmaga gyilkosa.

— **Eppur si muove.** Tehát mégis mozog. A főváros büróit hangos szóval járta be annak a két vállalkozónak a kérelme, akik a mesterutcai iskolát akarják eltolni a helyéről. A tanács tudvalevőleg néhány hét előtt kimondotta, hogy az idén nincsen pénze a városnak az iskola eltolására. A vállalkozók ujabb kérelmére ma aztán megváltoztatta a tanács a határozatát, s megkezdte a tárgyalásokat a vállalkozókkal. Szóval, még is látunk házeltolást.

— **Hadosztály-gyakorlatok Kassán.** *Kassáról* jelenti tudósitónk: József főherceg szemléje alkalmából az Abauj-Torna-, Borsod-, Heves- Sáros- és Szepesmegyék területén elhelyezett honvédcsapatokat Kassára összevonták, ahol most a teljes 9. és 10. honvédgyalogezred van együtt. Az összpontositást arra használják fel, hogy a hadosztálygyakorlatokat Kassa környékén megtarthassák. Augusztus 1-éig maradnak Kassán az öt vármegyéből összegyült honvédek, akik *Clair* tábornok, honvéd gyalogsági hadosztályparancsnok vezérlete alatt tartják nagy gyakorlataikat, amelyeknek idejére *Pokorny* Hermann, a kassai vezérlőtábornok, a 6. hadtest parancsnoka, a 34. gyalogezred zenekarát átengedte a honvédeknek. Tegnap szemlélte meg *József* főherceg a kassai honvédséget. Kora reggel kiséretével kivonult a *klinikai* gyakorlótérre, hol a 9. és 10. honvédgyalogezred már fel volt állitva. A honvédzászlóaljak különféle gyakorlatokat végeztek a főherceg előtt, aki azok végeztével a vezénylő törzstiszteknek legmagasabb megelégedését nyilvánitotta a honvédség kiképzése fölött. Ezután a városba vonultak az ezredek. A Schalkház-szállóban délben huszonhárom teritékü ebéd volt a főherceg tiszteletére, melyen a katonai és polgári előkelőségek vettek részt. Délután a főherceg kikocsikázott Bankóra és ma reggel *Szombathelyre* utazott.

— **Uj egyházmegyei felügyelő.** A *trencséni* ágostai hitv. evangel. egyházmegye gróf *Zay* Miklós országgyülési képviselőt *Osztroluczky* Géza ellenében felügyelővé választotta. A dunáninneni evang. egyházkerület két esztendő előtt gróf *Zay* Miklóst bizta volt meg a trencséni egyházmegye ügyeinek vezetésével az elmozditott pánszláv elnökség helyett.

— **Petőfi ünneplése.** A Petőfi Sándor halálának félszázados évfordulója alkalmából julius 30-ikán rendezendő országos ünnepélyeken a 48-as öreg honvédek is részt vesznek. A honvédegyletek központi választmánya julius 15-ikén, szombaton báró *Podmaniczky* Frigyes elnöklete alatt ülést tart, amelyen meg fogja állapitani az ünnepélyen való részvétel módozatait.

— **Negyven kilométer a tenger alatt.** Páratlan teknikai vállalkozáson fáradoznak most Angliában. Alaguttal akarják összekötni Angliát Irlanddal. *Balfour* lord kincstári miniszter tegnap fogadta azt a küldöttséget, amelyik előterjesztette az alagut tervét. A küldöttséget *Londonderry* lord vezette. A terv szerint az alagut Autrim grófságban kezdődnék és Wegtowshireben Portobello mellett végződnék. Hossza 55 kilométer, melyből *40 kilométer a tenger alatt futna* és költsége *300 millió frankra* rugna. Egy bankárokból álló társaság hajlandó elvállalni a kivitelt, ha a kormány megtériti a kiadások három percentes költségét. *Balfour* kijelentette, hogy komoly megfontolás tárgyává teszi a tervet, de hozzáfüzte, hogy a kormány a legnagyobb óvatosságra köteles, mielőtt elvállalná a garanciát egy olyan vállalkozásért, amelynek kétséges az eredménye.

— **A londoni sakkongresszus.** A *londoni* nemzetközi sakk-kongresszus dijait kedden osztották ki a királyi palotában nagy ünnepségek keretében. Diszelőadás is volt, amelynél hallhatták az idegenek, hogy *Pillsbury* mily népszerü Angliában. A darabban ugyanis egy szinigazgató szerepelt, akit az egész személyzete panaszokkal ostromol. Mire ez dühösen igy vág vissza neki:

— De kérem, nem vagyok én Pillsbury, hogy tiz embernek egyszere felelhessek.

A magyar *Maróczyt* és a bécsi *Schlechtert* az angol lapok egyhangulag elsőrangu mestereknek nevezik. Leirják Maróczy élettörténetét és összes eddigi győzelmeit. Az egész versenyen egyetlen játszmát vesztett *Pillsbury* és *Tarrasch* ellen. Mostani győzelme a világ legelső mesterei közé emeli. *Schlechter* eddig még nem nyert első dijat, de mindig kitünt kiváló kvalitásaival. Emlékező tehetsége csodálatos, a sakkombinációkat talán mind tudja kivülről. Legutóbb Bécsben hat erős játékossal egyidőben játszott a nélkül, hogy a sakktáblára nézett volna és mégis négy játszmát nyert.

— **Időjárás.** Az országos metereologiai intézet julius 13-iki jelentése szerint az időjárás tegnap délután jobbára száraz volt, csakis az ország nyugati és déli részein voltak zivataros esők. 1—5 mm. esett: Pécs, Temesvár, Zsombolya, Arad, Nagylak, Szeged, Zombor Egyebbütt csapadék nem volt, intenzivebb zivatarról sem jött tudósitás. A hőmérséklet ma reggel országszerte meglehetős egyenletes magas.

— **A Mattasich-Keglevich-pör reviziója.** Hat évi fegyházra itélte a zágrábi katonai biróság *Koburg Lujza* hercegnő szerelmes lovagját, Mattasich-Keglevich főhadnagyot, miután magára vállalta a váltóhamisitás bünét. A börtön szük celláján eljutott hozzá a hir, hogy a szép szőke hercegnőt gyönge elméjüség miatt gondnokság alá helyezték és most pöre revizióját folyamodott. Kérvényében hivatkozik arra, hogy sem a vizsgálat, sem a tárgyalás alatt nem vallott be semmit, sőt egyáltalán nem is felelt a hozzá intézett kérdésekre, mert nem tartotta férfiuhoz illőnek, hogy a hercegnő becsülete árán tisztázza magát a vádak alól. Most azonban, miután Lujza hercegnő nem vonható felelősségre, mindent el akar mondani.

— **Félholtra vert diákok.** A pilseni német ipariskola tanitványainak — mint *Pilsen*ből táviratozzák — kellemes kis kirándulásban volt részük, amelyből kevés hija, hogy félholtan nem érkeztek vissza. Mikor ugyanis hazafelé indultak, este 9 óra tájban egy cseh faluba értek, ahol oly fogadtatásban részesültek, melyről holtuk napjáig sem fognak megfeledkezni. Egy rendőr vezetése alatt vagy harminc béres nagy botokkal felfegyverkezve nekik esett és irgalmatlanul agyba-főbe verte őket, folyton azt kiáltván:

— Dögöljenek meg a német kutyák!

Csak az asszonynép közbelépésének köszönhető, hogy néhány diákot a vizbe nem dobtak. A diákok sulyosan sérült állapotban késő éjjel érkeztek vissza Pilsenbe, hol az államügyészségnél nyomban jelentést tettek.

— **A detektivtestület Szombatfalvynak.** A detektivtestület őszinte sajnálattal bucsuzott el *Szombatfalvy* Albert rendőrtanácsostól, a detektivtestület főfelügyelőjétől, aki tudvalevőleg a III. kerületi kapitányság vezetését vette át. A detektivek a napokban diszes albumot nyujtanak át Szombatfalvynak.

— **Jótékony intézményeink bemutatása.** A szeptemberben tartandó nemzetközi gyermekvédő kongresszus alkalmával a külföldről hozzánk jövő emberbarátoknak a Budapesten és környékén levő jótékony és gyermekvédő intézményeket is bemutatják. A székesfőváros tanácsa és a vallás- és közoktatásügyi minisztérium utasitotta az árvaházak, szeretetházak és egyéb intézetek igazgatóit, hogy gondoskodjanak arról, hogy a látogatók mindenkor találjanak valakit az intézetekben, akik szakszerü felvilágositást nyujthatnak. A kongresszus elnöksége gondoskodik arról, hogy az idegen nyelvü látogatók a nyelvet értők kalauzolása mellett tekintsék meg az intézeteket.

— **Egy postakocsis a katonák markában.** A postakocsisokra sok a panasz nálunk. Eszeveszetten száguldó legények ezek, sokakat eltiportak már s jogcimük is van hozzá valamicsko, hogy siet a posta. A vasut nem vár még arra se. Azonban ugy áll a dolog, hogy ebben az irányban tulságosan spórolós a postaigazgatóság. Csupa kölyök ül a kocsik bakján, egészen zöld sihederek, akiknek tetszik az uniformis meg a hivatal — s nem tetszik a közönséges civil publikum, aki az utcán másztál. És a fickók nekivágtatnak a népeknek — s fütyülnek a szabályzatra, törvényre és egyéb szamárságokra . . . Ezután a némileg panaszos bevezetés után pedig konstatáljuk, hogy ma alaposan megjárta egy közülük. A szokott őrületes tempóban vágtatott ki a Rókus Szilárd-utcai istállóteleprőll egy egylovas postakocsi s egyenesen belerohant egy század harmincketles bakába. Majd hogy letiport néhányat közülük. A bakák persze nem köszönték meg ezt a barátságtalan közeledést s mig tovább masiroztak, néhány szitkot kiabáltak vissza a kocsisnak. Az nem szóval felelt, hanem megint belevitte a küzdelembe a lovát is s hirtelen fordulattal utánuk vágtatott, egyenesen bele a katonasorba. A katonák félreugráltak előle s aztán utánarohantak a csapatvezető tiszthelyettes vezénylete alatt s elcsipték. Azonközben kapott a fiatal egyetkettőt a bordái közé is a puskatussal, amit kár volna sajnálni. Jó helyen vannak azok a kis figyelmeztetések. A tiszthelyettes aztán fölirta a nevét is a jeles ifjunak — s ezután már a rendőrség végez vele.

— **Kutyakorbácsosai.** Ilyen cimü, julius 7-iki számunkban megjelent hirünkre vonatkozólag készséggel kijelentjük, hogy a hir nem szólt a *beregszászi* állami népiskola igazgatójáról.

— **Halálos szerencsétlenség az idegenben.** Egy *radegundi* tudósitás alapján megirtuk tegnap, hogy a *radegundi* tüzvésznél halálos szerencsétlenségnek lett áldozatává *Nagy* Istvánné. A szerencsétlenül járt uri nő, mint egy mai rektifikáló táviratjelenti, nem Nagy Istvánné, hanem *Nagy* Imre historikusnak, a *Heraldikai Társaság* volt alelnökének az özvegye, aki két leányával, Jolánnal és Matilddal időzött Radegundban.

— **Házasság.** Bellusi *Baross* Géza, a magyar királyi postatakarékpénztár első titkára, eljegyezte *Leidenfrost* Aranka kisasszonyt, *Leidenfrost* Aurél honti nagybirtokos leányát.

Rosenberg Samu, fővárosi kereskedő eljegyezte *Feigl* Margit kisasszonyt, özvegy Feigl Edéné leányát.

— **Petróleumrobbanás.** Nagy szerencsétlenséget okozott ma Bécsben egy petróleumos hordó robbanása. A *Jubileum Szinház* mellett levő téren játszott ma délután is egy csomó gyerek, amikor hirtelen erős durranás hallatszott, s a másik pillanatban a gyermekek jajveszékelése szakitotta meg az apróságok vidám játékát. A szomszédos zsiradéküzletben valahogy tüzet fogott az ajtó előtt álló félig telt petróleumos hordó és ez okozta a robbanást. Az explózió olyan erős volt, hogy elhatott a játszó gyermekek közé is. *A egyik közülök szörnyet halt, hárman sulyosan megsebesültek*, azonkivül még hat gyermeknek esett baja, de ezek már a maguk lábán mentek haza. Ott volt a játszótéren az áldozatul esett kis gyermeknek anyja is, s amikor megpillantotta gyermeke holttestét, rémületében *holtan összeesett.*

— **Picquart kardjának sorsa.** A budapesti polgárok által *Picquart* ezredesnek felajánlott diszkard, mint Párisból irák, *Páris város muzeumába fog kerülni.* Ebben a muzeumban, amelyet alapitójáról Carnevalet-muzeumnak neveznek, mindazok a tárgyak vannak elhelyezve, amelyek a francia forradalom óta Páris város történetére vonatkoznak. Különösen gazdag a nagy forradalom szereplő személyeinek emléktárgyaiban. Amikor *Picquart* ezredes a diszkardot visszautasitotta, az volt a terv, hogy azt a *Ligue des droits de l' homme*-nak fogják felajánlani, amely a legutóbbi két évben az igazságosságért olyan bámulatos küzdelmet folytatott. De mégis jobb, hogy Páris város muzeumába kerül, ahol mindenki megbámulhatja és ahol minden időkre szóló bizonysága lesz a budapesti polgárok lelkesedésének és Picquart dicsőségének.

— **Halálozások.** *Zelenka* Károly törvényszéki biró, a tiszakerületi evangelikus püspök testvérbátyja, agyszélhüdésben meghalt.

Pogáts Angéla, *Pogáts* Aurélnak, a kassa-oderbergi vasut titkárának és nejének, *Staudinger* Zsófiának, a várbeli felsőbb leányiskola tanárnőjének leánykája ma Budapesten meghalt. Temetése holnap délután négy órakor lesz.

Hohlfeld Lajosné, Hohlfeld Lajos, a margitszigeti gyógyfürdő közszeretetben álló felügyelőjének neje e hónap 11-én meghalt. Temetése ma délután négy órakor volt. A halottas háznál a család tagjain kivül megjelent a margitszigeti tisztikar, és sokan a fürdővendégek közül. Az egyházi szertartást dr. *Ott* Ádám ujlaki plébános végezte. Szép imával bucsuztatta el az elhunytat. A koporsóra helyezett koszoruk sorában volt a fürdővendégek koszoruja is.

Özvegy *Fromman* Elekné *Fiáth* Mária julius 11-én meghalt Budapesten hatvankilencéves korában.

— **Kuktakisasszonyok vizsgája.** Izletes és minden tekintetben sikerült vizsga volt tegnap délben a *Magyar Háztartási Iskolában.* A kuktakisasszonyok, akik hétfőn fejezték be a nyári tanfolyamot, a konyhamüvészet remekeit tálalták föl a vizsga meghivott közönségének, amely nem fukarkodott az elismeréssel. Szóval a bájos kuktakisasszonyok: *Barbié* Ágota, *Stelli* Ilonka, *Barics* Ilona, *Weninger* Róza, *Varga* Matild és *Hajd* Irma bebizonyitották, hogy elsajátitották mindazt a tudományt, amelyre az eladó lánynak, a jövendő háziasszonynak szüksége van. A lakomán *Martonffy* főigazgató, *Neuschloss* Marcell és *Gelléri* Mór királyi tanácsosok mondtak felköszöntőket.

— **Találkozás huszonöt év mulva.** *Dezső* (Dlopolszky) Lajos pénzügyi tisztviselő és *Tábori* Róbert iró felhivják egykori iskolatársaikat, akikkel együtt 1874 julius havában letették az érettségi vizsgálatot a *bajai* gimnáziumban, hogy az akkori megállapodás értelmében ez év augusztus ötödikén délelőtt 9 órakor a *bajai* gimnázium nyolcadik osztályu termében megjelenjenek. Ha csak lehetséges, hozzák magukkal családjukat is, mindenesetre jelentsék be előre jövetelüket leveliben *Dezső* (Dlopolszky) Lajos cimére, Ujpest, Deák-utca 43.

— **Letartóztatott ügyvéd.** A *nagybecskereki* törvényszék megkeresésére tegnap a rendőrség többrendbeli okirathamisitás és sikkasztás vádja miatt letartóztatta dr. *Frankl* Miksa módosi ügyvédet, akit országosan köröztek. A detektivek egy erzsébetvárosi kávéházban ismertek rá s bár váltig tiltakozott, letartóztatták s még a tegnapi nap folyamán átkisérték az ügyészséghez, honnan ma *Nagybecskerekre* szállitották.

— **A szempci nyomozás.** A *szempci* elöljáróság a nyomozás egy kedves módját találta föl. Kiraboltak a községben egy boltot és — mivel a rablók elmenekültek — az elöljáróság lecsukatta Szempc község öreg, jó magával is tehetetlen, beteges éjjeli őrét, akiről mindenki tudta, hogy ártatlan.

— Miért éppen én?! Miért én?! — sopánkodott a börtönben az őr.

— Hát csak azért — felelte a biró — mert a tolvajok biztosan jelentkeznek, ha megtudják, hogy kelmed a börtönbe jutott öreg napjaira.

Jelentkeztek-e a tolvajok, nem-e, arról nem beszél a fáma. Mindenesetre jól esik hallani a szempci bölcs intézkedést, amikor a nyomozási eljárást Mocsán olyan rémségesen kompromittálták

— **A gyermekkinzók.** A tavaszszal *Török* Benő följelentette özvegy *Wohlschein* Ignácnét és két felnőtt leányát, *Malvint* és *Matildot*, hogy a náluk levő *Béla* nevü fiucskát embertelen módon kinozzák. A vizsgálat megállapitotta, hogy a följelentés igazat mondott. Az ártatlan gyermeket a cselédágy fiókjában tartották, csak krumplihéjat és egyéb hulladékot adtak neki enni és napjában többször kegyetlenül elverték. Az elcsigázott fiucskát a gyermekmenedékhelyre vitték, a lelketlen kinzók ellen pedig megindították a vizsgálatot. Kiderült, hogy a fiu Wohlscheinné *Julianna* nevü leányának a törvénytelen gyermeke s azért tartották elzárva, hogy a leány férje ne tudja meg feleségének bünét. Az iratok az ügyészségre kerültek, ahol *Drill* vizsgálóbiró vezette a vizsgálatot. Wohlschein Ignácné és Julianna leányának bünét annyira beigazoltnak látta, hogy átirt ma a főkapitányságra, hogy az anyát és leányát tartóztassa le s kisértesse az ügyészségre.

— **A karmester 150.000 frankja.** *Párisból* jelentik: *Strebinger* Frigyes osztrák származásu zenekarmester, aki harminc évig tartózkodott San-Franciskóban, tegnap ideérkezett és 70 éves kora ellenére is itt zenekart akart szervezni és dirigálni. A St.-Lazare pályaudvar közelében levő Union fogadóban szállt meg és megtakaritott pénzét 150.000 frankot az éjjel vánkosa alá rejtette. Mikor reggelt felébredt, a pénz eltünt. Kétségbeesve tett jelentést a rendőrségnél, de a tolvajnak teljesen nyoma veszett.

— **Dezentor kapitány.** *Reichenberg*ből táviratoznak, hogy *Mazuradics* Vladimir osztrák-magyar ulánus kapitányt, akit nemrég letartóztattak Belgiumban — kiszolgáltatták a reichenbergi hadtestparancsnokságnak, ahonnan a napokban *Budapestre* kisérik. A dezentor kapitány a székesfejérvári 12. ulánusezredben szolgált s 1894. május 1-étől van kapitányi rangban. Néhány hónappal ezelőtt tünt el Székesfejérvárról, mert valami kényes ügyben vizsgálat folyik ellene.

— **Áradások.** A földmivelésügyi minisztérium vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint a megáradt vizek pusztitásai az utóbbi napokban nagy mérveket öltöttek. A különben patakszámba menő Árva annyira megduzzadt, hogy a hirtelenében készitett védmüveket is magával sodorta és több fakereskedőnek egész faállományát magával ragadta. A Vág, amely rendes körülmények között is igen veszedelmes folyó, most beláthatlan területeket öntött el. A Duna is kilépett sok helyütt medréből s nagy károkat okozott. A ma érkezett jelentések szerint az áradás egyre tart s mai magassága a fővárosnál 417 centiméter, ami nyári időben már rég nem fordult elő. Tegnap óta a vizmagasság 7 centimétert emelkedett. A többi vizállások a következők: Passau 294, Linz 62, Stein 104, Bécs 52, Pozsony 103, Komárom 426, Paks 386, Baja 462, Mohács 464, Gombos 454, Ujvidék 381, Zimony 406, Pancsova 369, Báziás 362, Drenkova 306, Orsova 370 cm.

A Vág rohamos áradás folytán *Nyitra* táján kiöntött. Az áradat tegnap délután ért *Komáromba* és az ott levő Partos fatelepet, amelyen báró Popper hatszáz tutaja volt, vehemens erővel nekisodorta a komáromi Vághidnak. Nagy szerencsétlenség következhetett volna be, ha a hidat védő jégtörők fel nem tartóztatják a tutajokat, mert a hidat széttépte volna az áradat. A város tegnap arra kérte a katonai parancsnokságot, hogy a komáromi utászcsapatokat a mentési munkálatokhoz engedje át, amit a parancsnokság rögtön készséggel meg is tett. — *Keszeg* faluban emberáldozatot is követelt a vizár. *Rácz* földbirtokos Dániel nevü tizenhat éves fiát elragadta az ár. Egy arra cirkáló csendőr eldobva fegyverét a fiu után uszott, de nem birta kifogni. Csak ma délután fogták ki a fiu holttestét a halászok.

— **Vizbefult gyermekek.** Megrendítő szerencsétlenség történt tegnap *Harasztin*. *Willmouth* Bódog tanár, az operai zenekar tagjának tizéves egyetlen *Rikárd* fia és *Toch* Samu király-utcai hentes tizennégy esztendős *Ede* fia Harasztin, ahol a két család nyaral, hétfőn délelőtt a Dunaágba fürödni ment s azóta eltünt. A parton levő fürdőkabinban megtalálták ruhájukat. A Toch-fiu naponta szokott a Dunában fürdeni s ilyenkor mindig elkisérte a nagy ujfundlandi kutyája. Hétfőn szülei tudta nélkül vele ment Willmouth Ede is. A kutya elkisérte őket, de déli egy órakor egyedül jött haza. Willmouthné és Tochné — mindkettőnek a férje a fővárosban volt — aggódni kezdtek, hol marad a két fiu, végre rosszat sejtve, keresésükre indultak. A Dunaparton a fürdőkabint zárva találták, feltörték, ott lelték gyermekeik ruháját. A szerencsétleneknek ma találták meg a holttestüket. *Toch* Ede holttestét ma délután fogták ki *Duna-Vecsén*, *Willmouth* Rikárdét este felé Taksonyban. A holttesteket Harasztiba szállitották, ahol holnap eltemetik őket.

— **Az asztalos-sztrájk.** Az asztalossegédek azokban a mühelyekben, ahol megszüntették a munkát a hét elején, győzelemre jutottak, amennyiben a boykottált munkaadók mindnyájan megadták a követeléseket. A munkások erre megkezdették a munkát. A győzelem uj erőt öntött a sztrájkolókba és már készitik a tervet, hogy a jövő héten ujabb mühelyeket lepjenek meg a sztrájkkal. A már sztrájktervbe vett mühelyek közül azonban egyikre sem kerül a sor a jövő héten, mert a rendőrség detektivjei már megszállották a mühelyeket és figyelemmel kisérik, vajjon a sztrájkvezetők közül nem érintkezik-e valamelyik a kiszemelt mühelyek munkásaival. A sztrájk vezetősége utasitotta az összes szervezett asztalos munkásokat, hogy ezentul senkinek se adjanak értesitéseket a kiszemelt mühelyekre vonatkozólag, mert a rendőrség esetleg elejét venné a sztrájkoknak. Ma *München*ből, *Bécs*ből és *Berlin*ből üdvözlő levelet küldöttek a sztrájkolók vezetőségéhez, amelyben kitartásra hivják fel a munkásokat és rövid idő alatt nagyobb pénzsegély' igérnek.

— **Harmadfélezer frankos lopás.** Bécsből táviratozza tudósitónk, hogy *Martinescu* Kolin Bécsben állomásozó román kapitánytól tegnap reggel Bruck felé utaztában valaki ellopta a pénzes tárcáját, melyben huszonöt százfrankos volt. A gyanu egy fiatal emberre irányul, aki magyarul és németül beszél.

— **Munkás-halál.** *Bécsből* táviratozta tudósitónk: A *gumpoldskircheni* pályaudvaron ma délelőtt nagy szerencsétlenség történt. Több munkás egy transzmissziós kereket akart egy teherkocsiból leszállitani, amikor az ezerháromszáz kilogramm sulyu kerék lezuhant. Egy munkásnak a kerék betörte a mellkasát, a szerencsétlen ember azonnal meghalt. Két munkás veszedelmesen megsebesült.

— **Az osztálysorsjáték huzása.** Az osztálysorsjáték mai huzásán *nyolcvanezer koronát* nyert 69691, *huszezer koronát* 30433, *kétezer koronát* 42631 97216, *ezer koronát* 36423 51527 7335, *ötszáz koronát* 77857 48775 44204 49200 67921 30338 78582 90583 11201 20818 65966 21869 73319.

— **Katonazene és cigánymuzsika a Hirmondóban.** A *Telefon Hirmondó* holnap (pénteken) este 8 órától 11 óráig felváltva *katonazenét* és *cigánymuzsikát* fog közvetiteni hallgatói szórakoztatására.

Históriák.

A *Budapesti Napló* tudósitóitól. —

I.

Páris, julius 10.

— Ezen a hölgyen lehet még segiteni!

Tudják-e, hogy kik szóltak igy? Nos, a huncut párisiak. És tudják-e, hogy kiről? Ez még érdekesebb. Nos, de tessék ide hallgatni.

A keleti tenger partjairól a szajnai Bábelbe egy szőke német hercegasszony érkezett, akinek császárokkal rokon családfája századokat, teli buja szépsége pedig már másodvirágzást is látott. Ez a szép hercegasszony és a „mecklenburgi“ lovak óriási fajtája egy földön született. Ugy-e bár diskrét vagyok? A német fejedelmi asszony a legelőkelőbb parisi szalonokban csakhamar vezérszerepet játszott, de a gonosz gallok csakhamar arra gondoltak, hogy a szerelemre szomjas érett szépséggel gonosz játékot üznek. Kerülő utakon tudtára adták, hogy egy hirneves iró szerelmes belé. A következő napon kopogtatnak ennek az elkényeztetett urnak az ajtaján, aki nagy meglepetéssel látja maga előtt a szőke német fejedelmi hölgyet. És ez finoman társalogva tudtára adja, hogy érti férfias szenvedélyét és kész nagylelkünek mutatkozni. De az iró csakhamar észreveszi, hogy a hölgy egy huncut misztifikációnak az áldozata és ekként szól hozzá:

— Ah fenség, hódolatom, amelylyel szépsége iránt ötvenötéves szivemmel viseltetem, mindenesetre nagy. De mi ez ahhoz a lángoló szerelemhez képest, amelyre ön irant X. ur, *operánk* fiatal tenoristája huszonhárom éves szivével gyulladt...

És az ifju tenorista meghallgatta a szép hercegasszonyt, akinek fogata ott áll a müintézet kapuja előtt, valahányszor a dalias énekes föllép.

És ugyancsak az előtt a kapu előtt áll meg egy zárt fogat, amelyből bájos könnyedséggel ugrik elő a fekete gyászruhás *Cleo de Merode*. Mert meghalt a mamája, a világ legeszményibb szinházi mamája, aki két világrész ujságirói előtt mondta el intervjukban becsületszóra, hogy a leánykája — liliom. És milyen változatossággal tudta ezt a kissé kényes témát variálni!

Fejedelmi módon temették és a Madeleine-templomban lesték a habitués, meg ballerinák könnyező szemmel nézték, hogy mint sápasztotta el *Cleo de Merode* arcát a Botticelli-figura keretében borongó gyász. Talált aztán otthon egy telegrammot is valami európai főudvarmestertől és ez igy kezdődött:

— *Királyom önnel együtt gyászolja.*

És *Cleo* boldogan mosolygott.

De egy más asszony sir valaki miatt, a ki legutóbb éppen a budapestieket kacagtatta meg. *Little Tich*, a törpe kómikus válópört inditott a felesége ellen, akitől egy kilenc éves, gyönyörü fiucskája van, mert beleszeretett egy félvilági hölgybe, a Montmartre valamelyik mulatóhelyén.

Ki hitte volna ezt *Little Tich*ről?!

H—l.

II.

London, julius 10.

„A női nagyhét“, a nemzetközi női kongresszus véget ért és lady *Aberdeen*, a volt elnöknő audienciát akart kieszközölni a kongresszisták számára az angol királynőnél. De hát ez lehetetlen volt, csupán annyit lehetett elérni, hogy *Victoria* királynő a windsori kastély megtekintése után kávét szerviroztatott a vendégeknek.

Nyomtatott meghivókon adták az agg uralkodónőnek ezt a rendelkezését a kongresszista hölgyek tudtára. A *Great Western* pályaházában még egy órával az indulási idő előtt vagy háromszáz hölgy jelent meg lady *Aberdeen* vezetése alatt, akiket *Paddingtonból* különvonaton szállitottak *Windsor Castlebe*.

Szinésznők, irónők, társadalmi előkelőségek, nihilista hölgyek, a nőemancipáció amazonjai, — valóban érdekes társaság! Mihelyt *Windsorba* érkeztek, a quadrangleba mentek, amelyet katonai kordonnal zártak el és lady *Aberdeen* a hölgyeket nagy-nehezen glédába állitotta. Öt perccel öt óra előtt a várkastély portálejában feltünték a királynő indiai komornyikjai, akik az alacsony kocsiban párnákat helyeztek el. Csakhamar megjelent az agg királynő is, talpig fekete ruhában, egyik kezév l mankójára, a másikkal udvarhölgyére támaszkodva.

A szolgák a kocsiba emelik a hatalmas és mégis gyámoltalan uralkodónőt és a kocsi lassan megindul.

Az urak most leveszik a kalapjukat, a hölgyek pedig térdet hajtanak.

Amikor *Viktória* királynő lady *Aberdeent* megpillantotta, aki a félhold alaku csoportozat előtt foglalt helyet, magához intette és a női kongresszus legmarkánsabb tagjait megmutattatta magának a távolból.

Majd ismét megindult a kocsi és mialatt a hölgyek az angol királyhimnuszt énekelték, az agg királynő folyton integetett zsebkendőjével a tüntetők felé.

Lady *Aberdeen* aztán elmondta, hogy az első hölgy, aki után az angol királynő kérdezősködött, egy német szinésznő volt, aki ezeket mondta róla:

— Az első asszony, aki a nőemancipációt igazán megoldotta, *Viktória* királynő, aki férfimódra tud uralkodni és szenvedni.

X.

Az utcáról.

Budapest, julius 13.

Ebben a nagy városban szinte minden nap annyi a csoportosulás, hogy a legtöbbször rá se hederitünk. Nem érünk rá, bizonyosan megszokott semmiség az, amiért összeverődik a nép, gondoljuk. De néha valami erősebb hang, valami feltünőbb körülmény oda huz bennünket az utcai jelenethez és ittott rá akadunk a nagy város kis tragédiáira. Apró bajok, de azokra, akik átszenvedik, mégis csak tragédiák. Véletlenül ma két ilyen esetre akadtunk.

I. A megkötözött házaló.

Déli egy óra tájban a Rákóczy-téri vásárcsarnok háta mögött a tikkasztó csöndet kétségbeesett jajongás zavarta meg. Egy rendőr megcsipett egy öreg házalót, akinek, ugy mondták, nem volt engedélye. A rendőr be akarta kisérni, attól rémület szállta meg. Nem akart menni, ellenkezett, a rendőr viaskodott vele. Arra a kétségbeesés hangján ordított; nem is emberi hang volt az, hanem rekedt bőgés. Két perc se kellett, nyüzsgött az utca a külvárosi néptől. A kapuk alól egyre többen rohantak ki az emberek, feltürt ujju pihenő munkások, aztán seregestől asszonyok, gyerekek. Néhány száz. A markos rendőr küzködött, nem birt a vékony házalóval. Csurgott róla a verejték, szétbomlott a kék zubbonya, szétvált a mellénye. Akadt ember, aki segiteni akart a rendőrnek, hárman-négyen sem birtak a szerencsétlennel. Pokoli lett a zürzavar. Mindenki kiabált. Utcagyerekek sipoltak, kis lányok, visitva sirtak. Sokan sajnálták azt a féregembert.

— Szegény, amiért meg akar élni!

— Nem szabad kinozni!

— Ne gyötörjék!

Szidták a rendőrt, szidták azokat az embereket, akik segitették, hogy megkötözze az ellenszegülő öreget. Közben egymásnak estek a két pártról és

öklözések történtek. És még mindig nem birtak a a házalóval, akinek a batyuját szerte szórták, szétgázolták. És egyre tartott az őrjöngő panasz annak a kinzott öregnek a torkából. Rugott, harapott, hogy a rendőr már a kardját is kirántotta. Végre a szomszéd utcában, ahová az egész tömeg átkavargott, mig öten-hatan lefogták, hátra kötözte a rendőr az elgyöngült ember kezét. Már akkor azt kiáltozta:

— Ne bántsatok, megyek már!

És előre támolygott. Talán már magához tért, amikor látta, hogy annyian ellene vannak, hogy annyi ember nem tudja megszabaditani attól a rémtől, amitől ugy beléje ütött a megdöbbenés. Pedig, amikor már ment a rendőrrel, az elszéledő szegényes alakok közül mondogatták egynéhány:

— Minek engedtük! Ki kellett volna szabaditani! Nem lopott!...

Csakhogy az az összekötözött öreg elkényszeredve ott bukdácsolt már az utca végén.

II. Az elgázolt mopsz.

Este kilenc órakor a Kerepesi-ut és a Csányi-utca sarkán a sinek mentén egy kis embergyürü mozgolódott. A villamos kocsivezetők eszeveszetten csöngettek, hogy el ne gázoljanak valakit, de amikor elvonult egy-egy villamos kocsi, megint csak rácsapott a sinekre az összetorlódott embercsapat, amely egyre nagyobb lett. Mindenki oda tolakodott, hogy megnézze, mi történt. Mindenki arra gondolt, hogy embert ütött el a villamos. Pedig nem ember volt ezuttal az áldozat, hanem egy kis szerencsétlen mopsz. Nagyon csunyán oda volt, már a végét járta, az utolsó vonaglásoknál tartott. És föléje hajolva, nem látva, nem hallva semmit, remegő kézzel simogatta a fejét egy öreg nő. Kurtára nyirt, különös, csontos arcu hölgy. Simogatja, simogatja egyre a kinlódó állatkáját, letérdel hozzá, nem tudja, mit beszélnek hozzá, nem felel egyszer se a kérdezősködésre. Aztán oldozgatja le gépiesen a szájkosarat, a cifra bőrövet, majd meg abba hagyja ezt a munkát. Mondják körülötte:

— Ugy is vége van már, hagyja!

— Alig él még egy-két percet.

Arra valamit gondol. Fölkel, lehajtva a fejét, utat csinál magának és betér a patikába. Látni kivülről, hogy valamit kér sürgetve, magánkivül, a patikus valamit felel, mire erősen hadonáz és haragos lesz. Aztán kap valamit, lebotorkál a lépcsőkön az utcára, visszamegy a kutyácskájához és ujra letérdel melléje és öntögetve valamit a foga közé egy üvegecséről. Méreg, vagy kábitószer bizonyosan — találgatják az emberek. De ő csak nem törődik semmivel és könnyek peregnek le a szeméből. Látszik róla, hogy minden vonaglás a lelkébe nyilal, hogy majd meghasad a szive... Aztán jön a rendőr és vallatja jegyzőkönyvvel a kezében, de nem tud felelni neki, csak leszedi végre a mopszról a szerszámot és bedugja a lapos táskosárba, amelyik ott hever mellette a kövön. Bizonyosan emlékbe teszi el, hogy rá sirhassa a könnyeit. Aztán jön valaki és elviszi az utból a tönkretett mopszot. Most már, hogy hivja a rendőr ki a csoportosulásból, megy az öreg nő, de csak ugy révedezve s mikor a mellékutcában kikérdezi, kicsoda, hol lakik, nem tud felelni. Csak németül beszél s mikor tolmács is akad, valami olyast mond, hogy festőnő. Nem boldogul vele a rendőr és viszi magával. Mert még valami számadás is volna hátra a gyepmester miatt. A gyepmester . . . Amikor az az öreg német asszony ugy bámul maga elé meredten, mintha egy egész világot veszitett volna el...

FŐVÁROS.

(*) **A Gizella-tér parkozása.** A jóizlésü ember mindig bosszankodik, ha utja a Gizella-téren viszi keresztül. Bántja, hogy még mindig csak a papiroson van meg a szép nagy tér parkozása, pedig már vagy tiz esztendeje elhatározott dolog volt. Egyidőben szóba került, hogy *Andrássy* Gyula lovasszobrát ott kell felállitani és a mérnöki hivatal mindjárt megcsinálta a maga kis rajzait és olyan szép tervet készitett a pázsitoknak, a virágágyaknak, hogy már előre öröme telt benne annak az előkelő közönségnek, amely a tavasz és ősz verőfényes napjaiban ott hullámzik a két legelegánsabb utcán. Azóta az illetékes körök bölcsesége a parlamenti palota hatalmas homlokzata elé, a roppant nagy térre szánta Andrássy szobrát, mire szépen begöngyölgették a Gizella-tér rendezésének terveit. A közmunkatanács, amely sokszor a fékkötő szerepét játszsza, amikor a főváros szépitéséről van szó, az egyszer komolyan fogva föl hivatását, most meg akarja valósitani a Gizella-tér parkozásának tervét. Illő tisztelettel megüzente ezt a szándékát a városházára, tudatva egyuttal, hogy az ott állomásozó bérkocsikat hogyan kivánja a szomszédos utcák közt felosztani. A tanács, a helyett, hogy üdvözölné ezt a tervet, nem akar beleegyezni, állitólag azért, mert félti a szomszédos utcák egészségét. A közmunkatanács azonban, igen helyesen, megmarad álláspontja mellett s mert tervét csak a bérkocsik elhelyezése után hajthatná végre, birónak hivta föl a belügyminisztert. Remélhetőleg a minisztériumban több érzékkel lesznek Budapest szépészeti követelményei iránt, mint a jogi érveken nyargaló tanácsos urak és akkor aztán mégis csak megkapja a Gizella-tér azt a diszes parkot, amely különösen igy forró nyári napokon szinte kivánkozik a nagy aszfalt-pusztaság helyébe.

(*) **Uj közegészségügyi szabályrendelet.** Azokra a közegészségellenes állapotokra való tekintettel, amelyek a főváros műhelyeiben régóta uralkodnak, dr. *Schermann* Adolf tiszti főorvos a tanácshoz terjedelmes szabályrendelet-tervezetet nyujtott be, amely a veszedelmes állapotok orvoslására, illetve megszüntetésére lesz hivatva.

(*) **Adókivetés.** A fővárosi adókivető-bizottságok holnap, 14-ikén, a következő helyrajziszámu III. osztályu kereset adójavaslatokat tárgyalják: a III. kerületben 737—836. számig; a IV. kerületben 581—582 számig; az V. kerületben az első bizottság 1297/10—1315 számig; a VI. kerületben az első bizottság 3897—3905 számig; a VII. kerületben az első bizottság 5234—5241 számig, a második bizottság 4547—4573 számig; a VIII. kerületben az első bizottság Rákóczy-téri vásárcsarnok (6081 — 6087 számig) 171—344 elárusító helyeket; a IX. kerületben központi vásárcsarnok (4929—42 hrsz.) S. Sz. betüvel kezdődőket.

SZINHÁZ, ZENE.

** **Hegyi Aranka Budán.** *Hegyi* Aranka aszszony, a Népszinház illusztris müvésznője pénteken kezdi meg Budán a Fővárosi Nyári Szinházban négy estére terjedő vendégszereplését. Első este a *Baba* cimü operettben lép fel Lancelot szerepében. Szombaton Coraliet játszsza a *Boszorkányvárban*, vasárnap Buzi Zsófit *A betyár kendőjében* és hétfőn szinpadi szenzáció számba menő szerepét, a *Lilit*. Ez utóbbi előadásban részt vesz *Szirmai* Imre, a Népszinház jeles tagja is. A budai részen, és a pestin is méltó érdeklődéssel várják ezeket az estéket.

** **Kisfaludy Szinház.** A *Szulamith*ban ma este *Szirmai Drechsler* Olga játszotta, mint vendég a cimszerepet. A fiatal müvésznő, aki a kecskeméti szinházhoz szerződött, játékában és énekében egyaránt sok kvalitást mutatott. Néhány énekszámát a nyilt szinen fölzugó taps után meg is kellett ismételnie. A közönség, amely zsufolásig megtöltötte a szinházat, lelkesen tapsolta a vendégmüvésznőt és a többi szereplőket is. *Kövessy* igazgatót és *Donáth* karmestert a közönség ma is a lámpák elé hivta, pedig kedden már jubilál a Szulamith. A huszontötödik előadásra — ugy hallatszik — megmozdult Ó-Buda is és lelkes tüntetésre készül.

** **Németh és Sziklai Ős-Budavárában.** *Németh* József és *Sziklai* Kornél, ez a két kiváló tehetségü komikus tegnap óta Ős-Budavárában vendégszerepelnek. A *Heltai—Makai*-féle operett-paródiában a *Gésa gimnáziumban* játszszák az Imári márki illetve a Vuncsi igazgató kacagtató szerepeit. Az ötletesen megirt és kacagtató operette, amelynek melodikus zenéjét *Stojanovics* Jenő szerzette, eddig is erősen vonzotta a közönséget, de most, hogy *Németh* és *Sziklai* játszszák a főszerepeket, valósággal zsufolásig megtelik a corvintéri szinház hatalmas nézőtere. A közönségnek különösen *Sziklai* pompás humoru kupléi tetszenek és minden számát zajosan megtapsolja. Hangos derültséget kelt *Németh* és *Sziklai* párbaja is. A hatalmas balletkar gyönyörüen lejti a szebbnél szebb táncokat. Röviden, a corvin-téri szinpad bőven gondoskodik a közönség szórakoztatásáról. Este tiz órakor nagy nemzetközi varieté előadás van ugyancsak a corvin-téri szinpadon. (s.)

** **Saint-Hypothèse Szinház.** Alkalmasabb nevet nem is találhatnának Budapest uj szinháza számára, mint: *Saint-Hypothèse Szinház*. A legközelebb megnyitandó szinháznak ugyanis már van multja, még pedig olyan, amelyik veszedelmesen hasonlit a Lili-beli Saint-Hypothèse vicomte viselt dolgaihoz. Ez a szinház ugyanis — a Várszinházról van szó — egyre fiatalodik. Báró *Bánffy* Dezső, Magyarország volt miniszterelnöke és a főváros középitési bizottsága halálra szánta, március 29-ikén az ünnepséghez illő szentimentalizmussal elénekelték fölötte a *Circumdederunt me* . . . helyett *Az utolsó előadás* cimü drámai epilógot, a *Rombolás* szelleme a *Haladás* parancsoló szavára belevágta csákányát a szinház falába, — és most kitatarozzák, hogy szépen, fiatalon, üdén nyithassák meg őszszel. A *Várszinház* fiatalodik; a főváros megkérdezte a belügyminisztert, hogy az Opera s a Nemzeti Szinház müvészei játszanak-e a jövő esztendőben a Várszinházban. A miniszter értesitette a fővárost, hogy utasitotta az intendást, hogy a tárgyalásokat kezdje meg. Ez a legujabb stádium a Saint-Hypothèse-Szinház megifjodásában.

** **Troubadour megérkezése.** Hozzá vagyunk ahhoz szoktatva, hogy Amerika mindenben tulszárnyaljon bennünket. Csak a zene az, amelyben Európa mögött marad. Erről tesz tanuságot az a távirat, amely örvendetesen jelenti, hogy a filadelfiai Grand Opera House ujdonságot adott elő: *Verdi* Troubadourját. Hát ebben mi előre vagyunk.

** **Vidéki szinészet.** A *kassai* szinházban szombaton szinre került a *Szevillai borbély*, még pedig igen jó, összevágó előadásban. A társulat kitünő rendezője, *Odry* Lehel játszotta *Basiliót*, *Rédey* Szidi, a kassa és aradi közönség kedvelt koloratur-primadonnája, *Rozina* szerepében szép hangjával és temperamentumos játékával nagy sikert aratott. Az opera sikerében jeles alakitásokkal osztoztak Pintér Imre, Déri Jenő, Székely Anna és Andorfy Péter. *Müller* Ottó karmesternek, ki az operát betanitotta, szintén kijutott a tapsból.

A Sarah keresztje.

— Igaz történet 3 jelenetben. —

I.

Az elnök véleménye.

— Szin: Felix Faure dolgozószobája. Idő: 1897. —

Faure: Nos, kedves miniszterem, mit kiván még?

A miniszter: Egy becsületrendet a nemzeti ünnep örömére. . . .

Faure: (szigoruan) És kinek a mellére kivánja ön tüzni azt a keresztet?

A miniszter: (lelkesülten) A Sarahéra! Az isteni Sarah mellére! Óh elnök ur!...

Faure: (komolyan) Miniszter *ur*! Ön jól tudja, hogy bőkezü vagyok és semmi kifogásom az ellen, ha ön is bőkezüen osztogatja a becsületrendet. De egy *szinésznő*? . . . Nem! Végtére is vannak hagyományok; és ha az ember egy polgári család sarja . . .

A miniszter: Bocsánat. Elnök urnak igaza van!

*

(*Faure* Felix szemében is nagy különbség volt, hogy a szinpadon játszik-e valaki, vagy a börzén.)

II.

A pokoli ötlet.

— Szin: az *isteni Sarah* budoárja. —

Az isteni Sarah (kétségbeesetten hánykolódik a kereveten): Oh ciel! Ezért másztam meg négyszer az Aetnát és hétszer a Vezuvot? . . . Ezért jelentettem ki, hogy nem lépek fel német szinpadon, és ha annyit igérnének is, amennyit nem akarnak adni? . . . Ezért hozattam magam hirbe a walesi herceggel? . . . Ezért forogtam háromszáhetvenegyszer életveszélyben? . . . Ezért mentettem meg tizenkilenc iskolásgyereket az elgázolástól? . . . Ezért? . . . Ezért? . . . Ha!

Oh rage, oh désespoir, oh vieillesse ennemie!
N'ai-je donc tant vécu que pour cette infamie? . . .

A tisztelő (félénken): Az Istenért, Sarah, talán van még mód? . . .

Az isteni Sarah (sötét kétségbeeséssel): Nincs!... Nincs! . . . Hiszen olvasta barátom: Szinésznőnek nincs helye a becsületrendesek között! . . . Nincsen számomra hely! . . . Ah! c'est inouï! . . . Ezt nekem! Nekem!! Kétségbeesésemben letépném magamról a ruhát, ha maga nem volna jelen, mon ami!

A tisztelő: Sarah, én azt hiszem, nekem van egy ötletem . . .

Az isteni Sarah (meglepetten könyököl fel): Lehetetlen!

A tisztelő: De igen! Csak a szinésznők számára nincs becsületrend, a szinészek számára van! Lépjen fel hát egyszer mint szinész, teszem azt, játszsza el . . .

Az isteni Sarah (ujjongva): Hamletet! Hamletet! Igaza van barátom, ön megmentett! Jöjjön keblemre, addig is, mig a becsületrend keresztje . . .

A tisztelő (duzzogva): Csak addig? . . .

*

(Azóta, amint tudjuk, az isteni Sarah már egynehányszor eljatszotta Hamletet. És a becsületrend keresztje? Megkapja, vagy nem kapja meg, ez itt a kérdés!)

III.

A felelet.

— Szin: mint a második jelenetben. Történik: ma. —

Az isteni Sarah: (izgatottan járkál fel és alá a szobában.)

A tisztelő: (most már természetesen egy másik tisztelő, beront.) Óh, Sarah! Éljen Loubet! Megvan! Megvan!

Az isteni Sarah: (elsápad.) Megvan? Oh mon ami!

A tisztelő: A julius tizennegyediki kitüntetések . . . .

Az isteni Sarah: (pihegve.) Én is?

A tisztelő! Ön is!

Az isteni Sarah (tulboldogan): Oh, mon ami! Milyen boldog vagyok! Elájulok:... Nem! Jöjjön a keblemre, addig is, mig a becsületrend keresztje...

A tisztelő (duzzogva): Csak addig?...

*

(Igazság mindebből csak annyi, hogy Sarah *Bernhard*, akinek *Faure* Felix annak idején mint színésznőnek megtagadta a becsületrend keresztjét, julius 14-ikén végre mégis megkapja az áhitott kitüntetést mint színész.)

És most keblére fogja tüzni.

— *Hova?* — kérdik a javithatatlan párisiak.

—kó.

MÜVÉSZET.

☐ **Rajztanitási tanácskozások.** Az iparostanonciskolai igazgatók tegnap *Jeny* József igazgató elnöklésével értekezletet tartottak; amelyen a tanonciskolai *rajzoktatás egyöntetü menete* és *szinvonalának emelése* érdekében szükséges értekezletek szervezetét és ügymenetét állapitották meg. E szerint a jövő tanévtől kezdve *Böhm* János és *Györgyi* Kálmán szakfelügyelők vezetése mellett ugy az általános, mint a szakcsoportokat vezető rajztanitók havonkint módszeres értekezleteket fognak tartani, amelyeken egy-egy havi rajztanitás anyagának módszeres feldolgozását fogják megállapitani. E megállapodások foganatositását a szakfelügyelők iskolalátogatásaik alkalmával fogják ellenőrizni. Az igazgatói értekezlet e javaslatot jóváhagyás végett legközelebb bemutatja a székesfőváros tanácsának. Remélhető, hogy e célszerü intézkedés életbeléptetésével a rajzoktatás ujabb lendületet nyer.

☐ **A millennium allegoriája.** Gróf *Zichy* Jenő, a bőkezü mecenás megrendelte *Basch* Árpád festőművésznél *A millennium allegoriája* cimü festményt. A művész immár elkészült festményével, amely az épitendő Zichy-Muzeumba fog kerülni.

☐ **Knopp József** †. *Knopp* József festőművész tegnap reggel hetvennégy éves korában elhunyt. Az öreg ur több mint harminc év óta nem nyult ecsetjéhez. A hatvanas évek sanyaru viszonyai őt is arra kényszeritették, hogy müvészi munka helyett inkább olyasmit fessen, amit a közönség és különösen a kereskedői világ jól megfizet: cégtáblát. Ez az oka annak, hogy sokan nem is tudták, hogy *Knopp* bácsi festőművész volt. Pedig félszázaddal ezelőtt, a 48-as években *Barabás* Miklós mellett ő is igen ismert volt. *A szabadságharc honvédezredeinek zászlaira ő festette a Madonnákat.* Nehány festménye gyermekeinek birtokában van. *Knopp* Imre festőművészünk édes atyját gyászolja az elhunytban.

VIDÉK.

— (**Máramaros-vármegye**) törvényhatósága tegnap *Roszner* Ervin báró főispán elnöklete alatt rendkivüli közgyülést tartott, melyen betöltötték az ujonnan rendszeresitett állásokat. Dothai járásba főszolgabirónak *Hatfaludy* László szolgabirót, ötödik aljegyzővé *Stander* István számtisztet, szolgabirákká *Melegh* László, *Dán* Lajos, *Puza* István és *Jónás* Aladár közigazgatási gyakornokokat választották meg. A főispán tb. főszolgabirákká *Pejze* Miklós dr. nyugalmazott szolgabirót és *Ferenczy* János szolgabirót, második alszámvevővé *Gotteszman* Miklóst, tb. aljegyzővé pedig *Kutka* Géza közigazgatási gyakornokot nevezte ki.

A törvényhatósági közgyülés befejezése után a *Vörös-kereszti-egyesület* tartotta meg közgyülését, melyen elnökké nagy lelkesedéssel báró *Roszner* Ervin főispánt, elnöknővé báró *Roszner* Ervinné, gondnokká pedig dr. Novák Károly kinostári főorvost választották meg.

A tegnapi napon tartotta meg közgyülését báró *Roszner* főispán elnöklete alatt a *marmarosi közmüvelődési-egyesület* is, amely az elnök inditványára elhatározta alapszabályainak módositását és kimondotta, hogy ezentul hölgyek is lehetnek a választmány tagjai. Az igazgatóság és a választmány kiegészitése után a *Wekerle* tanfelügyelő által javaslatba hozott nyolc tanitót 50—50 frt jutalomban részesitették. A brébi oláh néptanitót a Nemzeti Kaszinó alapitványának kamataiból jutalmazták meg. A szép sikerrel müködő egyesület alelnökévé *Lator* Sándor alispánt választották meg.

— (**Arad város közgyülése**) községi birónak Joó Béla alkapitányt, rendőrségi fogalmazónak Angel Istvánt választotta meg.

SPORT.

*** **Vivóakadémia a vidéken.** Kükemezey Árpád vivómester julius 11-én sikerült vivóakadémiát rendezett Székesfehérvárott. Az akadémián a fővárosból több jeles vivő s a vidéknek néhány ismert mestere vett részt. A jury elnöke báró *Fiáth* Pál főispán volt, tagjai pedig a közös hadsereg és honvédség tisztjei. Igen érdekes mérkőzés volt *Mészáros* Ervin, a Magyar Athletikai Klub tagja és *Agrima* J. Gyula, szegedi vivómester közt vitőrrel és *Mészáros* Ervin és *Vermes* Lajos kolozsvári egyetemi vivómester közt karddal. Az előkelő közönség zajos tapsokkal jutalmazta a bravuros mutatványokat. Magas szinvonalon állott *Kükemezey* Árpád és *Agrima* J. Gyula mesterek, valamint *Vermes* Lajos és *Kükemezey* Árpád mesterek akadémikus kardvivása is. Az amatőrversenyben a székesfejérvári vivók győztek.

*** **Két nagy verseny.** Holnap két nagy turfszenzáció dől el: a 107.000 márkás berlini nagy dij és a 10.000 font sterlinges hires Eclipse-stakes. A berlini nagy dij Németország legnagyobb versenye, ezuttal azonban igen csekély az érdeklődés iránta, mert a német lovak igen rosszak; legfeljebb *Namouna* számitható első klasszisu lónak, mely a hamburgi Derbyt megnyerte. Alkalmasint ő lesz a hőse a holnapi versenynek, de csak akkor, hogyha két istállótársa *Altgold* és *Gaticano* közül, melyek szintén indulnak, egyik sem tud győzni. *Namouná*-val csak végső esetben nyernek, mert meg szeretnék takaritani neki azt a pönalitást, melyet győzelméért a bádeni nagy dijban kellene vinnie. A másik nagy verseny az Eclipse stakes, Anglia egyik leghiresebb versenye, amely ezuttal csaknem lefutottnak tekinthető a jeles *Flying Fox* győzelmével. Áll ugyan vele szembe 9—10 ló is, de egyik sem az a klasszis, mely vele mérkőzhetnék, ugy hogy ez a 10.000 fontos dij minden valószinüség szerint a westminsteri hercegnek jut.

*** **A halmozás őrültje.** Sokan azt hihették és talán hitték is sportsman olvasóink közül, hogy annak a *Fehér* Károly urnak, aki egy minapi croquis-nk szerint vasárnap *Kartal* és társainak segitségével valami 4—500 millió forintot nyert Tatán egy 5 forintos halmozott fogadásával, csakugyan megtörtént a históriája. Nagyon sajnáljuk, hogy Fehér ur nem ütötte még meg első nagyobb halmozását, de az igazság kedvéért kénytelenek vagyunk kijelenteni, hogy az ő históriája csak kifigurázása volt a lóversenyre járó fogadók szangvinizmusának; hogy igy ezzel kapcsolatban senki ellen nem követtek el semmi néven nevezendő merényletet, a miből pedig önként következik, hogy *Magyar* László urnak, a Lovaregylet vezértitkárának nem volt alkalma senkit semmiféle merényletből megmenteni. Szóval *Fehér* Károly ur, hitelezőinek méltó fájdalmára, nem nyerte meg a 400 milliós halmozást. Ő maga is merőben képzelt alak, nem élt soha és ah! nem is kell tehát meghalnia.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Itélethirdetés Várkonyi előtt.** A budapesti büntető törvényszéken ma délelőtt hirdette ki *Haupt* Albert biró *Várkonyi* István előtt a debreceni királyi tábla itéletét a nyiregyházai izgatási bünpörben. Várkonyit a nyiregyházai királyi törvényszék a szabolcsi paraszt-szocialista mozgalmak értelmi szerzőjeként osztálygyülöletre való és a tulajdonjog elleni izgatás miatt tudvalevőleg hat hónapi államfogházra itélte. A debreceni királyi tábla a törvényszék itéletét megokolásával együtt *helybenhagyta* és a büntetésből hetvenhárom napot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett. Várkonyi most üli le a gyüjtőfogházban a sajtópőre miatt kapott tiz havi fogházbüntetését és börtönőr kiséretében, polgári ruhában, védő nélkül jelent meg az itélethirdetésen. Az itélet ellen felebbezést jelentett be.

§§ **Háromszoros halálos itélet.** Egy huszonegy éves gyilkost, *Möllenkamp* Vilmos brémai péket, tegnap harmadszor itélték halálra. Az első itéletet az *osnabrücki* esküdtszék mondta ki. Möllenkamp tavaly éjjel nyilt utcán megtámadta *Bruns* Mária cselédleányt, akit először ütött, vert, majd megfojtotta. És hogy a gyilkosságot ugy tüntesse fel, mintha a szerencsétlen leány öngyilkosságot követett volna el, — áldozatát egy fára akasztotta fel. Megvallotta bestiális tettét, amelyet a legnagyobb lelkinyugalommal hajtott végre és az *aurichi* esküdszék által halálra itéltetett. Valami formahiba miatt azonban a birodalmi törvényszék ujból feloldotta az itéletet és az első birósághoz visszautasitotta. A gyilkost három izben is halálra itélte az aurichi esküdtszék, amely itéletet a birodalmi törvényszék ujból nem hagyva helyben, azt az osnabrüki esküdtszékhez tette át, a mely ugyancsak halálbüntetésre itélte a gyilkost.

TÁVIRATOK.

Királyunk részvéte.

Bécs, julius 13. Mihelyt a *György* trónörökös nagyherceg haláláról szóló jelentés Ischlbe megérkezett, a király azonnal részvéttáviratot küldött Miklós cárnak.

A nagylelkü régenskirályné.

Madrid, julius 13. A régenskirályné kijelentette, hogy civillistájából az állampénztár javára *egy millió pezetáról lemond*, de *Silvela* miniszterelnök ehhez nem akar hozzájárulni.

A prágai érseki szék.

Drezda, julius 13. Udvari körökben megbotránkozással utasitják vissza a hireket, hogy *Miksa* szász herceg meg fogja tanulni a cseh nyelvet, hogy a prágai érsekséget elfoglalhassa. Azt beszélik, hogy ilyen föltevés ellen határozottan állást foglal a szász udvar.

Megvásárolt béke.

Róma, julius 13. A *Popolo Romano* az Olaszország és Kolumbia közt felmerült *Cerutti*-ügyről és a *holnap lejárandó ultimátumról* szólva a következőket mondja:

Kolumbia azt tette, amit e pillanatban észszerüen elvárni lehetett; tudniillik *Cerutti* hitelezőinek eredeti követeléseik *120 százalékát kinálta*, amit majdnem mindnyájan elfogadtak, mig a többiek részére a bogotai britt követségnél megfelelő összeget helyeztek el. Az olasz kormány ez okból elhatározta, hogy *minden megtorló rendszabályt elhalaszt*, de csak bizonyos fenntartással azoknak a hitelezőknek érdekében, kik beleegyezésüket még nem adták. Kolumbia ezt *el is fogadta* és igy *Cleveland* itéletét teljesen és gyorsan foganatositják.

Anglia Transvaal ellen.

London, julius 13. Az aldershoti táborban levő lovasitott gyalogság állandó legénysége azt a parancsot vette, hogy legyen készen a Dél-Afrikába való utra.

London, julius 13. (*Alsóház.*) *Wyndham* hadügyi államtitkár közli a házzal, hogy jelenleg három ágyuüteget rendeltek Dél-Afrikába.

Chamberlain gyarmatügyi miniszter kijelenti, hogy a bloemfonteini konferenciára vonatkozó iratváltást hatadéktalanul előterjesztik. Ami a fokföldi és natali kormánynyal váltott iratokat illeti, szónok fontolóra fogja venni, hogy melyek hozhatók nyilvánosságra és erre nézve lehetőleg kérdést intéz az emlitett kormányokhoz.

Lisszabon, julius 13. A lapok jelentései szerint a Fok környékén cirkáló egész angol hajóhadosztály Laurenco-Marquesba indul.

Páris, julius 13. Hir szerint a francia kormány közbejárni akar a kontinentális hatalmaknál, hogy az Anglia és Transvaal közti viszályt békés uton egyenlitsék ki. Orosz- és Németország már is kész támogatni ezt az akciót.

Hajótörés.

London, julius 13. A Lloyd-ügynökséghez Treemantleből (Nyugat-Ausztrália) érkezett távirata szerint a *Carlisle Castle* angol hajó Rockinghamnél hajótörést szenvedett. Attól tartanak, hogy *sok ember odaveszett.*

London, julius 13. A Reuter-ügynökség jelenti Perthből (Nyugat-Ausztrália), hogy a *City of York* angol hajó Nyugat-Ausztrália partjain hajótörést szenvedett. A kapitány és 11 matróz hollétéről mi sem tudnak. Kilenc embert megmentettek. Ugyanaz a levelező megerősiti, hogy ugyanott a *Carlisle Castle* angol hajó a *legénységével együtt elpusztult.*

Liberálisok és szocialisták szövetsége.

Brüsszel, julius 13. A szabadelvüpárt központi bizottsága *egyhangulag ratifikálta* azt a szövetséget, melyet a liberálisok a küszöbön levő választásokra a szocialistákkal kötöttek.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, julius 13. (*Gabonapiac.*) Az állandóan szép idő ellensulyozta azt a nyomasztó hatást, amelyet az Amerikából jelentett erős javulás okozott. Buza ¼ márkával, rozs ½—¾ márkával jobb. Zab szilárd. Az idő nagyon meleg.

Berlin, julius 13. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* Négyszázalékos magyar aranyjáradék —.—. Magyar koronajáradék —.—. Osztrák hitelrészvény 237.74. Osztrák-magyar államvasut 148.—. Déli vasut 34.60. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz 216.15. Buschtiehradi —.— Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Frankfurt, julius 13. Árfolyamok juliusra. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 237.50. Osztrák-magyar államvasut —.—. Déli vasut 34.30. Osztrák arany —.—. Olasz járadék 94.25. Laura-kohó —.— Harpeni 203.40. Discont —.—. Alpesi —.—. Bécs bankegyesület —.—.

New York, julius 13. *Liszt* helyben 2.85. *Buza* juliusra 78.⅛, szeptemberre 78.⅛, decemberre 80.⅜. *Tengeri* juliusra 39.⅜.

Chicago, julius 13. *Buza* juliusra 72.⅛. *Tengeri* juniusra 34.—.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

A londoni asszonyparlament.

S. H. urnőnek, *Brüsszel.*

Megkaptuk levelét és igazat adunk önnek. Rosszalja azokat a gunyos megjegyzéseket, melyekkel mi a *londoni* asszonygyülést kisértük és belátjuk, hogy igaza van. Igaza van, mikor azt irja, hogy „bár a magyar asszonyok is foglalkoznának ilyen komoly kérdésekkel"; igaza van abban is, hogy a gyülés furcsaságai nem éppen mondhatók a londoni kongresszus főtárgyainak; igaza van, annyira igaza, hogy ime az alábbiakban komolyan foglalkozunk a lezajlott nagygyüléssel.

Reméljük, meg lesz velünk elégedve.

*

Mme. Jeanne E. Schmahl.

Kimondhatatlan bnj, érdekes profil, nagy okos szem, kellemesen csengő hang és kecses rithmikus mozdulatok.

Ruha: Szürke szatin-moirée, fekete csipkediszszel, galambszürke kalap, nagy fekete tollakkal, szürke keztyü és magasszáru, gombos lakkcipő.

Mme. Vincent.

Barna, erőteljes, walküri termet, érces hang és őszbecsavarodó — bajusz. (Bocsánat, ez igaz!)

Ruha: kávébarna loden, öves férfi-zeke, félrövid bicikli-szoknya széles ráncokkal, kis pörge férfikalap, sárga félcipő.

Mme. Marie Pognon.

A francia asszony-liga elnöke: szőke, magas, karcsu, mosolygó, de méltóságteljes.

Ruha: Fekete selyem moirée, a mellen áttört kézimunkával, fehér selyem betéttel, alul áttört zsinórzat; fekete tollas Rafael-kalap, fekete svéd-bőr keztyü.

Mlle. Sarah Monod.

Nagyon kicsi, nagyon mozgékony, eleven, villogó szem, széles arcvonások.

Ruha: Világos kék selyem bluz, fehér öv *pensés* csattal, fekete szoknya, arany-lakk félcipő.

Mme. Marguerite Durand.

Az igazi *Secessszió*-hölgy! Roppant karcsu, fejedelmien szép, zecessziós hajviselet és zecessziós temparamentum.

Ruha: Rikitón tarka bluz, egész sima, testhez simuló szoknya, sárga félcipő, tarka szövésü harisnya és fekete bársony barrett.

*

Ime, a londoni asszonykongresszus komoly mozzanatai.

T. B.-né. Narkotizálni csak orvosnak szabad, mert ugy a kloroformmal, mint az éterrel való narkotizálás sulyos veszedelemmel jár. Az orvosok is csak igazi szükség esetében folyamodnak az operálandó beteg ilyen módon való elaltatásához. Szervi bajokban szenvedő betegekkel szemben a narkózis egyenesen a halál veszedelmével van összekötve. Olyan beteget például, akinek a légzőszervei nem egészen épek vagy aki szivbajban szenved, egyáltalában nem szabad narkotizálni. Máskülönben a narkotizálás, ha azt ügyes sebészorvosok végzik, rendszerint nem ártalmas. A berlini sebészkongresszuson például statisztikai adatokkal bizonyitották be, hogy csak 2909 kloroform-narkózisra esik *egy* haláleset. Laikusnak semmi körülmények közt sem szabad narkotizálni, sem önmagát, sem mást. Ha teszi, keményen megbünteti érte a törvény, akár okozott vele bajt, akár nem. A morfium-befecskendezés egészen más természetü, mert ott az adag előre ki van mérve s akarva sem fecskendezhetne be a laikus többet, mint amennyi egy adagban van. Lelkiismeretes orvosok azonban ezt is maguk szokták végezni. Ami pedig a fogadásukat illeti, hát önnek is igaza van, a barátnőjének is. Önnek azért, mert a kloroform-narkózis után a beteg tényleg rosszul érzi magát, főfájásai és hányási ingerei vannak, sőt gyakran erős álom is nehezedik a betegre, mely azonban a szervezetre jótékony hatásu. Az agy csak akkor bénul meg, ha a narkózis tulságosan erős volt. Ez egyike a legritkább eseteknek, mert az orvosok rendszerint nagyon rigorózusok a narkózis alkalmazásában. Barátnőjének pedig abban van igaza, hogy ha valaki például 200 gramm kloroformot belehel és orvosi felügyelet nélkül van, okvetlenül elpusztul. A Kugler-bonbont hát csak osszák meg egymás közt testvériesen.

S. Z. Nem nekünk való. Öt nap a várakozásban nagyon kevés. Mindenkinek addig kell várni, amig rákerül a sor. Az egész ujságot nem lehet szerkesztői üzenetekkel megtölteni.

B. A. Petőfiről egész irodalom jelent meg. Jelesebb müvek: Gyulai Pál: Petőfi élete és költészete. Ferenczi Zoltán: Petőfi életrajza. Fischer Sándor: Petőfi élete és müvei. Beőthy Zsolt irodalomtörténetének Petőfi-része. Ferenczi-Csernátoni: Petőfi-Muzeum. Kemény János: Adatok Petőfi életrajzához. Zilahy Károly: Petőfi életrajza. Szeberényi Lajos: Néhány év Petőfi életéből. Orlai-Petrich Soma: Petőfi ifjuságáról. Vutkovich Sándor: Töredékek Petőfi Sándor életéből. Vahot Sándor: Petőfi emlékezete. Id. Szinnyei József: Petőfi a magyar irodalomban. Akármelyiket is megrendelheti a Budapesti Napló kiadóhivatala utján.

Felső ipariskola. A budapesti magyar királyi állami felső ipariskolánál többek közt a budapesti kereskedelmi és iparkamara is több 200, illetőleg 100 frtos ösztöndijat alapitott. Ezekre az ösztöndijakra pályázhatnak a budapesti magyar királyi állami felső ipariskola azon tanulói, akik a budapesti kereskedelmi és iparkamara területén (Pest-Pilis-Solt-Kiskun megye, Budapest székes főváros, Kecskemét t. h. j. város, Fejérmegye és Székesfehérvár sz. kir. város) születtek vagy itt illetőséggel birnak. Pályázhatnak továbbá ezen illetőséggel biró olyan tanulók és iparossegédek, akik a jövő iskolai évben a budapesti m. kir. állami felső iparisolába akarnak lépni s a nevezett intézetbe való felvétel feltételeinek megfelelnek. A budapesti m. kir. állami felső iparisolába pedig felvétetnek azon, a 15-ik életévet betöltött tanulók: a) akik a polgári iskola, gimnázium, vagy reáliskola négy alsó osztályában jó osztályzatu bizonyitványt nyertek a magyar nyelvtanból, a számtan és algebrából s a mértan és mértani rajzból; b) iparossegédek és mindazok, kik a megjelölt tantárgyakból a felvételi vizsgálatnál kellő készültséget tanusitanak. — A vegyészeti, fém-, vasipari és a faipari szakosztályba az alsófoku ipariskola harmadik osztályát jó sikerrel végzett iparossegédek is felvétetnek rendkivüli tanulóknak. Általában megkivántatik, hogy a belépni kivánó növendék az általa választott szakcsoport valamelyik iparágában már előre gyakorlatot szerzett s legutóbb is azon két havi nyári szünidő alatt, amely után a felső ipariskolába akar lépni, a gyakorlatban foglalkozott legyen s ezt az iparhatóság által hitelesitett bizonyitványnyal igazolja. Az iskolai és gyakorlati bizonyitványokkal felszerelt folyamodások folyó évi julius 31-ig a budapesti kereskedelmi és iparkamara elnökségénél nyujtandók be. Az intézet végbizonyitványa a gépészeti, vegyészeti, fém-vasipari és faipari szakosztályok tanulóinak egy évi gyakorlati működés igazolása mellett jogot ad a szakjuk körébe tartozó s képesitéshez kötött iparágak üzésére. Azon tanulók, kik valamely középiskola 4 alsó osztályának sikeres elvégzése után lépnek az intézetbe s itt a három évi tanfolyamot sikeresen elvégzik, a katonai szolgálatnál az *egyéves önkéntesség* kedvezményében részesülnek.

Rózsika. Őszintén sajnáljuk, de a Kugler-bonbont elveszitette. Mert a Rochefort-sajt zöldje bizony penész. Franciaországban ugyanis ezt a sajtot kizárólag erre a célra preparált pincékben érlelik, amelynek mindig egyenlő az atmoszférája. Ebben a levegőben a sajt az érés folyamán kapja azt a zöld penészt, melynek az a sajátos természete, hogy nem olyan gombaszerü, mint a többi penész, teljesen veszélytelen, sőt bizonyos pikáns izt ad a sajtnak, melyet az ínyesek annyira szeretnek. Büchner csak némrégiben halt meg, a dátumra már nem emlékszünk. Kant müveiből csak néhány van leforditva magyarra, azokat pedig akármelyik könyvkereskedésben megrendelheti.

St. E. *Szent-Iván-Zabnó.* Sikelnéma-intézetek vannak: Budapesten a városi intézet (VIII. Rökk Szilárd-utca 10.) és az izraelita intézet (VII. Bethlen-tér 2.). Vannak azonkivül intézetek: Vácott, Aradon, Kolozsvárott, Temesváron, Kaposváron. A folyamodványhoz mellékelni kell: a születési, tanulmányi, hatósági orvosi és szegénységi bizonyitványokat. Ha Vácra, Kaposvárra, Temesvárra vagy Kolozsvárra folyamodik, akkor a közoktatásügyi miniszterhez; ha Budapestre, a székesfővároshoz, ha az izraelita intézethez, a budapesti hitközséghez; ha pedig Aradra, ugy a községhez kell fordulnia.

K. L. *Lőcse.* Kedves soraikat őszinte örömmel olvastuk. És elismerésüket azzal fogjuk majd megszolgálni a jövőben is, hogy minél vonzóbbá teszszük a lapot, amelyet önök ott a távolban olyan szivesen olvasnak. Hálásan köszönjük mindanyunyian a virágokat is, amelyeket a legigazságosabban osztottunk el magunk közt: kisorsoltuk. Egyik fiatal kollégánk ma is féltve őrzi az irószasztala fiókjában. Ami pedig a kérdését illeti, hát arra nagyon egyszerü a válaszunk. Nem kell azt dicsérni, ami önmagát dicséri. Nem hiszik önök, hogy ezt csak arra szokás mondani, akit szeretünk? Szives üdvözlet.

Bede. Magán kereskedelmi iskolák a fővárosban: Röser János felső kereskedelmi iskolája (VI., Aradi-utca 10.), Auspitz Márton előkészitő intézete (VI. Andrássy-ut 51.)

B. S. *Kaskóc.* A mozgató erő igenis a mereven tartott ujjakban van, melyek a faradság vagy erőfeszités miatt később remegni kezdenek s igy idézik elő annak az ezüst forintnak ide-oda való mozgását. A szellemeknek nincsen azokhoz az ezüst forintokhoz semmi közük.

Dr. S. L. *Cánovas del Castillo* miniszterelnök meggyilkolása után a spanyol kormány valóságos hajtóvadászatot rendezett anarkistákra és olyan egyénekre, akiket az anarkisztikus üzelmekben ludasaknak vélt. A rendőrség tulbuzgósága révén temérdek ártatlan embert is elfogtak és azokat a montjuichi börtönbe zárták. Ott a középkorból fönnmaradt kinzóeszközökkel akarták vallomásra birni. Ennek hire kiszivárgott s ez adott alapot a spanyol revizió-kérdésnek.

Kereskedelmi akadémikus. Tandijmentességi ösztöndijak vannak a budapesti kereskedelmi akadémián. A budapesti kereskedelmi- és iparkamara alapitotta azokat a kamara kerületében (Budapest, Pestmegye, Kecskemét város, Fejérmegye és Székesfejérvár város) született vagy itt illetőséget nyert vagyontalan tanulók számára, akik eddig jeles előmenetelt tanusitottak s vagy az akadémiába belépni akarnak, vagy pedig azt már látogatják. A kérvények, a születési, tanulmányi és szegénységi bizonyitványokkal fölszerelve, a Budapesti Kereskedelmi- és Iparkamarához (V., Sas-utca 1.) intézendők.

Ősbuda. Merőben magánvállalkozásról lévén szó, mi nem szabhatunk eléje korlátokat. Sok tekintetben igazuk van önöknek. De ami a közönségnek kedves vagy terhes, annak legjobb gazdája maga a közönség azzal, hogy élvezi, vagy visszautasitja.

Sch. M. 1. Vig monológok; Hát mi is az élet, Coquelintől; A föld és népei, Gabányi és Zilahitól; Egy tolvaj, magánjelenet; Szombat este, Gabányitól; Egy szeretetreméltó kedves ember, Tradelétől; A fürdőorvos, Sipulusztól; A kómikus, Kürthy Emiltől. Akármelyiket megkaphatja Singer és Wolfner könyvkereskedésében. 2. A dolovai nábobot ugyanott keresheti. 3. Z. Gy. lakása: IV. Lipót-utca 23. 4. Tudósitásait mindig szivesen és köszönettel fogadjuk.

83.510. számu előfizető. Érettségi vizsgája alapján folyamodjék a vasuti tiszti tanfolyamra való fölvételért, mert annak az abszolválása nélkül nem kaphat tisztviselői állást a vasutaknál. Fizetést rögtön kap, mihelyt kinevezik tisztviselőnek. Az első fizetés 600 forint, a legmagasabb fizetés 4000 forint. Sorsjegye dolgában néhány nap mulva kap üzenetet.

L. J. *Fiume.* Igen, olyan miniszteri rendelet létezik kettő is. Számuk 1875—3910. és 1893—26.220. Ez utóbbi pótrendelet értelmében, akik a közoktatásügyi miniszter kivételes engedélyével, tanfolyam hallgatása nélkül tesznek jogi vizsgákat, nemcsak az államtudományi, de *a jogtudományi szigorlatot is* kötelesek letenni.

A. M. P. Református jótékony egyesületek és intézmények a fővárosban a következők: Budai Református Nőegyesület (II. Fazekas-tér 3.), Lorántffy Zsuzsánna Egyesület (IX. Kalvin-tér 7.), Budapesti Protestáns Országos Árva Egyesület (VI. Andrássy-ut 21.), Országos Protestáns Árva Egyesület (VII. Szegényház-tér 1.), Tabitha Jótékony Nőegyesület (IV. Deák-tér, Evangelikus Gimnázium). Próbálja meg az illető ezeknél a folyamodást.

Merkur. Csalódni méltóztatik. Nem ignoráltuk mi azt a kérdést valaszoltunk is rá, de ön nem olvasta figyelmesen az ujságot, különben megtalálta volna. Ujabb kérdéseire im itt a válaszunk: 1. Igen, a közoktatásügyi miniszter engedélyével tehet összevont vizsgákat. A főfeltétel az, hogy igazolnia kell, miért kiván a szokásoktól eltérőleg, egy évben két osztályvizsgát is letenni s hogy a tankerületi főigazgatótól kérése ajánlólag legyen fölterjesztve. 2. Szerezze meg Bun Samu: Egyszerü és kettős könyvvitel cimü könyvét. A *Budapesti Napló* kiadóhivatalánál 2 forint 40 krajcárért megrendelheti. 3. Minden magyar nyelvtanban megtalálja a vonatkozó grammatikai szabályt. 4. Dreyfusné igenis zsidó vallásu.

Tanárjelölt. *Ujvidék.* Az ösztöndijra igenis igényt tarthat. Folyamodásához csatolja tanulmanyi és szegénységi bizonyitványait. Bövebb felvilágositásokat az egyetem bölcsészeti fakultásán, a dékáni hivatalban kaphat.

S. Baba. *Eperjes.* Ilyen kérdésre nem felelhetünk. Méltóztassék csak elképzelni, hogy mily óriás felelősséget vennénk a nyakunkba, ha nemet vagy igent mondanánk. Második kérdésére később felel a kiadóhivatal.

De profundis. Sajnálatunkra nem közölhető. Igen kicsi a mag, amit a sok szó magába burkol.

111. A müegyetemen negyven 50 frtos állami ösztöndij van, ama tanulók számára, kik a müegyetem mérnöki szakosztályába iratkoznak be és arra kötelezik magukat, hogy a mérnöki oklevél megszerzése után az állam szolgálatába állanak. Minden ösztöndijas évért harmadfélévet kell az állam szolgálatában eltölteni. Az ösztöndijért való pályázatot az egyetemi év megnyilta után irják ki. Várja be ezt a hirdetést, s akkor adja be a folyamodványát.

S. K. *Tass.* Az Eötvös-kollégiumban csak középiskolai tanárjelöltek nyernek fölvételt. Ingyenes vagy féljavadalmas helyért a közoktatásügyi miniszterhez kell folyamodni, mellékelve a születési, tanulmányi és szegénységi bizonyitványokat.

V. M. *Budapest.* Fölösleges dolog volt kérdéseit megismételnie, azokra már julius 6-iki számunkban válaszoltunk.

G. 23. Igenis illetlen dolog, mert félremagyarázásokra szolgáltathat alkalmat, amit pedig — azt hiszszük — sem ön, sem annak a hölgynek a családja nem tart kivánatosnak.

Dr. Sch. L. *Budapest.* Olyan internátust csak egyet ismerünk, a Röser-félét (VI. Aradi-utca 10.)

H. M. *Bicske.* Önnek van igaza és nem is büntethető.

KÜLÖNFÉLÉK.

A zugligetben.

Ezüst sátrát a nap kibontá,
Csodás fényében állt felettünk.
Ragyogó, tiszta nyár-idő volt,
Mikor a zugligetbe mentünk.

Karöltve jártunk össze-vissza
Az ismeretlen rengetegben,
Titkos madárdal visszacsendült
Szívedben és az én szívemben.

Kifárasztott az út. Leültünk
Egy ismeretlen, enyhe zugba;
Fehér virág hullt ránk a fáról,
Fejünket halkan elboritva.

Fehér virág hullt ránk a fáról,
A lelkünk megtelt illatárral
S a távolból felénk csapongó
Bűvös keringő dallamával.

Azóta mindig visszacsendül
Szívemben egy vidám keringő;
— A megtalált csók víg regéje
S az elveszített csipkekendő . . .

Szentessy Gyula.

+ **A biró öröme.** Ugy van az szerte a világban, hogy törvények, paragrafusok szerint ítél a biró. De vannak mégis esetek, amelyekre a rideg paragrafus nem illik, ugy hogy a törvények szellemét kell segitségül hivni. Vannak végül esetek, amelyekben a legfőbb salamoni bölcseségre van szüksége a birónak és szerencsére a vádlottnak. Ime egy eset. A cambridgei rendőrség egy embert tartóztatott le, akit azzal vádoltak, hogy hazárdjátékkal fonta be a városi bucsu népét. Korpusz deliktiként a rendőrök egy rudat vittek be. Az egyik végén mélyedés volt, amelybe egy nagyobbacska golyót lehetett helyezni. A játékos föladata az, hogy öt penny ellenében joga van egy koronggal célba dobni a fagolyóra s ha leüti, harminc pennyt kap. A rendőr a jelentésében azzal okolta meg a letartóztatást, hogy egész délután ott bámészkodott a kókler játéktere mellett, de egyszer sem látta, hogy valaki nyert volna. A vádlott ennek ellenében azzal védekezett, hogy csak ügyetlen ember nem tudja a játékot nyereséggel üzni s ő nem vádolható hazárdjátékkal, mikor a játék éppen nem zárja ki azt, hogy ő maradjon veszteségben. Sok huza-vona után abban állapodtak meg a birák, hogy kipróbálják az állitólagos hazárdjátékot s e célból ünnepies komolysággal a mellékszobába vonultak. A közönség feszülten hallgatta a mellékszobából átszürődő hangokat. Eltelik egy negyedóra, utána a másik. Már a harmadik negyedóra is majd hogy le nem telt, amikor erős zsibongás hallatszik a mellékszobából s kivonulnak a birák. A közönség kiváncsian várja az itéletet, amelyet a törvényszék elnöke hirdetett ki. Ennek ugyanis sikerült vagy tizedszeri kisérletre eltalálni a golyót, amely aztán leperdült a rudról. A többi hiába próbálkozott, nem tudta leütni. Hangzott pedig az itélet ezenképpen:

— A játék nehéz, különösen ügyetlen embereknek — és ekkor némi lenézéssel pillantott birótársaira, — de a feladatot megoldani éppen nem lehetetlen, miként azt az imént én be is bizonyitottam. A vádlottat tehát föl kell mentenünk.

Mit tehetett a két biró? Együtt szavazott az elnökkel.

*

+ **Jobb és bal cipő.** Ebben az esztendőben elég sajátságos jubileumot ünnepelhet a világ. Egy elsárgult ujság tanusága szerint ugyanis éppen százesztendővel ezelőtt támadt az a szokás, hogy jobb és bal lábra külön cipőt készitenek. Az erre vonatkozó ujságbir különben az 1799-ik esztendőből való és igy szól:

> Mivel most divattá lett, hogy a jobb és a bal lábon külön cipőt, vagy csizmát viselnek, ez a londoni cipészsegédeket, akik vannak vagy harmincezeren, arra inditotta, hogy bérük fölemelését kérjék gazdáiktól.

Mellékes természetesen ezuttal az, vajjon a londoni cipészmesterek megtették-e derék legényeik kérését, vagy pedig hajthatatlanok maradtak. A fontos inkább az a dologban, hogy száz év multán nemcsak hogy végképpen el nem enyésztek az egyforma cipők, hanem éppen mostanában erősen lábra kaptak megint.

*

+ **A jószivü komponista.** Saverio Mercadante, A veszta szüz cimü opera szerzője kötelezettséget vállalt egy napon, hogy a milanói Scala szinháznak uj operát ir. Hanem az idő csak mult és Mercadante még se látott munkához. Ha emlitették neki az uj operát, láthatólag zavarba jött és kitérően felelt. Egyszer értesült Mercadante, hogy Donizetti Milanoban időzik. Rögtön irt neki, hogy látogassa meg. Donizetti engedett a kérésnek és nagy meglepetésére ott találta a barátját befüggönyözött szobájában a diványon.

— Te vagy az, Donizetti? — kérdezte Mercadante gyönge hangon. — Ha igaz barátom vagy, segits a nagy bajomban. Tudod, hogy a Scalanak operát kell komponálnom és még egy hangot nem irtam belőle. Fájdalmas betegség kinoz, nem tudok dolgozni. De ha nem szállitom a kéziratot idején, akkor nagy bánatpénzt kell fizetnem, pedig egy fillérem sincsen. Arra kérlek hát, ird meg te az operát helyettem, a közönség bizonyára hálás lesz neked.

— Ó szegény barátom — sopánkodott Donizetti — ez csakugyan gonosz história, de hát ne busulj, nemsokára meggyógyulsz és pompás operát fogsz irni.

— Nem, nem! — tiltakozott Mercadante — nyakamon a terminus. Aztán tudod, milyen lassan dolgozom és bennem nem támadnak olyan gyorsan a gondolatok, mint benned.

— De hát mikor kell annak az operának meglenni?

— Negyven nap mulva.

— És még egyetlen jelenetet sem irtál meg belőle?

— Nem! Még egy hangot sem! Itt a librettó, olvasd el, nagyon szép, Felix Romani irta.

Donizetti engedett végre a rábeszélésnek és megszoritva barátja kezét, igy szólt:

— Megteszek minden lehetőt, de negyven nap mégis csak nagyon kis idő.

Harminc nap mulva azonban, legalább igy mondja el a Le Monde Artiste, Gaetano Donizetti átadta az operát a Scala igazgatójának, amelyet Mercandante helyett irt. A cime ez volt: Lucrecia Borgia.

*

+ **Nansen hajója.** A párisi tengerészeti muzeum érdekes ajándékot kapott egy Ryghens nevü gazdag norvégtől. Ryghens elkészittette saját költségére Nansen hajójának, a hires Framnak mását, három méter hosszaságban és ezt ajánlotta fel a napokban a tengerészeti muzeumnak. A Fram modellje a legaprólékosabb gonddal van elkészitve, a gépezetnek legkisebb részletei is hiven az eredetiekhez. A modell állitólag huszonötezer frankba került.

*

+ **Önsoványitás.** Párisban, ugy jelentik, az asszonyok most egy szoknya kedvéért arra törekednek, amitől eddig irtóztak — a soványságra. Az mindenkor ambiciója volt a párisi nőnek, hogy elegánsan karcsu legyen, de az abszolut vékonyságra, a Sarah Bernhardt-féle méretekre nem áhitozott. A csudát megtette most egy oldalt gombolható, testhez álló szoknya, amelynél az a fő, hogy egyetlen ráncot se mutasson. Ezért kell soványodni. Természetes, hogy a párisi hölgyek ennek a célnak az érdekében mindent elkövetnek. Felhasználnak minden lehető soványitó kurát, sportot. Bicikliznek, lovagolnak, mindenféle testgyakorlatot végeznek, aki pedig nem jut valami élő, vagy élettelen sport-alkalmatossághoz, az gyalogol napokat. Párisi hölgyek, akik hozzá voltak szokva, hogy jó sokáig aludjanak, már reggel hat órakor talpon vannak és sportolnak. A legkedvesebb azonban a dologban egy kis aranyapróság, egy miniatür-centiméter, amelyet a hölgyek minden nagyobb sportmivelet után elővonnak és miután a kis tokból előkerül a hosszu centiméter-szalag, megmérik a derekukat, a csipőjüket, hogy ugyan fogytak-e valamivel. Hát Párisban sok a bolondéria, de ez a legujabb soványitó mozgalom aligha lehet valami komoly és tartós.

*

REGÉNY.

A más büne.

(22) — Amerikai detektivregény. —

Irta: **JULIAN HAWTHORNE.**

Valószinüleg meggondolta, hogy bajos, vagy talán lehetetlen is volna egy ilyen szerződésnek törvényesen való megkötése és hogy, ha az ideje megérkezik, majd büntetlenül tönkre teheti.

Ennek az ügynek nagyon gonosz következése lettek Bálintra nézve. Könnyelmü lett, üzleti dolgai iránt közönyös s a szerencsétlenség csakhamar beköszöntött. A maori-lázadás éppen kapóra jött neki, élete neki éppenséggel nem volt fontos, remélte, hogy valami golyó véget fog vetni az életének. A golyó találta, de nem végzett vele, s az örökség, amit kapott, jelentékenyen megváltoztatta a helyzetet. A felét a napieri bankba tette feleségének a javára, a másik felével pedig San-Franciskóba vitorlázott. Nem volt semmiféle határozott terve, amikor Uj-Seelandot odahagyta s csak arra törekedett, hogy a változatosságra és izgalomra való nyughatatlan vágyakozását kielégitse. A jövő ránézve semmiféle jót nem hozhatott már, mert akármenyire pazar és bőkezü lenne iránta, azt a kényszerüséget, hogy a feleségével osztozzék, mindent értéktelenné tett rá nézve. Mert mindazt, ami egy házas emberre nézve áldás, buzditás és öröm, ő csak mint bilincset érezte.

Egy veszedelem ellen, ugy hitte, biztositva van a jövőben és éppen ez az egy talált rá. Nolen Paulával való találkozását nem láthatta előre, még kevésbé azt a hatást, amit rá gyakorolni fog. Eddig a szerencsétlensége inkább negativ volt, most azonban pozitiv, eleven formát öltött. Az a lehetetlenség kinozta, hogy nem egyesülhet soha azzal a lénynyel, akit ugy szeretett. Ugy érezte magát, mint az életfogytig rabságra itélt, akinek a szabadság és egy nagy boldogság képei lebegnek egyre a szeme előtt.

— Annyit beszélek magamról — mondotta egy napon Percynek, amikor szivarozva állottak a fedélzeten — de erre különös okom van, amely veled van kapcsolatban.

— Hogyan tartozik ez rám?

— Brownon kivül te vagy az egyetlen barátom a világon, azért az akarom, hogy pontosan ismerd a viszonyaimat, hogy okosan járhass el, ha valami történik velem.

— Reménylem, nem gondolsz korai halálra?

— Ó, jó egészségben vagyok s egészen jól érzem magamat. Véletlenségekre gondoltam, a melyek mindannyiunkat érhetnek. Arra az esetre, ha hirtelen meghalnék, azt akarom, hogy te mint meghatalmazottam, vagy végrendeletemnek a végrehajtója szerepelj. Éppen azért — folytatta, miközben elővette a tárcáját — okiratot állitottam ki, amely neked a szükséges felhatalmazást megadja és arról is szól, hogy mi történjék az én akaratom szerint, ha bizonyos váratlan események bekövetkeznek. Itt az irás, dugd a zsebedbe és ne nagyon fáraszd magadat az elolvasásával, mig a körülmények nem teszik szükségessé.

— Ha nekem volna valami hátra hagyni valóm, vagy valami megbizásom, — mondotta Percy, miközben átvette az irást Bálintról, — akkor én meg téged biználak meg végrendeletemnek a végrehajtásával. De nekem nincs egyebem, mint a ruhám és egy csomó számla, amelyet te egyenlitettél ki. Ha meghalok, mindazoknak, akik gondolnak rám, ujra meg ujra el kell mondanod, hogy az utolsó pillanatig esküdöztem, hogy Tunstallné pénzét nem én loptam el. Utolsó üdvözletemet juttasd anyámhoz és testvéremhez; ezek persze mindolyan események, amelyek remélhetőleg még nagyon soká nem fognak bekövetkezni. Nem tudok komoly maradni, amikor igy beszélünk — folytatta nevetve — és mégis, amióta utrakeltünk, valami balsejtelem bánt, hogy nem fogom megérni ennek az utnak a végét. A balsejtelmek természetesen mindig ostobaságok voltak és egy pillanatig sem foglalkozom velük.

— Nekem semmi balsejtelmem nincsen magamra vonatkozólag — felelte Bálint — csak afféle üzletszerü vágy az, hogy ha meghalok, az ügyeimmel, ha csak lehet, senkinek a terhére ne legyek.

Ebben a pillanatban a második tiszt érkezett a fedélzetre.

— Amott kissé csunyán borul! — mondotta a szél irányában mutatva — nem csudálnám, ha ma estére még vihart kapnánk.

TIZENKETTEDIK FEJEZET.

A halál árnyéka.

Bálint és Percy abba az irányba nézett, amerre a tiszt mutatott. Körülbelül délutáni öt óra volt. Fölöttük az ég tiszta, a tenger nyugodt, a nap izzóan hajlott Kuba és Hayti felé, amelyek néhány száz tengeri mértföldnyire feküdtek nyugat felé. A hőmérséklet az utolsó napok alatt mind forróbb lett. Közeledtek a huszadik szélességi fokhoz és körülbelül a hatvanhatodik délkörhöz Greenwichtől nyugatra.

Mióta Hatteras fok és a Bermudas-szigetek között áthaladtak, szép idejük volt könnyü szellőkkel dél és kelet felől. Ma azonban teljes volt a szélcsend, a forróság pedig nyomasztó. A tenger szine olajosnak látszott, a legcsekélyebb hullám sem fodrozta. Fadarabok kerültek elő tömegesen, mintegy láthatatlan áramtól hajtva, néha egy-egy kókuszdió, vagy narancs uszott el, a szigetek közelségének néma jelei. A gőzös folytatta utját egy kis szigetekből álló csoporthoz, a kis és nagy Antillák között, amelyekhez Szent-Tamás tartozik. Ott kötöttek volna ki legelőször.

A tiszt délnyugat felé mutatott. Percy arra még semmit sem vett észre, de Bálint, aki a

+ **Vadállatok karmai közt.** Bizonyára egyike a legérdekesebb könyveknek az, amelyet Krosker Hirst angol tudós adott ki nemrégiben. Arról van benne szó, hogy mit érez az, akit vadállat marcangol. A legszomorubb érdekessége van annak a kérdésnek, milyen a lelkiállapota az ilyen embernek. Azt hihetnők, hogy nem is tud számot adni ebben a rettenetes helyzetben átélt percekről, hogy képtelenség olyankor az eszmélet. Sok adatot szerzett össze az angol tudós és az eredmény az, hogy a marcangolt emberek közül alig egy-két ember érzett rögtön a vadállat harapására fájdalmat. Akár a katonák, akik a háboruban sokszor csak később tudják meg, hogy golyó vagy vágás érte őket. Krosker Hirst összegyüjtötte olyan emberek jelentését, akiket vadállat megtámadott, de azután fölépültek. Már majdnem ötven évvel ezelőtt Livingstone röviden elmondotta, hogy mit érezett, amikor egy oroszlán megtámadta: az oroszlán összetépte karját, de Livingstone azért semmi fájdalmat nem érzett, sőt meg sem ijedt. Egy angol kapitány ezeket mondja:

— Az oroszlán rám rohant és leteritett; néhány pillanattal később elájultam. Csak akkor tértem ismét magamhoz, amikor ismét fölkeltem. A lökés és a vérveszteség folytán semmi fájdalmat nem éreztem. Csak néhány nappal később éreztem sebeimet.

Egy angol hadnagy szintén semmi fájdalmat nem érzett, amikor az oroszlán megtámadta. Teljesen eszméleténél volt és látta, amint a vadállat harapta, de fájdalmat nem érzett. Érdekes az is, hogy a tapintás érzéke gyakran még megvan, amikor az áldozot már nem érez fájdalmat.

— A medve rajtam feküdt — meséli Vatts Jones — és kétszer-háromszor lábamba harapott. Éreztem, amint szakitotta husomat, de fájdalmat nem éreztem.

Sokszor a sebesült egyáltalában nem tudja, mi történt vele. Egy tigrisvadászatnál egy hajtót megtámadott a tigris. Olyan veszedelmesen megsebesült, hogy csak hat óráig élt még. E hat óra alatt teljesen eszméletnél volt, de nem érzett fájdalmat, csak arról panaszkodott, hogy fázik. Kivételes esetekben persze az áldozat szörnyü fájdalmat érez. De a hatvankét ember közül, aki ilyen támadást átélt és akinek jelentését Hirst könyvében összegyüjtötte, csak kettő van, a ki azt mondotta, hogy fájdalmat érezett.

*

+ **A nagyság előnye.** A nagysággal néha az is jár, hogy különféle gyártmányokkal, vagy csemegékkel, vendéglői fogásokkal kerül kapcsolatba. Különösen a franciáknak szokása az, hogy nagy embereiknek a nevéről neveznek el bizonyos dolgokat. Igy keletkezett a Montmorency-cseresznye, a Voltaire-karosszék, Molière-cipő, Chateaubriand-beafsteak. Charlemagnenak nevezik a hamis játékost és Pipinnek az esernyőt.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Kamatlábemelés. Egy londoni távirat jelentése szerint az Angol Bank a hivatalos kamatlábat 3 százalékról 3½%-ra emelte fel.

A Ganz-részvények árhanyatlása. A budapesti értéktőzsdén a legutóbbi időben folytonosan csökkent a Ganz-részvények árfolyama. Most ujabban ismét 300 frttal hanyatlottak. A baisset az okozza, hogy az igazgatóság egyik tagja eladja részvényeit.

Vasutigazgatók értekezlete. Mint *Tátra-Lomnicról* táviratozzák, a vasutigazgatói értekezletre ma az összes osztrák és magyar vasutigazgatók, köztük *Ráth* Péter és *Ludvigh* igazgatók is, odaérkeztek. A mintegy harminc főből álló társaság ma kirándulást tett Csorbára. Az értekezlet holnap kezdődik.

A malmok üzemredukciója. A budapesti és a vidéki malmok már hosszabb idő óta tanácskoznak a malmok üzemredukciója dolgában. *Hagenmacher* Henrik a kiküldött bizottságnak már elő is terjesztette inditványát, amely most a tanácskozás tárgyát képezi. E szerint az összes malmok arra köteleznék magukat, hogy három éven át ötven százalékra redukálják üzemüket. Ha valamely malom a kontingensen tul őrölne, métermázsánkint 50 krajcárt tartozik a közös pénztárba fizetni, amely összeg az év végén a malmok között őrlésképességük arányában lenne felosztandó.

Szeszárak. A kontingens nyerssszesz ára *Budapesten* 17.50 forint pénzben, 17.75 forint áruban. *Bécsben* a nyerssszesz ára 18.60 forint pénzben, 18.80 forint áruban.

Heti lóvásár. A Tattersall telepén ma megtartott heti lóvásárra felhajtottak 477 drb. I. osztályu és 410 drb. II. osztályu, összesen 887 drb. lovat, amelyek közül elkelt 440 drb. ló.

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaság tudósitása.) Felhajtás: Vágómarhák. Magyar ökör 731 darab, magyar tehén 334 darab, szerbiai ökör 2677 darab, szerbiai marha — — db, boszniai ökör — drb, boszniai marha — drb, bivaly 120 drb, bika 48 darab, összesen 3910 drb. Gazdasági marhák: Igás- és hizlalni való ökör 263 darab, fejős tehén 121 darab, igás bivaly 22 darab, tinó — darab, bika — darab, üsző — darab. Eladási árak ezen tudósitás zártáig, vágómarhákért: Magyar hizott ökör, legjobb minőségü 30.— frttól 32 frtig, kivételesen —— frt, 100 kilónként élő sulyban, középminőség 27 frttól 29.— frtig, silányabb minőség 24 frttól 26 frtig. Magyar legelő marha jobb minőségü 23 frttól 27 frtig, gyengébb minőségü 20 frttól 22 frtig. Tarka hizott ökör, legjobb minőségü 30 frttól 33.— frtig, kivételesen —.— forintig, középminőség 27 frttól 29 forintig, silányabb minőség 23 forinttól 26 forintig. Szerb és boszniai ökör legjobb minőségü 23 forinttól 29.— forintig, kivételesen — forintig, silányabb minőségü 18— frttól 22 forintig. Bika jobb minőségü 27 frttól 32½ frtig, kivételesen 33½ frt, silányabb minőségü 23 frttól 26 forintig. Bivaly 16 frttól 21 frtig, kivételesen — forint. Magyar tehén 20 frttól 27 frtig. Tarka tehén 22 frttól 31·— frtig, kivételesen 33·— frtig. Gazdasági marhákért: Igás ökör elsőrendü 31 frttól 32 forintig; 350 frttól 370 forintig páronként, közép 28 frttól 30 frtig, 300 frttól 345 frtig páronként, silányabb — frttól — frtig páronként. Hizlalni való ökör fehér — frttól —forintig; — frttól — forintig páronkint. Fejős tehén fehér — forinttól — forintig; keresztezett szines 70 forinttól 110 frtig. Bonyhádi faj 120 forinttól 150 forintig darabonként. Igás bivaly — forint páronként. Mintegy 400 darabbal kevesebb vágómarha volt felhajtva, mint a mult héten, de miután különösen az idevaló mészárosoknak a mult hétről nagyobb készleteik maradtak vissza, a vásár irányzata lanyha maradt, s nehéz hizó ökrök sem voltak könnyen eladhatók, sőt ilyeneknek is egy része eladatlan maradt. Jármos ökrökre meglehetős kereslet volt, a felhajtás nagyobb része elkelt. Fejős tehenek jó része vevők hiányában eladatlan maradt.

Borjuvásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvény-társaság tudósitása.) Felhajtás: Belföldi élő borju 620 darab, leölt borju — darab, növendékmarha 4 darab, bárány élő 20 darab, leölt bárány — darab. Árjegyzések: *Belföldi élő borju* 27 krajcártól 30 krajcárig, elsőrendü 36—38 krajcárig, kivételesen 40 krajcár, növendék marha 18—20 kr. Élő bárány 5—5½ forintig páronkint. A vásár lanyha volt.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertéskonzumvásár árjegyzése 1899. julius 13-án. Készlet 228 darab. Érkezett 504 darab. Összesen: 732 darab. Eladatott 518 darab. Maradt 214 darab. — *Napi árak:* 120—180 kgr. sulyban 43——44½ krajcárig, 220—280 kgr. sulyban 42½—44½ krajcárig, 320—380 klgr. sulyban 42—44½ krig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilos 40——42 krajcárig. Malacok 37—40 krajcárig kilónkint. 100 kilogrammonkint élősulyban, páronkint 45—50 kiló és a vételár elengedése mellett. A vásár hangulata lanyha volt.

Bécsi juhvásár. A mai juhvásáron a felhajtás 810 darab juh volt. Szilárd vásár. Árak páronkint: kiviteli juh 23.50—25.— forint, selejtes 19.—— 22.— forint.

Bécsi szurómarhavásár. A mai vásárra felhoztak 3661 darab élő borjut, 1448 darab élő sertést, 1050 darab levágott sertést, 214 darab levágott juhot és 125 darab bárányt. Bágyadt.

Eladási árak: Levágott borju 40—50 krajcáron, elsőrendü 32—42 krajcáron, élő borju 26—30 krajcáron, kivételesen ——— krajcáron, legelsőrendü ——— krajcáron, fiatal sertés 36—46 krajcáron, levágott nehéz sertés 56—50— krajcáron, könnyü sertés ——— kron, elsőrendü süldő 50—56 krajcáron, levágott juh 32—42 krajcáron kilogrammonként. Bárány 4—11 frt páronkint.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, julius 13.

A mérsékelt kinálat és csekély vételkedv következtében nem fejlődött élénk forgalom. Nyugodt hangulat mellett 8000 métermázsa került eladásra változatlan árakon.

---

tengert jól ismerte, egy kis sötét felhőt vizsgálgatott, amely egészen közel a látóhatárhoz rohamosan s minden érezhető oknál változtatja az alakját. Az egyik pillanatban olyan volt mint egy széttárt ujju kéz, majd olyan lett, mint egy kalap, amelynek a teteje egyre magasabbra nyult, végül bohóc-sapkává alakult át, aztán hirtelen felfordult a sapka és a csucsára állott, aztán össze lapult s egy szétterjesztett szárnyu madárnak az alakját öltötte.

— Ez különös — mormogta Bálint élesen vizsgálva a kis felhőt — már én átéltem egyszer egy vihart, amely ilyen módon keletkezett. Ha valami tornado támadna meg bennünket, akkor gonosz egy hely ez itt, ezzel a csomó szigettel magunk előtt.

— Közülök a legközelebb fekvő is legalább néhány száz mértföldnyire van még — mondotta Percy — egészen biztosak lehetünk benne; a hajó pedig mindent kibir.

— Itt jön a kapitány — felelte Bálint anélkül, hogy Percy megjegyzésére figyelt volna.

Csakugyan megjelent ebben a pillanatban a kapitány s elővéve egy teleskópot, nagy komolyan vizsgálgatta vele a felhőt, aztán átnyujtotta a messzelátót a tisztnek, aki mellette állott a parancsnoki hidon. Az szintén hosszasan nézte a felhőt. Arra halkan beszélgettek egymással és nemsokára uj parancsot kapott a legénység.

A gőzös nem vont fel vitoriákat, de a kötélzetet alaposan megerősitették, mindent jól eligazitottak és gondosan elhelyeztek, amint vihar kitörése előtt szokás.

— Az öreg érti a mesterségét — jegyezte meg Bálint — ugy látszik azt tartja, hogy a legnagyobb óvatosságra van szüksége, hogy bennünket átvigyen a fenyegető veszedelmen. Most nézd csak meg azt a felhőt!

Percy most ujra délnyugat felé pillantott. A kis felhő hirtelen sokkal nagyobb lett és összenőtt már egy egész tömeg sötét felhőzettel, amely a látóhatárnak ezen a részén gyorsan összeverődött. Ez a felhőzet nagyon sötét volt már, mondhatni egészen fekete, nem volt meg az a kék szinezete, amely viharfelhőknél mindig észlelhető, hanem olyan volt, mint a legsürübb füst, amely valami gyárkéményből gomolyog elő, sárgás és zöldes sávokkal. A közeledő fekete tömegnek a felső széle olyan meglepő gyorsasággal tört előre, hogy néhány pillanat mulva az égboltozatnak egy negyedét elfoglalta és ugy látszott, hogy az előre sietö felhőt elérte és magába nyelte. Gondosabb megvizsgálásra észrevehető volt, hogy ennek a fekete falnak a szélei és felülete vadul kavarognak; foszlányok, cafatok váltak le a főtömegtől, s kavarogtak, sodródtak minden irányba olyan gyorsan, hogy alig lehetett szemmel követni a nagy mozgolódást. A zöld és sárga sávok szaporodtak, más szinek is keveredtek közéjük, s a tintafekete felületen csunya szinjáték fejlődött ki.

Az égnek és a tengernek északi és keleti része ezenközben változatlanul megmaradt fenséges nyugalmában. Csak valami borzalmas, kisérteties, sápadt szint kapott, amikor a leáldozó nap fénye elenyészett. Gyönge forró légáramlás vonult végig a hajón a fekete kárpit irányában, mintha valami komor természeterő küldte volna.

Akkor aztán egészen sajátságos, halk hangot lehetett hallani, mint amikor a telegráfdrótok között jár a szél, csakhogy sokkal öblösebb és mélyebb volt ez; voltaképpen visszhangozva csendült el a sápadt tenger szine fölött, s a visszhang mintha a horizon és az égboltozat felől jött volna, mintha az ég valami fémből való dómmenyezet volna. Éneklés, nyögés, tombolás volt ez, de még mindig valami visszafojtott zengéssel, mintha még mindig csak távoli messzeségből érkeznék, mintha még valami legyőzhetetlen akadály tompitaná. Egyébként minden halotti csöndben volt még. Az egyetlen zaj, amely ennek következtében szokatlanul erősnek tetszett, a hullámok csapkodása volt a hajó oldalain és orrán.

A kapitány hangját a hidról csodálatos tisztán lehetett hallani, ámbár nem beszélt hangosabban, mint máskor. Parancsot adott ki, hogy a hajót megforditsák. A hajó csakhamar nagy félkört irt le s néhány pillanat mulva a felhő a háta mögött volt; csavarja szakadatlanul ugyan, de lassan müködött. A hajó harcoshoz hasonlitott, aki várja valami ellenségnek a támadását s készül minden erejével a küzdelemre.

Az ellenség közel volt már. Most a felhőkárpit két hosszu fekete kart vetett ki magából, s azok a látóhatár hosszában jobbról és balról kinyultak s a hajót halálos öleléssel bezárták. Olyan homály bocsátkozott le, mint napfogyatkozások alkalmával, s a felhőtlen kelet olyannak látszott, mint valami vidék egy alaguton át, mielőtt végképpen eltünnék.

A legnagyobb feszültség pillanata volt ez. Mindenkit elviselhetetlen izgatottság fogott el. A vér sürün lüktetett az erekben, tompán kalapált az agyban, a lélekzés nehéz sóhajtássá lett. Hirtelen mély bőgéssé dagadt meg a tompa zaj, a hajó mögött fehér, forrongó hab emelkedett fel, a hajón szélroham vágtatott át, olyan fagyos, mint a tél maga s a legvastagabb sötétség ereszkedett le. Aztán siketitő csapással zudult rá a hajóra az orkán, leszoritotta a tengerhez, mintha valami gigászi kéz sulyosodnék le rá. A következő pillanatban borzongva, remegve ugrott előre, aztán lesülyedt és ujra felugrott. Egy hullámfelhő csapott át a fedélzeten és a kartács erejével söpört el mindent, amit az utjában talált. A mellékárboc egy rőfnyire a fedélzettől letört és estében a főárbocot is magával rántotta. De a tomboló viharban alig volt hallható a recsegésük. A gőzös a legnagyobb sebességget rohant előre. Még is ugy tetszett, mintha nyugodtan állana, olyan rohammal tört előre a szél és a tenger. A hajó lebegett, ingadozott, kitört a mélységből, ujra le a sirba jutott és ujra meg ujra fölemelkedett, hogy a lezuhanó hullámok ujra elnyeljék.

(Folytatása következik.)

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 79 k. 9 frt 82½ kr, 200 mm. 79 k. 9 frt 80 kr. 100 mm. 79 k. 9 frt 75 kr, 2500 mm. 77·2 k. 9 frt 75 kr, 100 mm. 75 k. 9 frt 50 kr.

Pestmegyei: 100 mm. 80 k. 9 frt, 85 kr, 450 mm. 78 k. 9 frt 60 kr, 100 mm. 78 k. 9 frt 50 kr, 100 mm. 78 k. 9 frt 62½ kr, 100 mm. 78 k. 9 frt 85 kr, 150 mm. 77 k. 9 frt 55 kr, 250 mm. 73·6 k. 9 frt 05 kr.

Bácskai: 930 mm. 74·5 k. 9 frt 55 kr.

Szerbiai: 1900 mm. 75·7 k. 7 frt 95 kr, 400 mm. 72·5 k. 7 frt.

Mind 3 hónapra.

Zab: 200 mm. 5 frt 80 kr.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza (ó)									
bánsági	75 k.	9.15— 9.20	78 k.	9.26— 9.30	77 k.	9.30— 9.40			
	78 k.	9.40— 9.4	79 k.	9.45— 9.55	80 k.	9.65— 9.75			
tiszavidéki	75 k.	9.30— 9.35	76 k.	9.45— 9.55	77 k.	9.60— 9.65			
	78 k.	9.65— 9.70	79 k.	9.70— 9.80	80 k.	9.80— 9.90			
pestvidéki	74 k.	9.20— 9.25	76 k.	9.30— 9.40	77 k.	9.45— 9.55			
	77 k.	9.55— 9.60	79 k.	9.60— 9.70	80 k.	9.70— 9.80			
fejérmegyei	74 k.	9.35— 9.40	76 k.	9.45— 9.55	77 k.	9.60— 9.70			
	77 k.	9.70— 9.75	79 k.	9.75— 9.80	80 k.	9.80— 9.85			
bácskai	74 k.	9.30— 9.35	76 k.	9.35— 9.40	78 k.	9.40— 9.45			
	77 k.	9.45— 9.50	79 k.	—.——.—	80 k.	—.——.—			
román	75 k.	—.——.—	76 k.	—.——.—	77 k.	—.——.—			
	78 k.	—.——.—	79 k.	—.——.—	80 k.	—.——.—			
szerb	75 k.	—.——.—	76 k.	—.——.—	78 k.	8.55— 8.50			
	79 k.	—.——.—	81 k.	—.——.—	80 k.	—.——.—			
bolgár	78 k.	—.——.—	76 k.	—.——.—					
	79 k.	—.——.—	81 k.	—.——.—					
Rozs ... (ó)	I. r.	70—72 k.	7.05— 7.15	II. r.		k.	6.50— 7.—		
Árpa ... (ó)	tak.	60—62 k.	5.90— 6.30	ételmi	62—64 k.		5.70— 5.90		
„ (ó)	sörfőz.	64—66 k.	6.50— 7.—	való			—.——.—		
Zab ..... (ó)		39—41 k.	5.55— 6.—	(ó)			5.50— 5.70		
Tengeri (uj) bánsági		— k.	5.— 5.25	(ó)					
Repce... káposzta			12.—12.25	másn.	— k.		—.——.—		
Köles... (ó)			4.15—4.45	(uj) bánsági			—.——.—		

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza októb.	8.76, 8.75, 8.80, 8.84, 8.82, 8.83.
Rozs októb.	6.91—6.95—6.99—7.01.
Zab októberre	5.55—5.58—5.57.
Tengeri juliusra	4.62—4.63.
Tengeri augusztusra	4.72—4.73.
Tengeri májusra 1900.	4.82—4.86—4.84—4.85.
Repce augusztusra	12.55—12.65.

Déli egy órakor a következő zárórákat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza juniusra	0.— pénz	0.— áru
Buza októberre	8.81 „	8.82 „
Rozs októberre	6.98 „	7.— „
Zab októberre	5.54 „	5.56 „
Tengeri juliusra	4.66 „	4.68 „
Tengeri augusztusra	4.72 „	4.73 „
Tengeri maj.-ra (1890.)	4.82 „	4.84 „
Repce augusztusra	12.50 „	12.60 „

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza októberre	8.78— 8.79
Rozs októberre	6.96— 6.97
Zab októberre	5.56— 5.57
Tengeri juliusra	4.62— 4.63
Tengeri augusztusra	4.72— 4.73
Tengeri májusra 1900	4.82— 4.82
Repce augusztusra	12.65—12.70

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsde csendes lefolyásu volt. Az alaphang szilárd, minthogy azonban a pénzpiac ismét szilárdabb irányzatot ölt, főleg londoni hirek alapján, igy tehát a spekuláció tartózkodó. A forgalom csekély, mi nem megy csodaszámba, minthogy a szezon morte napjait éljük.

A helyi piac nyugodt. Némi üzlet közuti vasut részvényekben volt, melyeket első kezek vásároltak, javult árak mellett.

A déli tőzsde csaknem változatlan.

Valuták és ércváltók változatlanok.

Az előtőzsde csendes.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 389.25—390.50. Osztrák hitelrészvény 381.——381.45. Osztrák-magyar államvasuti részvény 347.——348.50. Közuti vasut részvény 376.50—378.— forinton.

A *déli tőzsde* változatlan.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 387.75—388.75. Osztrák hitelrészvény 380.60—381.50. Osztrák-magyar államvasut 347.50—348.50. Ipar- és kereskedelmi bank 100.—. Jelzá-logbank 248.50. Rimamurányi vasmü 310.25—311.—. Közuti vasut részvény 376.50—377.50 jorinton.

Az *utótőzsdén* igen csekély üzlet mellett az irányzat nyugodt maradt.

A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 380.50. Magyar hitelrészvény 388.—. Leszámitolóbank 259.—. Rimamurányi vasmü részvény 310.75. Osztrák-magyar államvasut 347.50. Közuti vaspálya 377.—. Városi villamos vasut 216.— forinton.

Leszámitoló árfolyamok:

Magyar általános hitelbank	390.—
Osztrák hitelintézet	381.—
Pesti m. kereskedelmi bank	1422.—
Egyes. Budap. főv. takarékpénztár	1180.—
Magyar keramiai gyár r.-t.	150.—
Salgó-Tarjáni kőszénbánya	320.—
Ujlaki téglagyár r. t.	192.—
Franklin-társulat	257.—
Magyar villamossági r.-t.	149.—
Pesti városi villamos vasut	215.—

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadósság.

a) *Magyar Államadósság.*

Aranyjáradék 4%—	119.25	119.75	Magyar nyeremény-kölcsön (50 frt) —	160.—	161.—
Koronajárad. 4%—	96.90	97.30	Magyar regálekötvény 4½%—	100.50	101.25
Keleti vasuti kötvények 5%—	120.25	121.25	Horv.-szlav. regálekötvény 4½%—	100.50	101.50
Államvasuti arany-kölcsön 4½%—	120.—	121.—	Magyar földtehermentesitési 4%—	95.75	96.75
Államvasuti ezüst-kölcsön 4½%—	101.—	102.—	Horv.-szlav. földtehermentesitési 4%—	96.75	97.75
Vaskanukölcsön 5%—	85.—	86.—	Tiszai sorsjegy 4%—	132.25	139.50
Magyar nyeremény-kölcsön (100 frt)	160.50	161.50			

b) *Osztrák Államadósság.*

Egyes. papirjáradék 4½%—	100.40	101.00	Koronajáradék 4%—	100.20	100.70
Egyes. ezüstjáradék 4½%—	100.40	101.00	1854-es sorsjegy 4%—	170.—	171.—
Aranyjáradék 4%—	100.20	100.70	1860-as sorsjegy (100 frt) 5%—	157.—	158.—
			1864-es sorsjegy —	195.—	196.—

c) *Idegen Államadósság.*

Bolgár vasuti kölcsön 6%—	109.25	110.25	Szerb 100 frankos sorsjegy 2%—	34.50	35.50

Más kölcsönök.

Bosnyák kölcsön 4%—	95.—	96.—	Budapest fővárosi kölcsön 4%—	96.75	97.75
Budapesti fővárosi kölcsön 4½%—	99.60	100.60	Temes-bégavölgyi kölcsön 5%—	95.50	96.50

Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Belvárosi takarékp. zálogl. 4½%—	100.—	101.—	Jelzálogbank nyer. kötvény 4%—	119.50	120.50
Egyes. főv. takarékp. zálogl. 4½%—	99.75	100.75	Jelzálogbank nyer. jegy —	—.—	—.—
Egyes. főv. takarékp. zálogl. 4%—	96.—	97.—	Jelzálogbank nyer. kötv. 3%—	103.50	104.50
Kisbirtokosok zálogl. 5%—	101.50	102.50	Orsz. közp. takarékp. zálogl. 4½%—	100.—	101.—
Kisbirtokosok zálogl. 4½%—	102.—	103.—	Orsz. közp. takarékp. zálogl. 4%—	96.50	97.50
Földhitelintézet zálogl. 4½%—	100.50	101.50	Közp. jelzálogbank zálogl. 4½%—	100.25	101.25
Földhitelintézet (50 éves) 4%—	95.—	96.—	Közp. jelzálogbank zálogl. 4%—	98.25	99.25
Földhitelintézet (53 éves) 3½%—	85.—	86.—	Közp. jelzálogbank kötvény 4½%—	99.—	100.—
Helyi érdekü vasuti kötvény 4½%—	98.—	99.—	Közp. jelzálogbank kötvény 4%—	96.—	97.—
Helyi érdekü vasuti kötvény 4%—	93.—	94.—	Osztrák-magy. bank zálogl. 4%—	100.—	101.—
Helyi érdekü vasuti (vf. 105%) 4%—	97.75	98.75	Hazai takp. közs. kötv. 4%—	100.—	101.—
Jelzálogbank záloglevél 5%—	101.—	102.—	Hazai takp. záloglevél 4%—	97.75	98.75
Jelzálogbank záloglevél 4½%—	100.—	101.—	Keresk. bank zálogl. 4½%—	100.—	101.—
Jelzálogbank záloglevél 4%—	97.75	98.75	Keresk. bank zálogl. 4%—	97.25	98.25
Jelzálogb. közs. köt. (vf. 110%) 4%—	100.—	100.50	Keresk. bank (vf. 110 frt) közs. kötvény 4½%—	103.50	104.50
Jelzálogbank közs. kötvény 4%—	96.—	97.—	Keresk. bank (vf. 210 frt) közs. kötvény 4%—	98.25	99.25
Jelzálogbank közs. kötvény 4½%—	100.—	101.—			

Elsőbbségi kötvények.

Adria elsőbbségi kötvény 4½%—	100.50	101.50	Folyamhajózási és tengerhajózási 4%—	100.—	101.—
Közuti vasut 4%—	99.—	99.—	Magyar-galiciai L. kibocs. 5%—	108.—	109.—
Budapest-pécsi vasut 4%—	96.—	97.—	Beruházási kölcsön ar. 4½%—	118.50	119.50
Kassa-oderbergi 1880. ezüst 4%—	98.—	99.—			
Kassa-oderbergi 1891. ezüst 4%—	98.—	99.—			

Bankok részvényei.

Bankegyesület —	94.—	96.—	Kereskedelmi részvénytársaság —	195.—	198.—
Első m. iparbank —	174.—	176.—	Magyar takp. közp. jelzálogbank —	510.—	520.—
Fiumei hitelbank —	63.—	64.—	Osztrák-magyar bank —	910.—	915.—
Fővárosi bank r. t.	68.—	70.—	Kereskedelmi bank	1420.—	1425.—
Hazai bank —	112.50	113.50			
Horvát-szlavon jelzálogbank —	114.—	115.—			

Biztosító társaságok részvényei.

Bécsi biztositó társ.	210.—	215.—	Fonciere —	100.—	102.—
Bécsi élet- és járadék-biztositási intézet —	260.—	265.—	Lloyd viszontbizt.	80.—	85.—
Első magy. által. —	3128.—	3175.—	M. jég- és viszontb.	100.—	105.—
			Nemzeti baleset —	121.—	124.—
			Pannonia viszontb.	785.—	795.—

Takarékpénztárak részvényei.

Belvárosi —	104.—	106.—	Egyes. fővárosi —	1180.—	1189.—
III. kerületi —	110.—	122.—	Magyar általános —	320.—	321.—
Erzsébetvárosi —	82.—	85.—	Országos központi	770.—	775.—
Budapesti takp. és zálogk. r. társ. —	226.—	228.—	Pesti hazai —	8250.—	8500.—

Gőzmalmok.

Concordia —	250.—	260.—	Hengermalom —	580.—	585.—
Első budapesti —	650.—	655.—	Molnárok és sütők	227.—	230.—
Erzsébet —	250.—	254.—	Viktória —	130.—	133.—
Lujza —	160.—	162.—			

Bányák és téglagyárak részvényei.

Brassói bánya —	—.—	—.—	Kőbánya. gőzteg. —	650.—	665.—
Budapesti tégla és mezőg. —	103.—	105.—	Kő-zénb. és tégla (Drasche) —	285.—	290.—
Egyesült tégla és cement —	78.—	79.—	Aszaligyár —	214.—	216.—
Északmagy. kőszén.	128.—	131.—	Általános kőszénb.	96.50	98.50
Felsőmagy. bánya —	101.—	102.—	Keramiai gyár —	150.—	158.—
István téglagyár —	68.—	70.—	Salgótarjáni —	322 —	324.—
Kassa-somodi —	24.—	25.—	Ujlaki téglagyár —	192.—	194.—

Vasművek és gépgyárak részvényei.

Gazdasági gépgy. —	140.—	145.—	Nicholson —	108.—	111.—
Danubius —	12.—	13.—	Schlick —	205.—	208.—
Ganz —	1760.—	1880.—	Weitzner waggon —	214.—	216 —

Könyvnyomdák részvényei.

Athenaeum —	375.—	385.—	Pallas —	190.—	197.—
Franklin —	262.—	267.—	Pesti könyvnyomda	1420.—	1450.—
Kosmos —	90.—	95.—			

Különféle vállalatok részvényei.

Ált. wagg.-kölcs. —	55.—	56.—	Király serfőzde —	40.—	42.—
Bpesti villamos —	12.—	12.—	Polgári serfőzde —	87.—	89.—
Első magyar serfőzde —	1290.—	1300.—	Magyar cukoripar r. t. B. sor. elöj.	1050.—	1060.—
Első magyar sertéshizl. részv. —	270.—	280.—	Magyar villamos —	147 —	148.—
Első magy. száll. —	225.—	228.—	Nemzetközi vill. —	315.—	316.—
Első magy. spódium —	145.—	150.—	Nemzetközi waggonkölcsönző —	538.—	546.—
Gschwindt szeszgy. —	478.—	481.—	Telefon-Hirmondó —	—.—	—.—

Közlekedési vállalatok részvényei.

Adria tengerhaj. —	272.—	284.—	Ujpest-rákospalotai villamos —	75.—	78.—
Bpesti közuti vas. —	—.—	—.—	Kassa-oderbergi —	183.—	188.—
„ ideigl. részv. —	—.—	—.—	Magyar-galiciai —	212.—	213.—
„ élv. jegy —	225.—	230.—	„ nyugoti —	212.50	214.50
„ villam. vas. —	215.—	215.50			
„ élv. jegy —	88.—	90.—			

Sorsjegyek

Bazilika —	6.75	7.25	Magyar vörösker. —	10.—	10.55
„ osztr. felülb.	7.40	7.90	Ugyanaz osztr. fib.	10.50	11.—
„ nyer. jegy.	1.70	1.90	„ nyer. jegy.	2.80	3.20
Bécsvárosi —	180 —	182.—	Olasz vör. ker. —	11.50	12.—
Budavárosi —	62.—	64.—	Ugyanaz osztr. felb.	12.50	13.—
„ osztr. felülb.	64.—	66.—	Osztrák vör. ker. —	21.50	22.—
Erzsébet —	3.40	3.80	Osztrák hitelint. —	193.—	198.—
„ osztr. felülb.	3.80	4.20	Pálffy —	64.50	64.55

Fénznemek.

Vert arany —	5.69	5.74	Német bankjegy	58.90	59.05
20 frkos arany —	9.50	9.60	Olasz lira —	44.15	44.70
20 márka —	11.56	11.60			

Külföldi váltóz (látra).

Amsterdam —	99.30	99.50	Olasz piac —	44.55	44.70
London —	120.17	120.37	Páris —	47.82	47.97
Német piac —	58.92	59.07			

Határidőre kötött értékpapirok.

Aranyjáradék —	119.25	119.50	Leszámit. bank —	260.—	260.50
Koronajáradék —	96.90	97.10	Rimamurányi —	310.50	311.—
Magy. hitelbank —	388.—	388.50	Osztr. hitelrészvény	380.70	380.90
M. ip. és ker. bank	100.—	101.—	Déli vasut —	77.50	78.—
Magy. jelzálogbank	248.—	248.50	Osztr.-m. államv —	347.50	348.—

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna 36.——40.— forint, vörös tiszai, alföldi és felvidéki 26.——28.— forint. Vörös erdélyi —.———.— Vörös bánsági —.———.— forint. Középszemü 31.—35.—. Nagyszemü 35.—39.—. Disznózsir: budapesti 50.—.50.50 forint, vidéki —.——.—— frt. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.———.— városi 4 darabos 41.——41.50 forint, 3 darabos 43.50—44.— forint, füstölt 45.——46.— forint. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 10.75—11.— forint. 120 darabos —.———.— forint. 100 darabos 12.50—13.— forint, 85 darabos 15.50—16.— forint azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 9.50—9.75 forint, 100 darabos 11.75—12.— forint, 85 darabos 14.75—15.25 forint. Szilvaiz: szlavóniai —.———.— forint, szerbiai 14.——14.50 forint azonnali való szállitásra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, julius 13. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.)

Jegyzések: Buza tavaszra 8.86. Buza őszre 7.21 forint.

A bécsi értéktőzsde.

Az *előtőzsdén* kedvező az irányzat.

A *déli tőzsde* Berlinre gyengébb.

A *zárlat* szilárd. A londoni kamatlábemelés nem gyakorolt nagyobb hatást.

Bécs, julius 13. (*Magyar értékek zárlata.*) 4% arany járadék 119.25. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 138.60. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.40. Magyar keleti vasuti állami kötvény 119.70. Magyar leszámitoló 4a pénzváltóbank 259.—. Rimamurányi vasmürészvény 310.50. Magyar koronajáradék 96.78. 4%-os Magyar földtehern. kötvény 95.—. Magyar hitelbank részvény 387.50. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 161.50. Kassa-oderbergi vasuti részvény 185.50. Magyar kereskedelmi bank 1421.

Bécs, julius 13. (*Osztrák értékek zárlata.*) 4·2% papirjáradék 100.60. 4%-os osztrák aranyjáradék 113.45. 1860-iki sorsjegy 139.—. Osztrák hitelsorsjegy 197.—. Angol-osztrák bank 152.—. Bécsi bankegyesület 274.25. Osztrák-magyar bank 909.—. Déli vasut 77 50. Dunagőzhajózási részvény 392.—. Dohányrészvény 142.75. Császári és királyi arany 5.38—. Német bankváltók 58.92. 4·2% ezüst járadék 100.35. Osztrák koronajáradék 100.60. 1864-iki sorsjegy 195.75. Osztrák hitelintézeti részvény 380.30. Unionbank 311.50. Osztrák Länderbank 242.—. Osztrák-magyar államvasut 347.50. Elbavölgyi vasut 260.—. Alpesi bányarészvény 238.40. 20 frankos arany 9.53½. Londoni váltóár 120.60. Bécsi Tramway 469.—. Az irányzat gyengült.

Bécs, julius 13. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése. A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 380.25 Magyar hitelrészvény 388.25. Angol-Osztrák bank 152.— Unión bank 311 50, Länderbank 241.50, bankegyesület 274.—, osztrák-magyar államvasut részvény 36762, északnyugati vasut részv. 245.25, elbavölgyi vasut 260.15, dunagőzhajós részv. —.—, alpesi bányarészvény 238.30, májusi járadék 100.60, osztrák koronajáradék —.—, magyar aranyj. 96.75, magyar koronajáradék 96.70 német birodalmi márka májusra 58.95, juniusra —.—, török sorsjegyek 63.20, rimamuráyi vasmü 311.— déli vasut —.— dohányrészvény 143.—. Napoleon d'or 9.55½ Lombard 78.—.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, julius 13. (*Tőzsdei tudósitás.*) Az irányzat nagyon csöndes. A spekuláció bevárta a keleti tőzsdék viszonyainak alakulását. Készénrészvények jobbak. vasrészvények gyöngébbek, bizonyára az uralkodó konjunktura tulhajtott spekulativ kihasználására vonatkozó intések visszahatása miatt. Vasuti értékek kedvetlenség következtében nagy részt nyomottak és pedig német, olasz és svájci értékek. Értékpapirok szilárdak. Magánleszámitolási kamatláb 3⅜%.

Berlin, julius 13. (*Zárlat.*) 4·2%-os papirjáradék —.—. 4% osztrák aranyjáradék 101.—. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 97.—. Osztrák-magyar államvasut 148.—. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 169.40. Magyar vasuti beruházási kölcsön 102 80. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 196.25. Általános villamossági Edison 265.10. Gelsenkircheni 206.90. Laurakohó 262.10. 4·2% ezüstjáradék 100.—. 4% magyar aranyjáradék 100.10. Osztrák hitelrészvény 237.75. Déli vasut 34.60. Károly Lajos vasut —.—. Orosz bankjegy 216.75. 4% uj orosz kölcsön 99.85. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék 94.25. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 165.25. Harpeni 203.10. Az irányzat csendes.

Hamburg, julius 13. (*Zárlat.*) 4.20% ezüstjáradék 99.90. 1860. sorsjegy 147.75. Déli vasut 34.65. 4% osztrák aranyjáradék 100.70. Osztrák hitelrészvény 237.80. Osztrák-magyar államvasut 148.—. Olasz járadék 94.50. 4% magyar aranyjáradék 99.95. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, julius 13. (*Zárlat.*) 4·20% papirjáradék 100.30. 4% osztrák aranyjáradék 101.70. Magyar koronajáradék 96.55. Osztrák-magyar bank 151.50. Déli vasut 34.60. Elbavölgyi vasut —.—. Londoni váltóár 2046. Bécsi bankegyesület 137.—. Villamos részvény 156.80. 3½%-os magyar aranykölcsön —.—. 4·20%-os ezüstjáradék 100.05. 4% magyar aranyjáradék 100.05. Osztrák hitelrészvény 238.40. Osztrák-magyar államvasut 148.50. Északny. vasut —.—. Bécsi váltóár 169.52. Párisi váltóár 811.25. Unionbank —.—. Alpesi bányarészvény 243.—. Az irányzat szilárd.

Páris, julius 13. (*Zárlat.*) 3% francia járadék 101.07. Olasz járadék 93.22. Osztrák-magyar államvasut —.—.

Francia törleszth. járadék —.—, 4% magyar aranyjáradék 100.10. Török dohányrészvény 309.—, Osztrák Länderbank —.—. 3½% francia járadék 102.55. Osztrák földhitelintézeti részvény —.—. Déli vasut —.— 4% osztrák aranyjáradék —.—. Ottomanbank 555.—. Párisi bankrészvény 1052. Alpesi bánya részvény —.—. Az irányzat nyugodt.

Budapest-köbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Julius 13. A sertésüzlet irányzata változatlan.

A) *Hizott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) 40—40½— krajcárig. Öreg közép páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban 42—42½ krajcárig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban 42½—43— krajcárig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig való sulyban 43½—44— krajcárig. Fiatal könnyü páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) 44—45— krajcárig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— krajcárig. Közép (páronkint 220—280 kilogramm sulyban ——— krajcárig. — Könnyü (páronkint 220 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ——— krajcárig. — Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. — Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——.— krajcárig. — Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli sulyban) 44——44½ krajcárig. — Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 43½—44— krajcárig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 44—45 krajcárig.

Sertéslétszám: 1899. julius 11. napján volt készlet 43.582 darab, 1899. julius hó 12. napján felhajtatott 259 darab, 1899. évi julius 12. napján elszállíttatott 479 darab, 1899. julius 13. napjára maradt készletben 43.362 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Julius 13. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter dr. Csiky Tivadar egeresi körorvost a kincstári bányászati és kohászati tisztviselők létemének X. fizetési osztálya III. fokozatában gyalári magyar királyi bányaorvossá, a török-becsei magyar királyi adóhivatalhoz Brunner József adóhivatali tisztet adóhivatali ellenőrré, a miskolci pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez Nagy József pénzügyi számgyakornokot pénzügyi számtisztté, Pásztor Béla budapesti lakost ideiglenes minőségü díjtalan pénzügyi számgyakornokká, Bitay Jenő marosvásárhelyi díjtalan pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségü segélydijas pénzügyi számgyakornokká a szolnoki pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez, a vukovári pénzügyigazgatósághoz Jakooljevic Obrad zágrábi lakost állami végrehajtóvá ideiglenes minőségben nevezte ki. — Az igazságügyminiszter Prikaszky Sándor szakolcai járásbirósági díjnokot a battonyai járásbirósághoz irnokká nevezte ki. — A kereskedelemügyi miniszter Hollán Aurél könyv- és térképtári segédtisztet könyv- és térképtári tisztté nevezte ki. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Stojka István okleveles tanitót a varadiai állami elemi népiskolához rendes tanitóvá, Schäger Ferenc okleveles tanitót a szapárylideti állami elemi népiskolához rendes tanitóvá nevezte ki. — A m. kir. kincstári jogügyi igazgató dr. Müller Gyula évdijas fogalmazógyakornokot segédfogalmazóvá, Szent-Iványi Géza vármegyei aljegyzőt pedig évdijas fogalmazógyakornokká nevezte ki. — A győri itélőtábla elnöke Pollák József pozsonyi lakos, végzett joghallgatót ideiglenes minőségben dijas joggyakornokká nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter dr. Fábián Aladár nagytapolcsányi járásbirósági aljegyzőt a szabadkai törvényszékhez helyezte át.

Ügyvédi kamara. A debreceni ügyvédi kamara dr. Nyiry Ernő debreceni lakos ügyvédet Debrecen székhelyével az ügyvédek névjegyzékébe bevezette. — A pozsonyi ügyvédi kamara Zámbó Gyula ügyvédet Érsekujvár székhelyével az ügyvédek névjegyzékébe bejegyezte. — A székesfehérvári ügyvédi kamara Cserna Ferenc d.-adonyi lakos ügyvédet elhalálozása következtében az ügyvédek lajstromából törölte s halaszthatatlan teendőire gondnokul Epstein Gyula d.-adonyi ügyvédet rendelte ki.

Pályázatok. Irnoki állásra a topolyai járásbirosságnál 4 hét alatt, — számgyakornoki állásra a miskolci pénzügyigazgatóságnál 2 hét alatt, — irodatisztí állásra a varasdi pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt, — telekkönyvi átalakitó dijnoki állásra a nyitrai törvényszéknél 2 hét alatt, — adótiszti állásra a zólyomi kir. adóhivatalnál 2 hét alatt.

Napirend.

Naptár. Péntek, julius 14. — Római katolikus: Bonaventura. — Protestáns: Bonavent. — Görög-orosz: (julius 2.) B. Ameze. — Zsidó: Matoth 7. — A nap kél reggel 4 óra 2 perckor. — Nyugszik este 7 óra 36 perckor. — A hold kél reggel 10 óra 49 perckor. — Nyugszik este 9 óra 59 perckor.

A miniszterek nem fogadnak.

Az 1848/49-es honvédegyesületek országos központi bizottságának ülése délután 5 órakor az ujvárosháza I. emeleti 13. számu termében.

Nemzeti Muzeum: Régiségtára. Nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődij mellett megtekinthetők.

Az összes könyvtárak zárva vannak.

Országos Képtár és a Van Dyck kiállitás a tud. Akadémiában, nyitva délelőtt 9—1-ig.

Iparmüvészeti muzeum zárva.

Közlekedési Muzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 2—6-ig.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Állandó kiállitás, kereskedelemtörténeti muzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar házi-ipar központi bazár. Kerepesi-ut 22. I. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Kerepesi-ut 20. szám alatt, délelőtt 9 órától 12-ig és délután 3—6-ig. Vasár- és ünnepnapokon délelőtt 9 órától 12-ig.

Teknologiai Iparmuzeum nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3—5-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

A Hódoló diszfelvonulás. Eisenhut Ferenc óriási körképe, látható Városliget, Andrássy-ut végén, reggel 9 órától este 5 óráig. Belépő dij 50 krajcár, gyermekjegy 30 krajcár.

Állatkert nyitva egész nap.

Időjelzés.

— *A m. kir. országos meteorologiai intézet jelentése.* —

Budapest, julius 13.

A légnyomás maximuma helyét Oroszország fölött megtartva erősödött, mig a minimum mélységéből veszitve északabbra vonult Anglia fölé. Uj maximum körvonalai mutatkoznak a Biscaya öböl felett.

Az idő az európai kontinensen tulnyomóan derült, helyenkint zivataros, nagyobb csapadékokkal csak a nyugati francia partokon találkozunk.

Hazánk déli és nyugati vidékein szórványosan voltak zivatarok (Zombor, Arad, Pécs, Keszthely, Eszék és Nagylak jelentettek zivatart), jelentékenyebb csapadékok nélkül.

A hőmérséklet lényegesen nem változott, s az idő egyébként száraz, változóan felhős és meleg.

Kilátás: Meleg idő várható, helyenkint zivataros esőkkel.

Vizállás.

		julius. 13. méter	julius 12. méter			julius. 13. méter	julius 12. méter
Inn	Schärding	2.15	2.27	Tisza	M.-Sziget	0.67	0.75
Duna	Passau	2.94	3.35	„	Tekeháza	0.60	0.70
„	Linz	0.62	1.05	„	V.-Namény	2.23	2.64
„	Becs	0.42	3.64	„	Tokaj	3.77	3.99
„	Pozsony	3.08	3.88	„	Tisza-Füred	4.42	4.58
„	Komárom	4.36	4.—	„	Szolnok	4.36	4.35
„	Budapest	4.17	3.36	„	Csongrád	4.16	4.62
„	Paks	3.86	2.88	„	Szeged	3.94	3.80
„	Mohács	4.61	4.11	„	Török-Becse	2.08	2.95
„	Gombos	4.54	4.47	„	Titel	3.93	3.88
„	Ujvidék	3.81	3.69	Ondova	Bártfa	0.60	0.70
„	Pancsova	2.60	2.64	Topolya	Hoór	4.55	4.80
„	Orsova	3.70	3.69	Bodrog	Zemplén	1.76	1.78
Morva	Magyarfalva	0.52	2.55	Sajó	Zsolca	0.45	0.54
Vág	Zsolna	1.03	2.98	Hernád	H.-Németi	1.22	1.12
„	Trencsén	1.54	2.30	Berettyó	Margita	0.04	0.48
„	Szered	3.16	3.17	Körös	Csucsa	0.—	0.—
Rába	Sz.-Gotthárd	0.24	0.27	„	N.-Várad	0.47	0.60
„	Sárvár	3.14	3.22	„	Belényes	0.80	0.88
„	Győr	2.—	0.—	„	Tenke	0.02	0.88
Dráva	Pettau	0.—	0.—	„	Gurahonc	0.48	0.56
„	Zákány	0.48	0.60	„	Borosjenő	0.52	0.54
„	Barcs	1.15	1.28	„	Békés	2.00	2.12
„	Eszék	2.60	2.70	„	Gyoma	8.14	2.82
Mura	M.-Szerdah.	0.—	1.—	Maros	Gy.-Fehérvár	0.36	0.28
Szávа	Zágráb	0.66	0.76	„	Branyicska	0.63	0.70
„	Szisszek	2.30	3.60	„	Soborsin	0.—	0.—
„	Mitrovica	4.73	4.98	„	Arad	0.70	0.80
Szamos	Deés	0.33	0.32	„	Makó	0.35	0.32
„	Szatmár	1.46	1.42	Temes	K.-Kostély	0.80	0.92
Kraszna	N.-Mihály	0.01	0.—	Béga	Kisseté	0.97	0.95
Latorca	Munkács	0.21	0.24	„	Temesvár	0.38	0.24
Laborcz	Homonna	0.20	0.72	„	Becskerek	0.56	0.56
Ung	Ungvár	0.—	0.—				

Diskrét betegségek ellen.

Ideg- és nemi betegségek

elnevezése alatt rejlő különféle legelhanyagoltabb bántalmak, a vér infektionális betegségei, valamint bármily nagyfoku gyengeségi állapotok (impotentia) ellen páratlan sikerü gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánljuk

Dr MITZGER TIVADAR

HIRNEVES

HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI

RENDELŐ-INTÉZETÉT

Budapest, VI., Teréz-körut 44. I. em.

Az intézet, mely a maga nemében páratlanul áll, a modern kygiea s orvosi technika elsőrendü vivmányai szerint a korszakalkotó „Kataphorese" gyógymód alapján nagyszabásu gyógytermekkel van berendezve és a legrövidebb idő alatt gyökeres, állandó és teljes gyógyulást biztosit.

Tapasztalati gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető.

Az intézet nyitva d. e. 8—1-ig, d. u. 2—8-ig. Levelekre dijmentesen válaszoltatik.

Külön váró- és gyógytermek, külön be- és kimenet.

Stahel és Lenner trieurgyár,

Budapest,

V., Katona József-utca 8. sz.

Ajánljuk trieurjeinket minden gabona tisztitására.

5 kilónyerstermény beküldése mellett speciális trieurt készitünk.

Lekopott trieurköpenyt gyorsan és olcsón ujjal felcserélünk. Kivánatra képes árjegyzékkel bérmentve szolgálunk. Jutalék mellett szolid elárusitók alkalmazást nyerhetnek.

BUTOR részletfizetésre!

Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyházférfiak, valamint más hitelképes egyének kedvező fizetési feltételek mellett kapnak szilárd gyártmányu asztalos- és kárpitozott butorokat.

Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sarok, I. em.

Árjegyzéket 25 kr. levélijegy beküldése ellen bérmentve küld fentl cég B. osztálya. 5167

Olcsó árak mellett jó butort

árusit az első erzsébetvárosi asztalos és kárpitos butorraktár

VII. ker., Erzsébet-körut 12. szám, a New-York-kávéház átellenében.

2 szekrény, 2 ajtós, ó-német, matt	32.—	1 ebédlőasztal, kihuzós, ó-német	12.—
2 ágy, ó-német, matt	29.—	1 irószasztal, 5 fiókos, matt	17.50
1 éjjeli szekrény, ó-német, matt, márványnyal	9.—	1 hálószoba, matt, ó-német	95.—
1 mosdó, 2 ajtós, ó-német, matt	12.—	1 hálószoba, faragott, ó-német	160.—
1 kredenc, 4 ajtós, fülkés, faragott márványnyal	44.—	1 szalónasztal, renaissance, matt	8.—
1 magas szőnyegdiván, ó-német	39.—	1 francia consol, tükörrel	18.—

Szalongarniturák a legegyszerübb, valamint legfinomabb bel- és külföldi kelmékből, jól dolgozva, dámulatos olcsó áron. — Dusan felszerelt raktár a legfinomabb háló-, ebédlő- és uriszoba-berendezésekben.

Olcsó és jó butor az első erzsébetvárosi asztalos és kárpitos butorraktárban.

VII. ker., Erzsébet-körut 12. szám, a New-York-kávéház átellenében.

Árjegyzéket 25 kros levélbélyeg ellenében bérmentve küldünk.

Sarkad-Gyulavári Uradalmak Jószágfelügyelősége.

Tiszta magyar faju tenyészmarha eladás.

A **Gróf Almássy Dénes ur sarkadi magyar törzsgulyájából** alább felsorolt tenyésztésre alkalmas, számfeletti **vemhes tehenek és üszők** egyelőre mától kezdve **szabad kézből eladók** és pedig:

20	**darab négy éves üsző**		**3**	**darab nyolc éves tehén**	
29	„	**három** „ **tehén**	**4**	„	**kilenc** „ „
3	„	**hat** „ „	**3**	„	**tiz** „ „
7	„	**hét** „ „	**14**	**drb tiz éven felüli tehén**	

valamennyi tiszta magyar fajjelleggel.

A tenyésztésre felnevelt **16 darab három éves bika, szeptember 1-től kezdve kerül hasonló módon eladásra.**

Az állatok megtekinthetők s meg is vehetők Sarkadon, vasutállomás. Venni szándékozók kéretnek, hogy érkezésük idejét egy nappal előre az Uradalmi Főintézőséggel közöljék.

Gyulavári, 1899. junius 20-án.

Urad. jószágfelügyelőség.

957—1899. sz.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A Szamos folyó balpartján, közvetlenül Vábrád község alatt végrehajtandó partbiztositási munkálathoz szükséges fenyőfa, rőzse, terméskő és vassodrony anyagok szállitására vonatkozólag a szatmári m. kir. folyammérnöki hivatal helyiségében (Majláth-utca 2. sz.) **folyó évi augusztus hó 2-án déli 11 órakor** nyilvános zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A szállitandó anyagok a következők:

1. **Gömbölyü fenyőanyag** 33.1 m³
2. **Rőzseanyag** 6800.0 m³
3. **Terméskő-anyag** 136.0 m³
4. **Lágyitott vassodrony 22-es** 1000.0 klg.

Az ajánlatok minden anyagnemre külön-külön teendők.

A szóban forgó anyagok szállitására vonatkozólag kötendő szerződés mintája és annak kiegészitő részét képező vállalati feltételek, valamint az ajánlati feltételek a szatmári m. kir. folyammérnöki hivatalban megtekinthetők, hol az ajánlati minta is megszerezhető.

Szatmár, 1899. évi julius hó 3-án.

M. kir. folyammérnöki hivatal.

Szinházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZINHÁZ.
M. KIR. OPERAHÁZ.
NÉPSZINHÁZ.
MAGYAR SZINHÁZ.
VIGSZINHÁZ.
Szünet.

FOVÁROSI NYARI SZINHÁZ.
a Krisztinavárosban.
Péntek, 1899. évi julius hó 14-én.
F. Hegyi Aranka urnő felléptével:
A b a b a.
Nagy operette 4 felvonásban.
Kezdete 7 órakor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.
Péntek, 1899. évi julius hó 14-én.
Sziklai Kornél a Magyar Szinhá.. tagjának felléptével:
Két ember tragédiája.
Enekes bohózat 3 felvonásban. Irta Feld Mátyás.
Vig operette 3 felvonásban.
Kezdete 7 órakor.

KISFALUDY SZINHÁZ.
Ó-Budán.
Péntek, 1899. évi julius hó 14-én.
Sulamit, Jeruzsálem leánya.
Keleti opera 4 felvonásban, 7 képben. Irta: Goldfaden Dávid. Zenéjét szerzette: Dávidsohn Emánuel.
Személyek:

Monaoch,	Radó S.	Ábigail Kápolnai
Sulamit	Kövessyné	Zigitang Tukoray
Absolon	Érczkövy	Ezriel Tarján

Kezdete 7½ órakor.

Ős-Budavára.

Ma pénteken, 1899. julius 14-én.
Este 8 órakor vigjáték
Megyünk a mamához
Este ½9 órakor operette
A gésa gymnazium.
Este ¾10 órakor bohózat
Hóditó Robur.

Este 10 órakor
varieté Ghezzi Bresina.
Cordelly és Hersleb Trilby Du Cane
Trio közremüködésével.

Belépő dij este 7 óráig 30 kr., azután 50 kr.
Mérsékelt áru belépő jegyek a dohánytőzsdékben.

Somossy Mulató

Albrecht Ferenc, bérlő.
A mulató 16 fokra szellőztetve van.
Kezdete ½9 órakor, vége 12 órakor.
Csak még rövid ideig.
Ma a jelenkor szenzációja
Gauthier E. tanár
egy élő embernek lefejezése
a közönség szeme láttára
Charles Ress-Ridd
a legjobb hasbeszélő
Stein Lina
dal- és keringő énekesnő.
Delfini fivérek
anatomiai problémák, ugynevezett kigyóutánzók
Selly nővérek
a bájos ének- és tánckettős
ugymint az ujonnan szerződött bohózat és operett társulat.

Metternich herceg-féle
Richard forrás.
Legjobb **asztali viz** a világon. **Gyógyhely** és **acélfürdő Königswart**, Csehország.
Magyarországi főraktár:
Budapest, VIII., József-körut 9. sz

A kőbányai Királysörfőző
Goliát Malátasöre
gyógyhatása mellett a legkellemesebb **üditő ital.**
Ajánlások: **Dr. Korányi, Dr. Kétly** budapesti, — és **Dr. Benedikt** bécsi egyetemi tanár uraktól.

TÁRSAS UTAZÁS
A magas Tátrába
julius hó 20-án. — Részvételi ár 50 frt.
Erdély és Romániába
julius hó 25-én. — Részvételi ár 50 frt.
Mindkét kirándulás részvételi ára 90 frt. Teljes I. rendü ellátással. Programmal szolgál az
Erdélyi Kárpát-Egyesület megbizásából az
Utazási központi iroda Budapest, VI., Teréz-körut 10. sz.

HERCUR
bank- és váltó-üzlet részv.-társ.
Budapest, V., Dorottya-utca 12.
290,000 korona nyerhető:

	árak:
1 darab 3%-os Magyar Jelzálog sorsjegyigérvénynyel. Huzás julius 25-én. Fönyeremény 200.000 korona. frt	2.—
1 darab 3%-os osztrák földhitel sorsjegyigérvénynyel. Huzás aug. 16-án. Fönyeremény 90.000 korona. frt	1.75
A kettő együtt csak **3.25** frt	3.75

Postai megrendeléseknél portóért 15 kr. küldendő.

Ujabb szépirodalmi müvek jegyzéke:

Ágai Adolf:
Igaz történetek. Husz elbeszélés. Ára 2 frt 40 kr.

Gabányi Árpád:
A müvészet nyomorultjai. Regény. 2 kötetben. Ára 2 frt 40 kr.

Gracza György: A halál őrültjei. Regény. Ára 1 frt.

Jakab Ödön munkái:
Árgirus. Tündérmese. A M. T. Akadémiától Nádasdy-jutalommal kitüntetett pályamü. Góró Lajos fénynyomásu képeivel. Remek diszkötésben ára 5 forint.
Falu. Elbeszélések. Kimnach László rajzaival. Ára füzve 2 frt, diszkötésben 2 frt 80 kr.
Komédiák. Vig elbeszélések. Tull Ödön rajzaival. Ára füzve 2 frt, diszköt. 2 frt 80 kr.

Mosdóssy Imre:
Az üllősiek végnapjai. Regény 2 kötetben. Ára 2 frt 40 kr.
Árva szerelem. Regény 2 kötetben. Ára 2 frt 40 kr.

Radó Antal munkái: **Giacomo Leopardi összes lirai versei.** Kiadja a Kisfaludy-Társaság. Ára 1·60, diszk. 2·40.
Dalok és történetek. Eredeti versek. Diszkötésben 1·80. **Alfred de Mussetből.** Müfordítások. Diszkötésben 1 frt 50 kr.

Megrendelhetők (egyszerre megrendelve havi részletfizetésre is):
a „Budapesti Napló" kiadóhivatalában, József-körut 18.

LÄHNE-féle
Nyilvános tan- és nevelő-intézet Sopronban.
Elemi iskolával, teljes gymnásiummal és IV. osztályu reáliskolával.
Felvesz uj növendékeket 6 éves koruktól 18 éves korukig. Szigoru felügyelet. Egészséges fekvés. Modern nyelvek gyakorlati elsajátitása. Biztos eredmény a tanulók csekély létszáma mellett. Felvilágositással készséggel szolgál
az igazgatóság.

Deutsch F. Károly
legjobban ajánlja az uri közönségnek
ruhabérleti rendszerét.
Budapest, Andrássy-ut 1.

91688/99. sz.-hoz. Magy. kir. államvasutak igazgatósága.

Pályázati hirdetmény.

Munkás kék öltönyök szállításának biztositása tárgyában.

A magy. kir. államvasutak mühelyi, fütőházi és egyéb munkásai által szükségelt kék öltönyök megszerzésének megkönnyitése érdekében szándékozik alulirott igazgatóság ily munkás kék öltönyök szállitását következő feltételek mellett nyilvános pályázat utján biztositani.

1. A szállitandó kék öltönyök kizárólag belföldi gyárakban hazai anyagból és hazai munkások igénybe vételével készitendők. Az öltönyök többféle nagyságban, a jelen pályázati hirdetmény alapján hozzánk benyujtandó ajánlattal egyidejüleg előmutatandó minta öltönynek teljesen megfelelő minőségben és alakban a m. kir. államvasutak azon szertáraiba becsomagolt állapotban szállitandók, a melyek az öltönyök szállításának átruházása alkalmával céggel közöltetni fognak.

2. A szállitott kék öltönyök bizományba való átvételét, kezelését és gondos raktározását az államvasutak egyik alkalmas helyiségében a kijelölt szertári közegek fogják eszközölni, kik az öltönyöknek az emlitett munkások között az előre megállapitott egységárak és készpénzfizetés mellett történő eladását is közvetiteni fogják.

3. A kijelölt szertári közegek kötelezetnek az eladott öltönyökért befolyt pénzösszegeket az öltönyöket szállitó gyárosnak, illetőleg cégnek minden hó 2-ik napján megküldeni, továbbá az átvett és készletben levő öltönyök, valamint az eladott öltönyökért befolyt összegek el- és leszámolását közvetlenül a szállitó céggel megejteni, a m. kir. államvasutak minden hozzájárulása és minden felelőssége nélkül.

4. A kék öltönyöknek bizományba való átvétele, eladása, kezelése és leszámolása körül felmerülő összes teendők végzésének kárpótlására köteles az az öltönyöket szállitó cég tiszteleti dij fejében az illető szertári közegnek az eladott öltönyökért befolyt pénzösszegnek 8 százalékát, vagyis minden befolyt 100 frt után nyolc forintot átenged, illetőleg jogában fog állani az illető szertári közegnek, hogy magának a céget megillető összeg elküldése alkalmával, az összegnek 8 százalékát viszatarhassa.

5. A magy. kir. államvasutak igazgatósága fenntartja magának a jogot arra nézve, hogy egy oldalulag megállapithassa azon vonalakat és azon szertárakat, hova és mily mennyiségben szállitandók lesznek, kék öltönyök.

Az öltönyöknek a m. kir. államvasutak saját vonalain való továbbitása önkezelésben fog történni.

6. Az öltönyöknek fentebb elősorolt feltételek mellett való szállitása 1900. évi január hó 1-től kezdődőleg 3 következő évre vagyis 1902. évi dec. hó 31-ig engedtetik meg.

Az ezen feltételek alapján, munkás kék öltönyöket szállitani szándékozó cégek értesitenek, hogy az erre vonatkozó egy koronás bélyeggel ellátott, megfelelően lepecsételt ajánlatokat f. évi szeptember hó 6-án déli 12 órág a magy. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrássy-út 73 II. em. 43. ajtó sz. a.) benyujtandó vagy oda posta utján beküldendők; ugy szintén mondott időig a Budapest nyugati szertárba benyujtandók vagy posta utján beküldendő 1 darab minta öltöny, (mely álland

1 drb zubbony
1 „ nadrág és
1 „ sapkából

és a minta öltöny készitéséhez felhasznált 1 méter kék vászon, mely szintén a czég pecsétjével ellátandó.

A minta öltöny és az 1 méter vászon beküldése nélkül az illető ajánlat érdemleges tárgyalás alá vételei nem fog.

Az ajánlatba világosan kiirandók külön az egy teljes öltönyre és külön az 1 drb nadrág, 1 drb zubbony, 1 sapkára vonatkozólag teendő egységárak; tovább az ajánlatban világosan megjelölendők az öltönyök, valamint az ezek készitéséhez felhasználandó vászon gyártási helyre is. A szállitandó öltönyök alakja és készitési módja lehetőleg azonos legyen az eddig szállitott öltönyökével, melyek szertárinkban megtekinthetők.

Esetleg ily minta öltöny megküldése, melyhez tartozik: 1 drb zubbony, 1 drb nadrág, 1 drb sapka, az érte járó 2 frt 70 kr előzetes lefizetése mellett, budapesti, nyugati szertárunknál kérelmezhető.

Minden ajánlat tevőről föltételeztetik, hogy a jelen pályázati hirdetményben felsorolt feltételeket ismeri és hogy azokat magára nézve kötelezőleg elfogadja. Végül a m. kir. államvasutak fentartja magának azon jogot, hogy ha a szállitási folyama alatt megállapittatik, hogy az öltönyök nem ajánlattal előmutatott mintának megfelelő minőségben és alakban szállittatnak és hogy azok nem az ajánlatban megjelölt honi gyárban készitettek, ez esetben az illető céget, további szállitás alól egyoldalulag azonnal felmenthesse és ezenkivül az utóbb emlitett eset beállásának részére eladott öltönyökért befolyt összeg 20%-át birságképpen visszatarhassa.

Budapest, 1899. julius 7-én.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.
(Utánnyomás nem dijaztatik.)

LINOLEUM *egész helyiségek padlózására, Linoleum-szőnyeg, Linoleum-futó*
Szőnyeg-raktár: **MILDNER H.** Budapest, IV., Váci-utca 3.
LINOLEUM
LINOLEUM
az egészségügyileg legjobbnak elismert, legolcsóbb és legtartósabb padlófedés, pormentes, neszfogó, ruganyos, hasadékmentes és tartósabb, mint bármely más padlózat.

Minden szó egyszeri beiktatása petit betükből 2 kr. Cimmel ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdij jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre dijmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásokra ingyen adunk felvilágositást, csaka válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK
és
ELŐFIZETÉSEK
felvétetnek a
BUDAPESTI NAPLÓ
részére
a kiadóhivatalban
József-körut 18.,
valamint a következő dohánytőzsdékben:

Breuer nővérek, Teréz-körut és Podmaniczky-utca sarok.

Nemecsek-féle tőzsde Petőfi-tér.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Benda Józsefné, Andrássy-ut 59.

Deutsch Miksáné, Andrássy-ut 38.

Schwartz hirdetési iroda Marokkói-utca 2.

Sopronyi V., dohány-nagytőzsde, Kerepesi-ut 1.

R. G.

Na, végre valahára! Nem bánom én szidjon, nevezzen hálátlannak, akárminek, elmondhat gyermekgyilkosnak is: csak irjon. Annál is inkább mert, nem nagyon szabad kérdezősködnöm és igy semmiről, absolute semmiről, sem vagyok informálva. Nem tudok semmit, pedig a legcsekélyebb dolog ami magára vonatkozik mennyire érdekel, édes egyetlen szivem! Aztán a legközelebbi hetekben némileg a magam utait is megfelelően szeretném igazgatni. Tehát ezuttal négy oldalnál alább nem adom! Befejezésül ide nagyon szeretnék valamit irni, szabad? 4564

Fedora.

A megbeszélt helyre levél ment várom mielőbbi kimeritő értesitését. 4563

„Bachus!“

Imádott Boldogságom! Életem! Üdvöm! Menyországom!

Drága soraid végtelenül boldoggá tettek — csókjaimmal boritottam, könnyeimmel áztattam — légy áldott érte édes imádott Bálványom! — Oh, miért nem válaszolhatok az édes sorokra, miért nem irhatok ugy, miként szivem-lelkem sugja? Ha már a jó Isten ugy akarta, hogy távol legyünk egymástól, bár azt engedte volna meg, hogy elpanaszolhassam szivem-lelkem nemesebbik felének, hogy mit szenvedek. Lelkem Üdve! nincs szó, mely szerelmem, imádatomnak kifejezést adhatna! Hallgatod az estharangszót? Gondolsz ilyenkor reám, ugy mint kértelek? Imádkozva gondolok reád Életem! Szeretlek! Imádlak, szivem-lelkem epedve vágy utánad! Légy áldott! millió csók örökre hü „Caesar“-odtól. 4557

Vénusz.

Édes boldogságom! — Miért e gyanusitás? Hisz láthattad, hogy rosszul voltam, sőt sokkal roszszabbul, mint gondoltad, csakhogy, amennyire lehetett, uralkodtam magamon. Szeretlek én téged édes életem üdve, ugy, mint mindig, nagyon nagyon és szeretni foglak halálom órájáig. Bizzál bennem drágám és szeress továbbra ugy, miként én téged. Pá szivem, sok édes forró csókot küld Appollód. 4562

Soha

sem szerettelek jobban, Te vagy egész világom, égek a vágytól, hogy láthassalak. Mikor utazol fürdőbe és hova? Én szalmaözvegy vagyok. — Ezer csók a hogy Te szereted. Irj azonnal. Örökké a Tied, 4561

Intelligens

csinos barna, 24 éves uri fiu, egy kedves és csinos hölgy érdeknélküli ismeretségét keresi, kinek társaságában a nyári délutánokat vagy estéket eltölthetné. Szives leveleket a kiadóhivatal továbbit „Egymásra találtunk“ jeligével. 4560

Pék helyiség

Kis-Ujszállás rendezett tanácsu városában hol min ez ideig csak egy pék volt, egy ujonnan épült helyiség lakás és üzlethelyiséggel kitünő nagy kemencével kedvező feltételek mellett azonnal kiadó. Strasser Vilmosnál. 4566

Balaton Almádi

fürdőn 3 szoba, veranda és hozzátartozókból álló nyaraló felszerelve havonként 55 forintért kiadó, esetleg 2 hold belsőséggel 3500 forintért eladó. Cim a kiadóban 4565

Jó forgalmu

füszer-üzlet 16 ezer lakossal biró vidéki városban más vállalat miatt azonnal átadó. A szükségelt összeg 5—600 frt. 2420

Egy fiatal nős

kereskedő kinek jelenleg is üzlete van, keres utazói, raktárnoki, pénzbeszedői vagy más megfelelő állást. Cime a kiadóhivatalban. 2421

Kerékpár,

majdnem uj, elegáns és finom kivitelü, igazi amerikai gyármány, betegség miatt azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2418

Egy ügyes

himzőnő ki posztón szépen himez privát kerestetik. Cim a kiadóban. 2419

Egy szép fekvésü

telek, mely 2600 □-öl gyönyörü kilátással, jó kocsiut, s vizvezetékkel ellátva, a Szemlőhegyen, azonnal eladó; ezen telek már parcellázva külön házhelyeknek is eladó. Cim a kiadóban. 2416

A főlépcsőházból

nyiló elegánsan butorozott utcai szoba egy vagy két urnak. és az előszobából nyiló nagy utcai szoba elegánsan butorozva, mindkettő fürdőszoba használattal, esetleg teljes ellátással kiadó. 2417

Zongoramester

nagyobb vidéki városba kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 2415

Tiszta kis szobát

keres — lehetőleg a Józsefvárosban — magános nőnél, vagy lakótársnak is elmegy tisztességes fiatal hölgy, ki nappal ritkán van otthon. Ajánlatot kér „Szolid lakó“ jeligével e lap kiadóhivatalába. 2414

Lámpákat,

szőnyegeket, függönyt, mosdó service-t s más ilyen szobafelszerelési dolgokat óhajtok venni. Lehet használt is, de jó állapotban. — Ajánlatot „Bric a brac“ jeligével kérek a kiadóhivatalba. 2413

Egyszerü ebédet,

de jót keresek a VIII-ik kerületben. Levelet „Jó ebéd“ cimen kérek e laphoz. 2412

Használt

sóskuti követ veszek nagy mennyiségben. 4558

Gyermektelen

házaspár magányos urnál lakásért takaritást elválal. Cim a kiadóban. 2394

Délutáni foglalkozást

keres egy 24 éves, nőtlen fiatal ember, ki a felső kereskedelmit végezte, könyvelő, levelező, (magyar, német) vagy bármilyen irodai munkát keres szerény feltétellel. Leveleket kér „B. L.“ jeligével e laphoz. 2402

!! Legolcsóbb és legjobb szakácskönyv !!

Szegedi uj szakácskönyv legujabb (4.) bővitett kiadás. Irta: Szekula Teréz. Ára 2 forint helyett csak **1 frt 50 kr.**

Megrendelhető a
„Budapesti Napló“
kiadóhivatalában.
József-körut 18.

Kiadó szoba.

A Kerepesi-uton a Népszinház mellett egy csinosan butorozott két ablakos teljesen féregmentes utcai és egy ugyanotyan udvari szoba, mindkettő teljesen külön bejárattal a lépcsőházból jutányosan kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2409

Vasalónő,

ki nagyon szépen vasal, elfogad háznál és házon kivül olcsó dijért vasalni való fehérnemüt. Cim a kiadóhivatalban. 2366

Kereskedelmi

tanfolyamot végzett kisasszony pénztárhoz, esetleg könnyebb irodai teendők végzésére ajánlkozik. Cim a kiadóban. 2404

Kerestetik

azonnali felvételre 2000 frttal biró
házmester,
esetleg házfelügyelő 20 frt havi fix fizetéssel és ingyenes lakással egy három emeletes uj házhoz. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2403

Hogyan kell befőzni

gyümölcsöt, főzeléket, salátát épen eltartani: ezt tanitja Zilahy Ágnes kitünő uj kötete a

Befőttek könyve.

Ára kötve 60 kr., 70 kr. előleges utalványozása esetén bérmentve küldi a könyvet a „Budapesti Napló“ kiadóhivatala, József-körut 18. szám.

Könyvek berendezését

könyvelést, ház- és vagyonkezelést elvállal akadémiailag és egyetemileg képzett hivatalnok, kinek sok évi bankpraxisa is van. Ajánlatok „Feltétlenül megbizható“ cimen a kiadóhivatalba intézendők. 4533

Egy I. emeleti

szép udvari szoba, konyha, pince, padlás és éléskamrával augusztus hó 1-ére kiadó. Bővebb felvilágositást ad a kiadóhivatal. 2386

Született angol

hölgy francia és angol leckéket ad mérsékelt árért. Megkereséseket „Albion“ jeligével e laphoz kér, hol esetleg cime is megtudható. 2387

Házmester

fiatal gyermektelen hazas, kaucióképes, épület- és müasztalos alkalmazást keres. Cim a kiadóhivatalban. 2345

Kinek kell?

Augusztusra elegánsan és kényelemmel butorozott tiszta és féregmentes különbejáratu szoba kiadó olcsó árért uraknak vagy hölgyeknek. Legjobb kiszolgálás biztositva. Vidékiek vagy helybeliek is levélileg „Féregmentes“ jeligével kérdezősködhetnek, avagy a cimet megtudhatják személyesen is a kiadóhivatalban. 2406

10 frttal lakótrás.

Kerestetik elegáns alkovos külön bejáratu szobába egy intell. ur mellé egy vagy két ur szobatársul havonta 10 frt lakbér mellett a szoba bármely percben elfoglalható. Cim a kiadóhivatalban. 2344

Született francia,

ki felnőttet jutányosan tanitana, kerestetik. Levél „Szorgalom 516“ alatt kéretik. 2407

!! Valódi külföldi borok !!

A legjobb minőségü külföldi borok árusitásának vállaltam el a fővárosi képviseletét. **Korcsmárosok, vendéglősök, szállodások, kereskedők és magánfogyasztók** a saját hasznukat látják, ha egy próba megrendeléssel kisérletet tesznek. Az árak jutányosak; a kitünő minőség s a mai mostoha viszonyok mellett szinte potom árban kaphatók a **Valódi külföldi borok!** A cimet akár szóbeli, akár irásbeli kérdezősködésre megmondja a **Budapesti Napló** kiadóhivatala.

!! Valódi külföldi borok !! 2348

Kronikus (régi)

betegségek legbiztosabban gyógyithatók a természetü gyógyitásmódokkal **Dr. Palócz** intézetében. Budapest, IX., Vámház-körut 7. Prospektus ingyen. Ugyanott kapható: „**Népszerü** orvosi tanácsadó“. Irta dr. Palócz. Ára 3 korona.

Köhögésnél,

rekedtségnél vegyen 30 krért Réthy- féle pemetefücukorkát.

Bártfa-fürdőben

szépen berendezett szobák és kisebb- nagyobb lakások Dr. Murányinak **„Otthon szállodá“**-jában igen olcsón kaphatók. Levelek és sürgönyök Dr. Murányi Bártfa-fürdőbe intézendők. Azonnal válaszoltatik.

A Budapesti

árjegyzőlap“-ban nem jegyzett összes **értékpapirokat** és pedig **vidéki takarék-pénztár-**, valamint bankrészvényeket, továbbá vidéki malom- és iparrészvényeket legjutányosabban vesz, elad és azokra kölcsönt ad **Fuchs H.** váltóháza Budapest, IV. k., **Kecskeméti-utca I.** Egyetem-tér.

Kétségtelenül

a leghatásosabb szer

Rösler fogvize

mert ez nyomban elállitja a legmakacsabb **fogfájást** és megszünteti a **szájbüzt.** Egy üveg **ára 35 kr.** Vidékre 55 kr. előleges beküldése mellett bérmentve. Főraktár: Budapest, **Török József gyógyszertára, Király-utca 12.**

Köznép-osztály,

Frakk 5 frt.
Nadrág 3 frt.
Mellény 1 frt.
Ferenc József-**kabát 4 frt**
Jaquet 3 frt.
ROTHBERGER JAKAB
Kristóf-tér 2. I-ső emelet.

Krónikus viszketeg, bárminő **sömör,** bőrkiütések minden faja, test-, kéz-, lábizzadás ellen **legjobban ajánlható** Erényi Béla szabadszállási gyógyszerész **Ichtiol-Salicyl**-készitménye, mely orvosilag ki van próbálva és legjobbnak találatott. A test bármely részén biztos eredménynyel használható. **Ára 3 korona, utasitással.** Postán megrendelhető: **ERÉNYI BÉLA** Szabadszállás (Pestmegye) cim alatt. Főraktár: **Török József** gyógyszertár Király-utca 12. sz.

Gőzgép,

condensátorral 60 HP., Lang-féle gyártmány, 2 éve üzemben, legjobb karban, a telep nagyobbitása végett eladó. Üzemben bármikor megtekinthető

Markovits Lajos és Társa

gőzfürésztelepén Zenta (Bácsmegye).

Kávé

Fiuméból
közvetlen a tengeri hajóról szétküldve

1 zsák 4 kgr. Rió kávé jó izü	4.60
1 zsák 4 k. Portorikó kávé nagyszemü	5.60
1 zsák 4 k. Kuba kávé nagyszemü	5.76
1 zsák 4 k. Portorikó gyöngykávé n. sz.	6.12
1 zsák 4 k. kék Jáva gyöngykávé	6.80

elvámolva, bérmentve és csomagolva minden más költség nélkül.

Meg nem felelő kávát kicseréljük.

Árjegyzéket és látképes levelező-lapot kivánatra ingyen küld:

Fratelli Deisinger
Fiume.
SCAFALO 231.

A magyarországi kávésok bevásárlási forrása.

Több észak- és délnémethoni

nevelőnőt,

zene nyelvismerettel, angol és francia, tanitónőket s bonneokat azonnali belépésre ajánl. Magyar oklev. **tanitónőket** zene és nyelvismerettel vagy anélkül sürgősen keres.
Szegheőné S. Lujza
most
Budapest, Erzsébet-körut 30.

Viri.

Ein Hofrath
und fünf **Aerzte** begutachteten **eidlich vor** Gericht meine **überraschende Erfindung gegen vorzeitige Schwäche!**
(Männer.)
Broschüre mit **Gutachten** und **Gerichtsurtheil**
In Doppelbrief a franco für 50 kr. Marken.
Paul Gassen,
Köln a/Rh. Nr. 45.

Népbiztositás!

Intelligens jó beszélőképességü személyek jövedelmező foglalkozást találnak üzletszerzés által. Eredményes tevékenység esetén állandó fix alkalmazás. Ajánlatok helyben személyesen, vidékről — **a legkisebb helységből is** — ügynökség átvétele végett intézendők:

„Nemzeti“ Népbiztositás
Budapest, VI., Iparudvar.

A nyári idény alatt nyaraló vagy fürdőkbe utazó t. c. vevőközönség felkéretik, hogy

Kertész Tódor-nál

az idényszerü cikkek u. m. **hintaágyak, touristakellékek, tornaszerek, croquet és Lawntenis játékok. Lignum Sanctum golyók, kngli bábok, Flauhert-fegyverel, revolverek, léggömbök, lampionok, legyezők, gyermek velocipédek,** továbbá **szódaviz-, fagylalt- és kávégépek, keltő órák, uti böröndök, kulacsok, plaidszijjak, halászó szerek, lóhálók** stb. bevásárlását hétköznapokon sziveskedjenek eszközölni, minthogy

KERTÉSZ-nél
vasárnap zárva van.

Lawn-tennis szabályokat és árjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

Olcsó arany és ezüsteladás,

valamint a legszebb ékszertárgyak, u. m.: arany férfi láncok kölóggóval grammja 85 kr., arany férfiórák 16 frt, arany női órák 10 forint, gyémántgyürük, fülbevalók, brosstük, 6 frt 50 krtól kezdve. *12 darab valódi ezüst evőeszköz 6 frt 25 kr.,* étkezőszervizek 12 személyre 140 frt, 6 személyre 75 frttól kezdve. Girandolok, gyertyatartók, tálcák és e szakmába vágó cikkek grammja 6 kr, minden darab hivatalos **fémjelzéssel van ellátva.** Veszünk zálogházi cédulákat.

Grünberger A. Béla örökösei
Budapest, Városház-tér 9. (Haris-bazár) I. em., ajtó 23. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Olvasóink figyelmébe!

„MIRJAM“

Irta:
Dr. KISS ARNOLD,
veszprémi főrabbi.

Remek nyelvezettel nők számára irott magyar nyelvü zsidó

Imádságos Könyv.

ÁRA: Vászonkötésben 2 frt 50 kr. Bőrkötés 3 frt 50 kr. Bőrkötés, igen diszes csattal 6 frt. Csontutánzatu kötés 3 frt 50 kr. Elefántcsont kötés, igen diszes 6 frt.

Kapható
a **„Budapesti Napló“**
kiadóhivatalában,
József-körut 18. szám.

Katona puskamüvesek által kipróbáit.

REVOLVEREKET és FEGYVEREKET

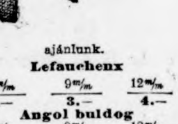

ajánlunk.

Lefauchenx

7 m/m	9 m/m	12 m/m
2.—	3.—	4.—

Angol buldog

7 m/m	9 m/m	12 m/m
3.—	4.—	5.—

Revolver bőrtáska
1.—, 1·50, 2—

Vidéki szétküldés naponta utánvét mellett. Képes árjegyzéket revolverek fegyverek, lőszerek és vadász felszerelésekről kivánságra ingyen és bérmentve küldünk.

Tiller Mór és Társa
csász. és kir. udvari egyenruha szállitók
Budapest, Károly-laktanya.

Kárpit-raktárak

Franczke János

Főüzlet: Kerepesi-ut 6.
Fióküzlet: Irányi-u. 25.

Ajánlja nagy raktárát bel- és külföldi kárpitokban; kávéházak, vendéglők, épületek és lakások kárpitozását helyben és vidéken is azonnal és ujtányosan elvégzi.

Melyik fővárosi

előkelő ur támogatna fiatal urhölgyet — ki jelenleg vidéken lakik, — hogy Budapesten az irógép tanfolyamot végezhesse. Csakis komoly levelek kéretnek kiadóba „Irógép“ jelige alatt. 2405

A nekünk bemutatott számtalan megbizható, hiteles köszönirat folytán ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmelegebben ajánlható.

Rendelő intézet Budapest, Andrássy-ut 24.
az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

hugyesőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az elgyengült férfierő, magömlések, a bujakór utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást, bármennyire idültek is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és bőrbetegségeket gyógyit uj gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülész-t dor, volt csász. kir. oszt. főorvos

RENDEL: naponta d. e. 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 órától 8 óráig.

Dijazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető **NÉPSZERÜ UTMUTATÓ** (már a 15-ik kiadásban megjelent) nemi betegségek és ezek észszerü gyógykezeléséhez cimü könyv, volt ára 2 frt 50 kr., **most csak 90 kr.** A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvét mellett.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leirása. — II. A nemi élet ébredése. — III. Az önfertőztetés és az éjjeli magömlések. — IV. Hugycsőtakár (tripper) és hugycsőszükületek. — V. A bujakór (siphilis). — VI. Fehérfolyás. — VII. Elgyengült férfierő. — VIII. Női magtalanság. IX. Az ivarszervek megbetegedésének főtényezője a prostitució.

Nyomatott a „Pátria“ irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság körforgó-gépén. Budapest, IX., Üllői-ut 25.